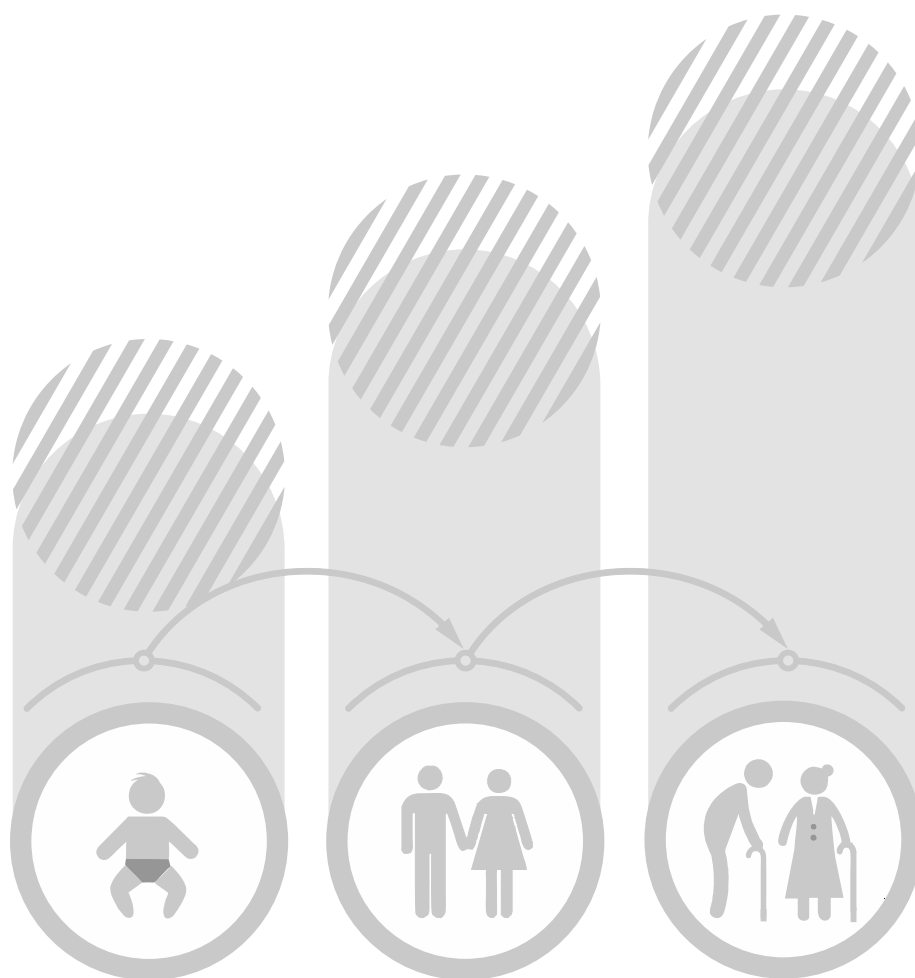

Trwanie życia w 2023 r.

Trwanie życia w 2023 r.

Opracowanie merytoryczne

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych

Pod kierunkiem

Anny Wysockiej

Zespół autorski

Maciej Potyra, Katarzyna Góral-Radziszewska, Kamil Waškiewicz, Emilia Gawińska-Druźba

Skład i opracowanie graficzne

Andrzej Paluchowski, Aleksandra Paprocka

ISSN 1507-1340

Publikacja dostępna na stronie internetowej

stat.gov.pl/

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Przedmowa

Niniejsza publikacja jest kolejną z serii opracowań Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczącą tablic trwania życia. Począwszy od lat 50., w odstępach co pięć lat, ukazywały się publikacje zawierające pełne tablice trwania życia. Równolegle, począwszy od wczesnych lat 70. – przy zastosowaniu innej metody – opracowywano corocznie skrócone tablice trwania życia. Od 1995 r. każdego roku opracowywane są tablice pełne. Tablice trwania życia w latach 2012-2021 były opracowywane przy wykorzystywaniu bilansów stanu i struktury ludności wyprowadzonych na bazie wyników spisu ludności i mieszkań z 2011 r. Od 2022 r. podstawą obliczania trwania życia jest wynik Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Niniejsza publikacja składa się z trzech części – analitycznej, w której przedstawiono aktualne parametry dotyczące trwania życia i omówiono zmiany, jakie zachodziły w latach 1960-2023, uwag metodologicznych oraz części tabelarycznej, prezentującej wyniki badania, również w podziale na województwa i podregiony.

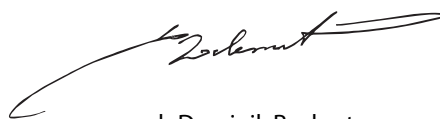
Przekazując do Państwa rąk to opracowanie zwracamy się z prośbą o nadsyłanie uwag i sugestii, które stanowiąc będą cenną wskazówkę w rozwoju tego obszaru badawczego oraz przyczynią się do doskonalenia zarówno treści, jak i formy kolejnych edycji.

Dyrektor
Departamentu Badań Demograficznych

Anna Wysocka

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Spis treści

Przedmowa	3
Spis tablic	5
Spis tablic podstawowych	5
Spis wykresów	6
Spis map	6
Rozdział 1. Wstęp – synteza	7
Rozdział 2. Trwanie życia w Polsce	8
Rozdział 3. Przestrzenne zróżnicowanie przeciętnego trwania życia	13
3.1. Makroregiony	13
3.2. Województwa	14
3.3. Podregiony i największe miasta	17
Rozdział 4. Porównanie międzynarodowe	20
Rozdział 5. Umieralność w Polsce	23
5.1. Umieralność według wybranych grup przyczyn zgonów oraz wieku w latach 1985-2022	24
5.2. Umieralność według województw w 2023 r.	29
5.3. Umieralność według wybranych grup przyczyn zgonów i województw w 2022 r.	31
Rozdział 6. Zakończenie	33
Rozdział 7. Wykaz publikacji GUS dotyczących trwania życia	34
Tablice trwania życia i umieralność według przyczyn	34
Tablice trwania życia	35
Trwanie życia w zdrowiu	36
Rozdział 8. Metodologia obliczania tablic trwania życia	37
Tablica trwania życia dla obu płci łącznie	40
Trwanie życia na niższych poziomach terytorialnych	40
Bibliografia	43
Tablice podstawowe	45

Spis tablic

Tablica 1. Przeciętne dalsze trwanie życia w Polsce w latach 1960-2023	9
Tablica 2. Przeciętne dalsze trwanie życia według makroregionów w 2023 r.	13
Tablica 3. Przeciętne trwanie życia noworodka według województw w wybranych latach	16
Tablica 4. Trwanie życia noworodka w wybranych krajach europejskich w 2022 r.	20
Tablica 5. Standaryzowane współczynniki zgonów mężczyzn i kobiet według wieku w wybranych latach (na 100 tys. ludności)	24
Tablica 6. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn w wybranych latach (na 100 tys. ludności)	24
Tablica 7. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn z uwzględnieniem wieku i płci w wybranych latach (na 100 tys. ludności)	25
Tablica 8. Standaryzowane współczynniki zgonów na skutek choroby COVID-19 z uwzględnieniem wieku i płci w latach 2020-2022 r. (na 100 tys. ludności)	29
Tablica 9. Standaryzowane współczynniki zgonów według województw w 2023 r. (na 100 tys. ludności)	30
Tablica 10. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn i województw w 2022 r. (na 100 tys. ludności)	31
Tablica 11. Tablica trwania życia dla mężczyzn w 2023 r.	40

Spis tablic podstawowych

Tablica A. Tablica trwania życia w 2023 r.	46
Tablica B. Średnie dalsze trwanie życia według województw w 2023 r.	64
Tablica C. Średnie dalsze trwanie życia według podregionów w 2023 r.	66
Tablica D. Tablica trwania życia dla obu płci łącznie w 2023 r.	68
Tablica E. Średnie dalsze trwanie życia mężczyzn i kobiet łącznie w 2023 r.	71

Spis wykresów

Wykres 1. Różnica (w latach) w przeciętnym trwaniu życia kobiet i mężczyzn w latach 1990-2023	8
Wykres 2. Przeciętne trwanie życia noworodka w latach 1960-2023 w Polsce	11
Wykres 3. Przeciętne dalsze trwanie życia osób w wieku 60 lat w latach 1960-2023 w Polsce	12
Wykres 4. Trwanie życia w wybranych podregionach w odniesieniu do poziomu krajowego w 2023 r.	19
Wykres 5. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów mężczyzn i kobiet w latach 1985-2023 (rok 1985 = 100)	23
Wykres 6. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu krążenia mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)	26
Wykres 7. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób nowotworowych mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)	27
Wykres 8. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów spowodowanych przyczynami zewnętrznymi dla mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100) . .	28
Wykres 9. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu oddechowego mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)	28
Wykres 10. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu pokarmowego mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)	29
Wykres 11. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn w 2022 r. (na 100 tys.)	32
Wykres 12. Przykład funkcji Gompertza i Gamma-Gompertza dla roczników wieku od 70 do 120 lat . .	38
Wykres 13. Empiryczne i modelowane współczynniki zgonów dla kobiet w Polsce w 2023 r. (skala logarytmiczna)	39
Wykres 14. Porównanie empirycznych współczynników zgonu (m_x empiryczne) ze standardem na poziomie kraju (m_x standard) oraz współczynnikami modelowanymi techniką TOPALS (m_x topals) dla mężczyzn z Krakowa w 2023 r. (skala logarytmiczna)	42

Spis map

Mapa 1. Przeciętne trwanie życia noworodka według województw w 2023 r.	15
Mapa 2. Przeciętne trwanie życia noworodka według podregionów w 2023 r.	18
Mapa 3. Trwanie życia noworodka w krajach europejskich w 2022 r.	21
Mapa 4. Standaryzowane współczynniki zgonów według województw w 2023 r.	30

Rozdział 1. Wstęp – synteza

Przeciętne dalsze trwanie życia jest znane przede wszystkim jako miernik używany do określenia wysokości emerytur. Tymczasem wykorzystanie tego wskaźnika w naukach społecznych jest znacznie szersze. Coroczne prowadzenie analiz dalszego trwania życia umożliwia śledzenie zmian, jakie zachodzą w ogólnym stanie zdrowia populacji. Ponadto pozwala zobrazować warunki życia ludności panujące na danym obszarze. Przykładowo, w krajach słabiej rozwiniętych oczekiwana długość życia jest wyraźnie niższa, w porównaniu do tych bardziej rozwiniętych.

W ostatnich dekadach obserwuje się rozwój rozmaitych miar opartych na przeciętnym trwaniu życia. Przy ich pomocy podejmowane są na przykład próby oszacowania długości życia bez chorób lub niepełnosprawności (Góral-Radziszewska i in., 2020), jak również analizy procesu starzenia się ludności.

W 2023 r. przeciętne trwanie życia mężczyzn w Polsce wyniosło 74,7 roku, natomiast kobiet 82 lata. W porównaniu z 2022 r., trwanie życia wydłużyło się odpowiednio o 1,3 i 0,9 roku. Biorąc pod uwagę rok 1990 trwanie życia było wyższe o odpowiednio 8,5 i 6,8 roku.

Przeciętne dalsze trwanie życia osoby w wieku x lat oznaczane jest w literaturze przez e_x i wyraża średnią liczbę lat jaką ma do przeżycia – przy danych warunkach umieralności populacji – osoba w wieku x ukończonych lat. Szczególnie często wykorzystywany jest parametr e_0 nazywany przeciętnym oczekiwanym trwaniem życia w momencie urodzenia (lub krócej – przeciętnym trwaniem życia). Miernik e_x wyliczany jest na podstawie danych dotyczących:

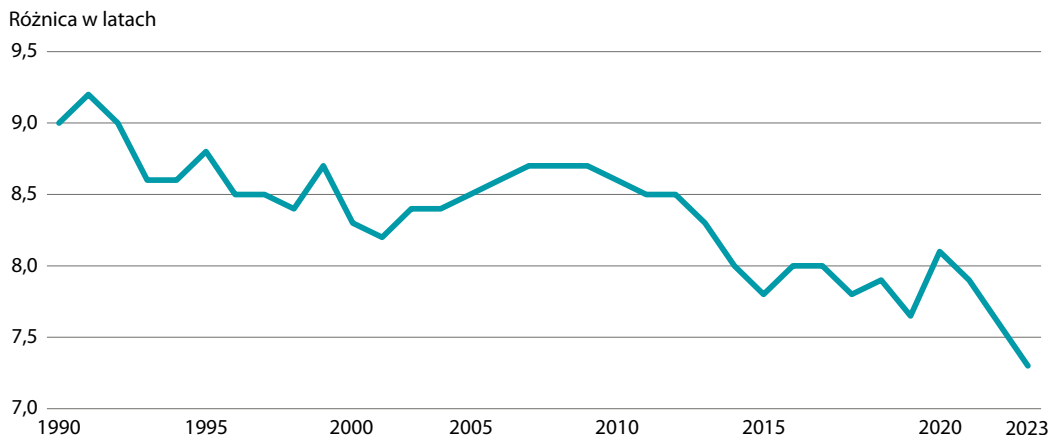
- liczby osób zmarłych w danym roku według ukończonego wieku,
- liczby ludności według roczników wieku zgodnie ze stanem na 30 czerwca danego roku.

W niniejszej publikacji przedstawione zostały dane dotyczące trwania życia i umieralności ludności Polski do 2023 r. Zawarte w opracowaniu wskaźniki, dotyczące 2023 r., można interpretować jako policzone dla hipotetycznej kohorty, przy założeniu, że w całym okresie życia tej grupy ryzyko zgonu w poszczególnym wieku byłoby identyczne jak w badanym okresie.

Rozdział 2. Trwanie życia w Polsce

W Polsce, podobnie jak w innych krajach, umieralność wśród mężczyzn jest wyższa w porównaniu do kobiet. Skala tego zjawiska jest natomiast znacznie większa niż w większości krajów europejskich. Mimo iż w latach 90. różnica między przeciętnym trwaniem życia kobiet i mężczyzn malała (w 1991 r. – 9,2 roku; w 2001 – 8,2 roku), pierwsza dekada XXI wieku przyniosła wzrost tej wartości do 8,7 (w latach 2006-2008). Do 2014 r. spadła nieznacznie poniżej 8 lat, do 2020 r. utrzymywała się na zbliżonym poziomie, natomiast w ostatnich trzech latach obserwowane było zmniejszanie się tej różnicy. W 2023 r. wyniosła ona 7,3 roku (Wykres 1).

Wykres 1. Różnica (w latach) w przeciętnym trwaniu życia kobiet i mężczyzn w latach 1990-2023

Wyższa umieralność wśród mężczyzn w porównaniu do kobiet występuje w niemal wszystkich grupach wieku. Gdyby warunki umieralności utrzymywały się na poziomie obserwowanym w 2023 r., to 18 lat nie dożyłoby 0,7% mężczyzn urodzonych w tym roku (w 1990 r. – 3,0%) i 0,6% kobiet (w 1990 r. – 2,2%). Wraz z wiekiem zwiększa się różnica między mężczyznami i kobietami. W wieku pełnej aktywności zawodowej, tj. 45 lat nie dożyłoby 4,8% mężczyzn i 1,9% kobiet (w 1990 r. odpowiednio 10,7% i 4,7%), natomiast wieku 75 lat 43,6% mężczyzn i 22,6% kobiet (w 1990 r. 63,9% i 37,5%).

W 2023 r. przeciętne dalsze trwanie życia 15-latków wynosiło dla chłopca 60,1 roku, natomiast dla dziewczynki 67,4 roku. W porównaniu z 1990 r. jest to o 7,0 roku więcej w przypadku chłopców i o 5,6 roku więcej w przypadku dziewcząt. Z kolei średnie dalsze trwanie życia 45-latków wynosiło 31,9 roku dla mężczyzn i 38,1 roku dla kobiet, co w stosunku do 1990 r. oznacza wydłużenie przeciętnego trwania życia odpowiednio o 5,8 oraz 5,1 roku.

Tablica 1. Przeciętne dalsze trwanie życia w Polsce w latach 1960-2023

Lata	Mężczyźni						Kobiety					
	według wieku											
	0	15	30	45	60	75	0	15	30	45	60	75
1960	64,9	55,0	41,1	27,7	15,9	7,5	70,6	59,9	45,5	31,6	18,7	8,6
1961	64,9	54,8	41,0	27,6	15,8	7,7	70,8	60,0	45,6	31,6	18,7	8,7
1962	64,5	54,4	40,6	27,3	15,4	7,3	70,5	59,7	45,3	31,3	18,4	8,4
1963	65,4	55,0	41,2	27,8	15,9	7,5	71,5	60,3	45,8	31,9	18,9	8,8
1964	65,8	55,1	41,2	27,7	15,7	7,4	71,6	60,3	45,8	31,7	18,7	8,6
1965	66,6	55,5	41,5	28,1	16,1	7,7	72,4	60,6	46,1	32,1	19,0	8,8
1966	66,9	55,6	41,6	28,2	16,2	7,8	72,9	60,9	46,4	32,3	19,3	8,9
1967	66,4	55,1	41,1	27,7	15,8	7,4	72,6	60,6	46,0	31,9	18,9	8,5
1968	67,0	55,3	41,4	27,9	16,1	7,9	73,6	61,3	46,7	32,6	19,6	9,4
1969	66,5	54,8	40,8	27,4	15,6	7,6	73,1	60,8	46,3	32,1	19,2	8,9
1970	66,6	54,8	40,9	27,5	15,7	7,6	73,3	61,0	46,5	32,3	19,2	8,9
1971	66,1	54,0	40,1	26,8	15,0	6,8	73,3	60,6	46,1	31,9	18,9	8,5
1972	67,3	55,1	41,2	27,8	16,0	7,6	74,2	61,5	46,9	32,7	19,6	9,0
1973	67,2	54,8	40,8	27,5	15,8	7,3	74,3	61,4	46,8	32,6	19,5	8,9
1974	67,8	55,2	41,1	27,7	16,0	7,5	74,6	61,6	47,0	32,8	19,7	9,0
1975	67,0	54,5	40,6	27,3	15,7	7,2	74,3	61,3	46,7	32,5	19,4	8,7
1976	66,9	54,3	40,3	27,1	15,7	7,3	74,6	61,5	46,9	32,7	19,6	9,0
1977	66,5	53,9	40,1	26,9	15,6	7,2	74,5	61,5	46,9	32,7	19,7	9,0
1978	66,4	53,7	39,8	26,7	15,5	7,1	74,5	61,4	46,8	32,6	19,6	8,8
1979	66,8	54,0	40,1	26,9	15,7	7,3	74,9	61,6	47,1	32,8	19,8	9,1
1980	66,0	53,1	39,2	26,2	15,2	6,9	74,4	61,2	46,5	32,4	19,4	8,8
1981	67,1	54,2	40,3	27,0	15,8	7,5	75,2	61,9	47,3	33,1	20,1	9,4
1982	67,2	54,3	40,3	27,1	15,8	7,5	75,2	61,9	47,3	33,1	20,1	9,4
1983	67,0	54,0	40,0	26,8	15,7	7,4	75,2	61,8	47,2	32,9	19,9	9,3
1984	66,8	53,7	39,7	26,5	15,5	7,3	75,0	61,5	46,9	32,7	19,7	9,1
1985	66,5	53,3	39,2	26,0	15,1	7,0	74,8	61,3	46,7	32,5	19,5	9,0
1986	66,8	53,4	39,4	26,1	15,3	7,3	75,1	61,5	46,9	32,7	19,7	9,2
1987	66,8	53,5	39,4	26,1	15,3	7,3	75,2	61,6	46,9	32,7	19,8	9,3
1988	67,2	53,7	39,6	26,4	15,5	7,5	75,7	61,9	47,2	33,0	20,1	9,5
1989	66,8	53,3	39,3	26,2	15,4	7,6	75,5	61,8	47,1	32,9	19,9	9,5
1990	66,2	53,1	39,1	26,1	15,3	7,5	75,2	61,8	47,2	33,0	20,0	9,5
1991	65,9	52,6	38,6	25,7	15,1	7,4	75,1	61,6	46,9	32,7	19,8	9,3
1992	66,5	53,1	39,1	26,1	15,4	7,7	75,5	61,9	47,3	33,1	20,1	9,5
1993	67,2	53,7	39,6	26,4	15,5	7,7	75,8	62,2	47,5	33,2	20,1	9,4
1994	67,5	53,9	39,9	26,7	15,8	7,8	76,1	62,4	47,7	33,5	20,4	9,6
1995	67,6	53,9	39,8	26,7	15,8	7,9	76,4	62,6	47,9	33,6	20,5	9,7
1996	68,1	54,3	40,2	26,9	15,9	7,9	76,6	62,7	48,0	33,7	20,5	9,7
1997	68,5	54,5	40,4	27,1	16,1	8,2	77,0	62,9	48,2	33,9	20,8	9,9
1998	68,9	54,8	40,7	27,4	16,4	8,4	77,3	63,2	48,5	34,2	21,0	10,0
1999	68,8	54,8	40,6	27,3	16,3	8,3	77,5	63,3	48,6	34,3	21,1	10,1

Tablica 1. Przeciętne dalsze trwanie życia w Polsce w latach 1960-2023 (dok.)

Lata	Mężczyźni						Kobiety					
	według wieku											
	0	15	30	45	60	75	0	15	30	45	60	75
2000	69,7	55,6	41,4	27,9	16,7	8,6	78,0	63,8	49,0	34,7	21,5	10,4
2001	70,2	56,0	41,8	28,3	17,0	8,8	78,4	64,1	49,4	35,0	21,8	10,6
2002	70,4	56,2	42,0	28,5	17,2	8,8	78,8	64,5	49,8	35,4	22,2	10,8
2003	70,5	56,3	42,0	28,5	17,1	8,7	78,9	64,6	49,8	35,4	22,2	10,8
2004	70,7	56,4	42,1	28,6	17,4	8,9	79,2	64,9	50,1	35,7	22,5	11,0
2005	70,8	56,5	42,2	28,7	17,5	9,0	79,4	65,0	50,3	35,8	22,7	11,2
2006	70,9	56,6	42,3	28,8	17,7	9,1	79,6	65,2	50,5	36,0	22,8	11,3
2007	71,0	56,6	42,4	28,8	17,7	9,1	79,7	65,3	50,6	36,1	22,9	11,4
2008	71,3	56,9	42,6	29,1	17,9	9,2	80,0	65,5	50,8	36,3	23,1	11,5
2009	71,5	57,1	42,9	29,3	17,9	9,2	80,1	65,6	50,9	36,4	23,2	11,6
2010	72,1	57,6	43,3	29,7	18,3	9,5	80,6	66,1	51,3	36,8	23,5	11,9
2011	72,4	58,0	43,7	30,0	18,5	9,7	80,9	66,4	51,6	37,1	23,8	12,1
2012	72,7	58,2	43,9	30,2	18,6	9,7	81,0	66,5	51,7	37,1	23,8	12,2
2013	73,1	58,6	44,3	30,5	18,7	9,8	81,1	66,6	51,8	37,3	23,9	12,3
2014	73,8	59,2	44,9	31,0	19,2	10,1	81,6	67,1	52,3	37,7	24,3	12,6
2015	73,6	59,0	44,7	30,8	19,0	10,0	81,6	67,0	52,2	37,6	24,1	12,5
2016	73,9	59,4	45,0	31,2	19,3	10,3	81,9	67,3	52,5	38,0	24,5	12,8
2017	74,0	59,4	45,0	31,2	19,2	10,2	81,8	67,2	52,4	37,9	24,3	12,8
2018	73,8	59,3	44,9	31,1	19,1	10,2	81,7	67,1	52,3	37,7	24,2	12,7
2019	74,1	59,5	45,1	31,3	19,3	10,2	81,8	67,2	52,4	37,8	24,2	12,6
2020	72,6	58,0	43,6	29,9	17,9	9,2	80,7	66,1	51,3	36,8	23,2	11,9
2021	71,8	57,2	42,8	29,1	17,3	8,8	79,7	65,1	50,3	35,8	22,4	11,3
2022	73,4	58,9	44,5	30,7	18,7	9,7	81,1	66,5	51,7	37,2	23,6	12,0
2023	74,7	60,1	45,7	31,9	19,6	10,3	82,0	67,4	52,6	38,1	24,4	12,6

W 2023 r. wielkość e_0 dla noworodka płci męskiej wyniosła 74,7 roku (Tablica 1). Oznacza to, że gdyby przez całe życie mężczyzny urodzonego w 2023 r. warunki umieralności ludności nie ulegały żadnym zmianom, to dożyłby on przeciętnie właśnie tego wieku. Aby prawidłowo interpretować tablicę przeciętnego dalszego trwania życia należy pamiętać, że każda podana w niej wielkość jest obwarowana dwoma warunkami – utrzymania schematu umieralności na poziomie z danego roku oraz dożyciem do wskazanego wieku.

I tak – zgodnie z tablicą trwania życia za 2023 r. – średnie dalsze trwanie życia dla mężczyzny w wieku 30 lat, wynosi 45,7 roku, czyli przeciętnie dożyłby on wieku 75,7 roku – zatem o rok więcej niż chłopiec urodzony w 2023 r. Szanse dożycia kolejnych urodzin wzrastają wraz z wiekiem. Dla mężczyzny mającego ukończonych 60 lat, przeciętne dalsze trwanie życia wynosi 19,6 roku, a więc średnio dożyłby 79,6 roku.

W 2023 r. przeciętne trwanie życia mężczyzn zamieszkałych w miastach wynosiło 75,0 roku i było o 0,8 roku dłuższe niż dla mężczyzn na wsi. W przypadku kobiet zamieszkałych w miastach trwanie życia wynosiło 81,9 roku i było o 0,1 roku krótsze niż dla kobiet na wsi. Różnica między kobietami a mężczyznami mieszkającymi w miastach wynosiła 7,0 roku (w 1991 r. – prawie 9; w 2001 – 7,8), natomiast na wsi – 7,9 roku (w 1991 r. – 9,7, w 2001 – 8,8).

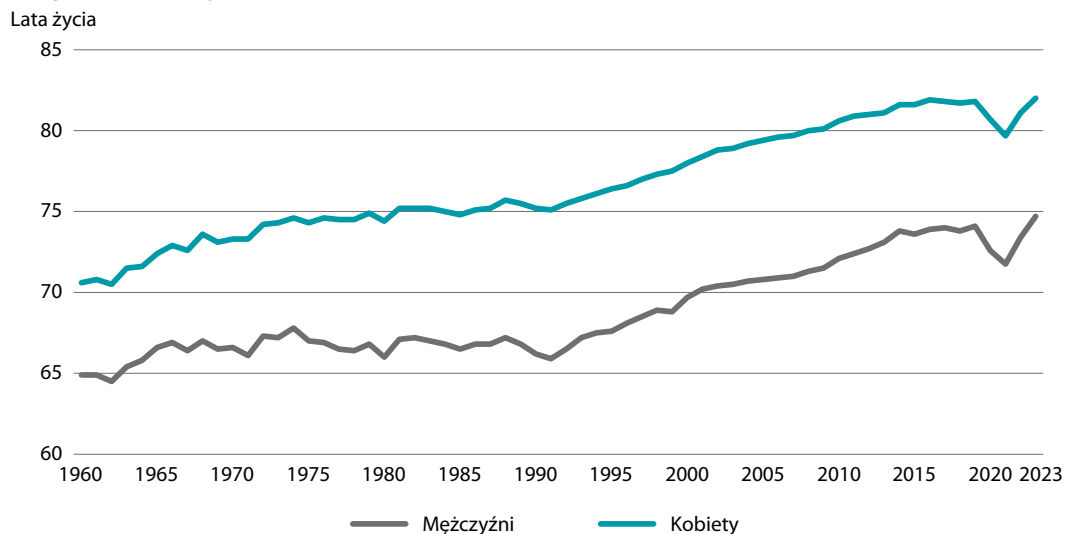
Poziom umieralności w Polsce był bardzo wysoki bezpośrednio po drugiej wojnie światowej. W 1950 r. przeciętna długość trwania życia mężczyzn wynosiła nieco ponad 56 lat, natomiast kobiet prawie 62 lata. W dekadzie lat 50. obserwowano szybki spadek poziomu umieralności, a tym samym wyraźny wzrost trwania życia. Ta korzystna tendencja utrzymywała się również w następnym dziesięcioleciu, chociaż proces ten postępował znacznie wolniej. W okresie kolejnych 20 lat (lata 70. i 80.) średnia długość trwania życia mężczyzn prawie nie uległa zmianie – okresowo notowano nawet jej spadek – natomiast kobiet wzrosła zaledwie o 2 lata.

Dekada lat 90. przyniosła zmianę tej niekorzystnej tendencji. W latach 1991-2019 przeciętne trwanie życia wydłużyło się dla mężczyzn o 8,2 roku, a dla kobiet o 6,7 roku (Wykres 2). Tak znaczny wzrost osiągnięto poprzez istotny postęp w zmniejszeniu ogólnego poziomu umieralności zarówno mężczyzn, jak i kobiet, w tym bardzo istotne znaczenie miał wyraźny spadek umieralności niemowląt. W 2019 r. w Polsce mężczyźni żyli średnio o 18 lat dłużej niż w połowie ubiegłego stulecia, natomiast kobiety o 20 lat dłużej.

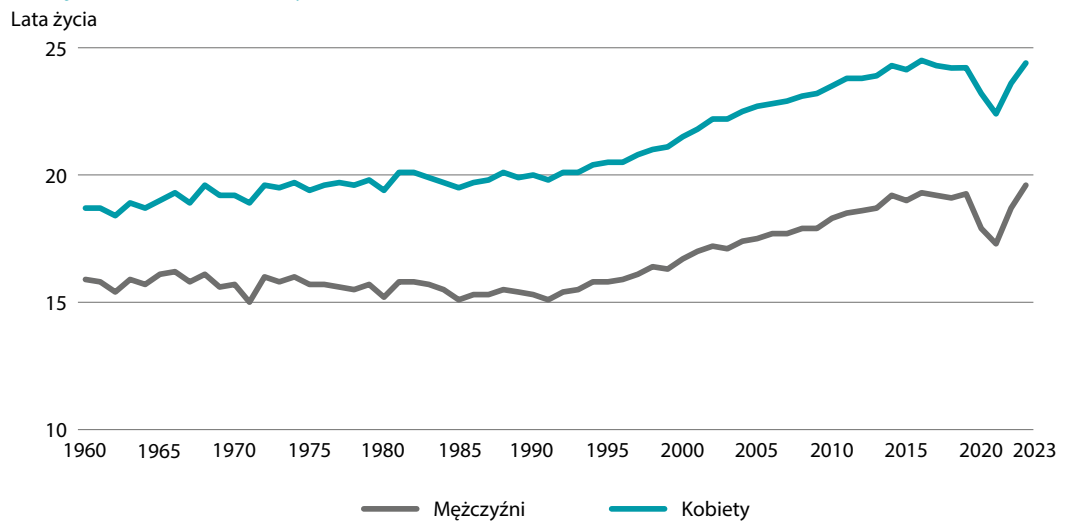
Notowane w latach 50. wydłużanie się przeciętnego trwania życia mężczyzn w starszym wieku uległo zahamowaniu w latach 60. Ponowny jego wzrost rejestrowano dopiero od połowy lat 80. Tym samym, w latach 1960-2019, dalsze trwanie życia 60-latka wydłużyło się o 3,4 roku (do 19,3 roku). Wśród kobiet w tym wieku notowano stały wzrost długości oczekiwanego trwania życia (Wykres 3). Dalsze trwanie życia 60-letniej kobiety wydłużyło się w omawianym okresie o 5,5 roku (do 24,2 roku).

Na skutek pandemii COVID-19 i związanej z nią zwiększonej liczby zgonów, trwanie życia w latach 2020 i 2021 r., uległo znacznemu skróceniu w porównaniu do 2019 r. o 2,3 roku w przypadku mężczyzn oraz o 2,1 roku w przypadku kobiet. Ta niekorzystna tendencja uległa odwróceniu w 2022 r. i trwanie życia ponownie wzrosło (w porównaniu do 2021 r. o 1,7 roku dla mężczyzn i 1,4 dla kobiet), jednak dla obu płci było wciąż niższe o 0,7 roku niż w 2019 r. W 2023 r. odnotowano kolejny wzrost trwania życia (do 74,7 roku dla mężczyzn i 82 lat dla kobiet). Jego wartość była zatem wyższa niż przed pandemią COVID-19, jak również najwyższą odnotowaną w historii Polski.

Wykres 2. Przeciętne trwanie życia noworodka w latach 1960-2023 w Polsce

Wykres 3. Przeciętne dalsze trwanie życia osób w wieku 60 lat w latach 1960-2023 w Polsce

Rozdział 3. Przestrzenne zróżnicowanie przeciętnego trwania życia

3.1. Makroregiony

W 2023 r. najdłuższym trwaniem życia, zarówno dla mężczyzn jak i dla kobiet, charakteryzował się makroregion wschodni – odpowiednio 75,1 oraz 83,2 roku (Tablica 2). W przypadku mężczyzn analogiczną wartość (75,1) odnotowano również w makroregionie południowym. Natomiast najkrótsze odnotowano w makroregionie centralnym (73,4 roku dla mężczyzn i 81,6 roku dla kobiet).

W miastach mężczyźni żyją przeciętnie dłużej niż na wsi. W makroregionie wschodnim różnica ta jest największa i wynosi 1,8 roku. Jedynie w makroregionie południowym przeciętne trwanie życia mężczyzn w miastach jest krótsze niż na wsi (o 0,6 roku). W przypadku kobiet w dwóch makroregionach trwanie życia jest wyższe wśród mieszkanek wsi, a w pięciu – w miastach.

Tablica 2. Przeciętne dalsze trwanie życia według makroregionów w 2023 r.

	Mężczyźni					Kobiety				
	według wieku									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
Ogółem	74,7	60,1	45,7	31,9	19,6	82,0	67,4	52,6	38,1	24,4
Południowy	75,1	60,5	46,0	32,1	19,7	81,9	67,3	52,5	38,0	24,3
Północno-zachodni	74,5	59,9	45,5	31,7	19,3	81,6	67,0	52,2	37,7	24,1
Południowo-zachodni	74,6	60,0	45,6	31,7	19,4	81,9	67,3	52,5	38,0	24,3
Północny	74,5	60,0	45,7	31,8	19,5	81,7	67,1	52,4	37,8	24,2
Centralny	73,4	58,8	44,4	30,9	19,0	81,6	67,0	52,3	37,8	24,1
Wschodni	75,1	60,6	46,1	32,4	20,1	83,2	68,6	53,8	39,2	25,3
Woj. Mazowieckie	74,8	60,3	45,9	32,1	19,9	82,2	67,5	52,8	38,2	24,5
Miasta	75,0	60,4	46,0	32,1	19,8	81,9	67,3	52,6	38,1	24,4
Południowy	74,8	60,2	45,8	31,9	19,6	81,6	67,0	52,2	37,7	24,1
Północno-zachodni	74,7	60,1	45,7	31,9	19,6	81,7	67,1	52,4	37,9	24,3
Południowo-zachodni	74,6	60,1	45,6	31,8	19,6	82,0	67,4	52,6	38,1	24,4
Północny	75,0	60,5	46,1	32,2	19,9	81,9	67,4	52,6	38,1	24,5
Centralny	73,7	59,1	44,7	31,2	19,2	81,4	66,7	52,0	37,6	24,0
Wschodni	75,9	61,4	46,9	33,1	20,7	83,2	68,7	54,0	39,4	25,5
Woj. Mazowieckie	75,6	61,0	46,6	32,8	20,3	82,2	67,6	52,8	38,3	24,6
Wieś	74,2	59,6	45,2	31,5	19,2	82,1	67,5	52,7	38,1	24,3
Południowy	75,5	60,8	46,3	32,3	19,8	82,6	68,0	53,2	38,6	24,6
Północno-zachodni	74,0	59,4	45,1	31,3	18,9	81,3	66,7	51,9	37,3	23,6
Południowo-zachodni	74,3	59,8	45,4	31,5	19,1	81,7	67,1	52,3	37,8	24,0
Północny	73,7	59,2	44,9	31,2	18,9	81,2	66,7	51,9	37,3	23,6
Centralny	73,1	58,5	44,1	30,5	18,7	82,0	67,4	52,7	38,1	24,3
Wschodni	74,4	59,9	45,4	31,7	19,5	83,1	68,5	53,7	39,0	25,1
Woj. Mazowieckie	73,5	59,0	44,6	31,0	19,0	82,1	67,4	52,7	38,1	24,3

3.2. Województwa

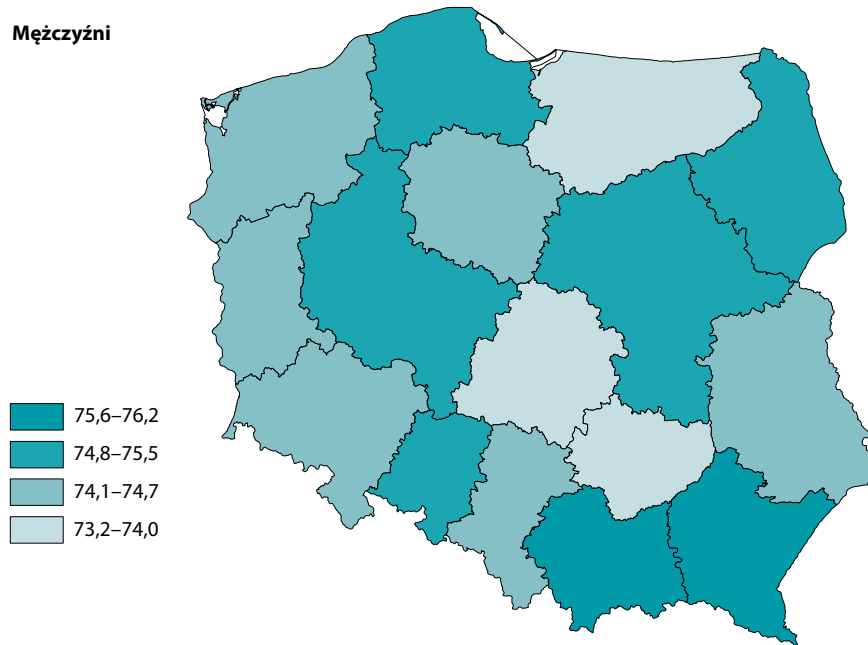
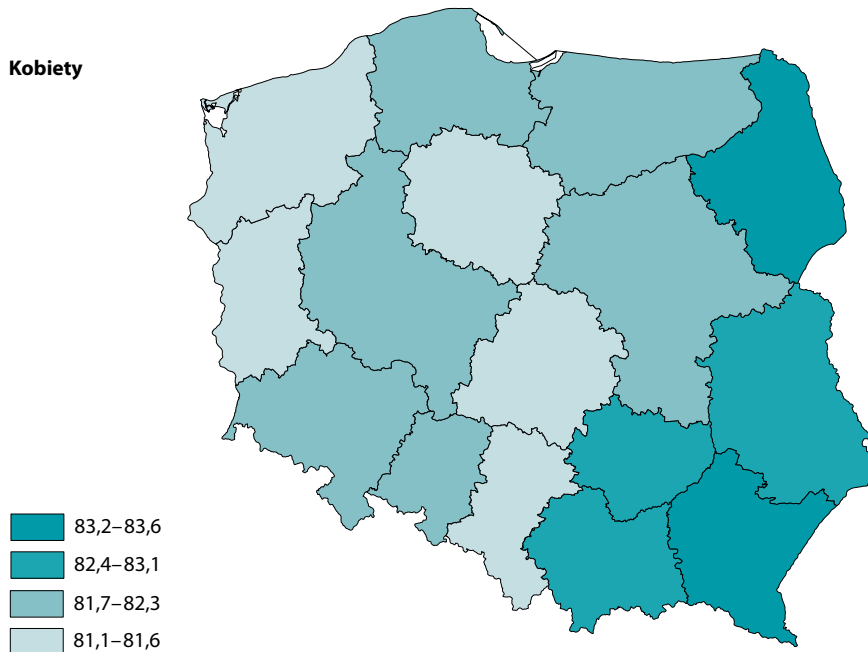
Pomiędzy 1990 r., a 2019 r. obserwowano systematyczne wydłużanie się przeciętnego trwania życia we wszystkich województwach. Szczególnie dotyczy to mężczyzn zamieszkałych w województwie pomorskim, zachodniopomorskim, śląskim, kujawsko-pomorskim, opolskim i warmińsko-mazurskim, dla których w latach 1990-2019 średnie trwanie życia wydłużyło się o co najmniej 8 lat (Tablica 3). W okresie tym najniższy wzrost notowano w województwie lubelskim i świętokrzyskim (7,1 roku). Dla kobiet największy przyrost trwania życia zanotowano w województwie opolskim i pomorskim (7,1 roku), natomiast najmniejszy w województwie warmińsko-mazurskim i lubelskim (6 lat).

W 2020 oraz 2021 r., w związku z pandemią COVID-19, nastąpił gwałtowny spadek oczekiwanej długości trwania życia we wszystkich województwach, zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet. W przypadku mężczyzn największy spadek w porównaniu z 2019 r. odnotowano w warmińsko-mazurskim (3 lata), najmniejszy w wielkopolskim (o 0,9 roku). Dla kobiet spadek najwyższy był w lubelskim (2,9 roku), najniższy w opolskim (1,6 roku). W kolejnych dwóch latach, w 2022 r. i 2023 r., zarówno w całym kraju, jak i w każdym z województw, obserwowany był wzrost przeciętnego trwania życia. W 2023 r. największy wzrost w porównaniu do roku poprzedniego w przypadku mężczyzn zanotowano w województwie opolskim (1,7 roku), najniższy w kujawsko-pomorskim (0,8 roku). W przypadku kobiet najwyższy w województwach lubuskim i łódzkim (1,2 roku), najniższy w mazowieckim, wielkopolskim i zachodniopomorskim (0,7 roku). Warto odnotować, że w 2023 r., niemal we wszystkich województwach trwanie życia zarówno dla mężczyzn jak i kobiet była wyższe niż w 2019 r. (tj. ostatnim rokiem przed pandemią COVID-19). Wyjątek stanowi zachodniopomorskie, gdzie w przypadku mężczyzn było ono o 0,2 niższe (w przypadku kobiet było 0,2 wyższe).

W Polsce występuje duże zróżnicowanie przeciętnego trwania życia w przekroju wojewódzkim. W 2023 r. rozpiętość między skrajnymi wartościami wskaźnika dla mężczyzn wynosiła 3 lata. Najkrótsze było oczekiwane trwanie życia mężczyzn w województwie łódzkim (73,2 roku), najdłuższe w małopolskim (76,2 roku). Wśród kobiet zróżnicowanie jest niewiele mniejsze i wynosi 2,5 roku. Najkrótsze jest oczekiwane trwanie życia kobiet w województwie śląskim (81,1 roku), a najdłuższe w podkarpackim (83,6 roku) (Mapa 1).

Wyższa umieralność wśród mężczyzn w porównaniu do kobiet jest wyraźnie widoczna we wszystkich województwach. W 2023 r. dysproporcja między przeciętnym trwaniem życia mężczyzn i kobiet była największa w podlaskim (8,6 roku), a najniższa w pomorskim i śląskim (6,8 roku).

Mapa 1. Przeciętne trwanie życia noworodka według województw w 2023 r.**Mężczyźni****Kobiety**

Tablica 3. Przeciętne trwanie życia noworodka według województw w wybranych latach

Województwa	Mężczyźni							Kobiety						
	1990	2000	2010	2019	2020	2022	2023	1990	2000	2010	2019	2020	2022	2023
Ogółem	66,2	69,7	72,1	74,1	72,6	73,4	74,7	75,2	78,0	80,6	81,8	80,7	81,1	82,0
Dolnośląskie	65,7	68,8	71,7	73,5	72,1	72,9	74,3	74,7	77,6	80,2	81,3	80,6	80,7	81,8
Kujawsko-pomorskie	65,7	69,6	71,4	73,7	72,4	73,3	74,1	74,6	77,5	79,8	81,0	80,4	80,2	81,3
Lubelskie	66,8	69,1	71,2	73,9	72,3	73,2	74,3	76,4	78,5	81,0	82,4	81,1	81,7	82,7
Lubuskie	65,2	69,2	71,5	72,9	71,8	72,6	74,1	74,6	77,4	80,1	81,0	80,0	80,3	81,5
Łódzkie	65,3	67,9	70,1	72,5	71,1	72,1	73,2	74,5	77,2	79,4	81,0	79,6	80,0	81,2
Małopolskie	68,0	71,3	73,7	75,3	73,8	74,9	76,2	76,3	78,8	81,4	82,7	81,6	82,2	83,1
Mazowieckie	66,6	69,8	72,6	74,3	72,8	73,8	74,8	75,9	78,6	81,0	82,1	80,9	81,5	82,2
Opolskie	66,5	70,7	73,0	74,5	73,0	73,6	75,3	74,9	78,2	80,4	82,0	81,0	81,4	82,3
Podkarpackie	68,0	71,2	73,7	75,4	73,7	74,7	76,1	76,4	79,0	81,8	83,2	81,8	82,5	83,6
Podlaskie	67,1	70,5	72,5	74,3	73,1	73,7	74,8	76,8	79,1	81,9	83,1	81,9	82,6	83,4
Pomorskie	66,0	70,6	73,0	74,8	73,3	73,8	75,2	74,7	78,1	80,8	81,8	81,2	80,9	82,0
Śląskie	65,8	69,6	71,6	73,8	72,3	72,8	74,3	74,2	77,2	79,7	80,8	80,0	80,2	81,1
Świętokrzyskie	66,7	70,5	71,8	73,8	72,0	72,9	73,9	76,0	78,6	80,9	82,2	80,9	81,5	82,4
Warmińsko-mazurskie	65,4	69,2	71,3	73,0	72,0	72,5	74,0	75,2	78,6	80,4	81,2	80,6	80,7	81,7
Wielkopolskie	65,8	69,7	72,5	74,3	72,8	73,6	74,8	74,9	77,5	80,5	81,5	80,5	81,0	81,7
Zachodniopomorskie	65,1	69,0	71,3	73,6	72,1	72,8	74,1	74,5	77,5	80,1	81,2	80,6	80,7	81,4
Miasta	66,2	70,0	72,6	74,5	72,9	73,7	75,0	74,9	77,8	80,6	81,7	80,8	81,0	81,9
Dolnośląskie	65,9	69,2	72,1	73,7	72,3	73,1	74,4	74,5	77,5	80,2	81,4	80,9	80,9	81,9
Kujawsko-pomorskie	65,9	70,0	71,7	74,0	72,2	73,2	74,1	74,6	77,5	79,9	80,9	80,1	80,2	81,3
Lubelskie	67,1	70,0	72,7	75,1	73,5	74,2	75,1	76,4	78,5	80,8	82,6	81,1	81,9	82,8
Lubuskie	65,8	69,7	72,3	73,6	72,2	72,8	74,4	74,6	77,2	80,3	81,3	80,3	80,7	81,7
Łódzkie	64,9	67,8	70,3	73,0	71,3	72,2	73,3	74,0	76,7	79,2	80,7	79,6	79,7	81,1
Małopolskie	67,7	71,6	74,2	75,9	74,5	75,1	76,5	75,9	78,6	81,4	82,7	81,7	82,3	82,9
Mazowieckie	66,8	70,5	73,6	75,3	73,6	74,5	75,6	75,7	78,5	81,2	82,3	81,1	81,8	82,2
Opolskie	67,0	70,7	73,0	75,2	73,5	73,7	75,6	74,8	78,3	80,4	81,9	81,2	81,7	82,4
Podkarpackie	68,3	71,8	74,5	76,3	74,5	75,9	77,0	76,5	78,7	82,1	83,5	82,2	82,8	83,6
Podlaskie	66,5	70,9	73,5	75,3	73,5	74,6	75,8	76,4	78,8	82,2	83,3	82,0	82,8	83,5
Pomorskie	66,2	71,1	73,4	75,5	73,9	74,1	75,8	74,8	78,0	81,0	82,1	81,6	81,2	82,4
Śląskie	65,4	69,4	71,5	73,6	72,1	72,7	74,1	73,9	77,0	79,5	80,6	79,8	79,9	81,0
Świętokrzyskie	67,2	70,6	72,9	74,7	72,5	73,4	74,7	76,1	78,5	81,0	82,3	80,6	81,4	82,2
Warmińsko-mazurskie	66,0	70,3	72,2	73,7	72,4	73,3	74,8	75,3	78,6	80,4	81,6	81,0	81,0	81,8
Wielkopolskie	66,0	70,0	73,1	74,7	73,3	74,0	75,1	74,8	77,5	80,4	81,8	80,7	81,1	81,8
Zachodniopomorskie	65,9	69,5	72,1	73,9	72,6	73,0	74,3	74,4	77,4	80,3	81,5	80,7	80,8	81,5

Tablica 3. Przeciętne trwanie życia noworodka według województw w wybranych latach (dok.)

Województwa	Mężczyźni							Kobiety						
	1990	2000	2010	2019	2020	2022	2023	1990	2000	2010	2019	2020	2022	2023
Wieś	66,2	69,4	71,4	73,4	72,1	73,0	74,2	75,8	78,4	80,7	81,8	80,6	81,1	82,1
Dolnośląskie	65,3	67,9	70,7	72,7	71,7	72,4	74,0	75,0	77,8	80,2	81,0	79,8	80,1	81,5
Kujawsko-pomorskie	65,3	69,0	70,9	73,3	72,7	73,5	74,0	74,6	77,6	79,6	81,1	80,8	80,3	81,2
Lubelskie	66,4	68,4	70,1	72,9	71,3	72,4	73,7	76,5	78,5	81,2	82,3	81,2	81,5	82,5
Lubuskie	64,0	68,3	70,4	71,6	71,2	72,1	73,3	74,6	77,8	79,6	80,3	79,4	79,6	81,0
Łódzkie	65,9	68,2	70,0	71,8	70,7	72,0	72,9	75,3	78,2	80,0	81,7	79,8	80,6	81,6
Małopolskie	68,2	71,0	73,3	74,8	73,2	74,6	75,9	76,7	79,1	81,4	82,7	81,5	82,2	83,3
Mazowieckie	66,2	68,8	70,8	72,6	71,4	72,5	73,5	76,2	78,9	80,8	81,7	80,4	81,0	82,1
Opolskie	65,9	70,8	72,9	73,8	72,3	73,4	74,9	74,9	78,0	80,4	82,2	80,6	81,1	82,1
Podkarpackie	67,8	70,8	73,2	74,7	73,1	74,0	75,5	76,4	79,2	81,5	82,9	81,5	82,2	83,6
Podlaskie	67,3	69,9	71,3	72,9	72,5	72,4	73,5	77,1	79,4	81,4	83,0	81,7	82,4	83,2
Pomorskie	65,5	69,3	71,9	73,5	72,3	73,1	74,1	74,7	78,3	80,0	80,9	80,2	80,2	81,1
Śląskie	67,0	70,1	72,0	74,3	73,1	73,2	74,9	75,7	77,9	80,5	81,6	80,3	81,2	81,5
Świętokrzyskie	66,2	70,3	70,8	73,0	71,5	72,5	73,3	75,9	78,7	80,8	82,2	81,0	81,6	82,5
Warmińsko-mazurskie	64,5	67,9	70,0	72,0	71,4	71,5	72,9	75,2	78,6	80,3	80,5	79,8	80,1	81,4
Wielkopolskie	65,6	69,3	71,8	73,8	72,2	73,2	74,3	75,1	77,6	80,5	81,2	80,2	80,6	81,4
Zachodniopomorskie	63,4	67,9	69,6	72,9	71,1	72,1	73,6	74,8	77,4	79,4	80,2	80,2	80,1	81,1

3.3. Podregiony i największe miasta

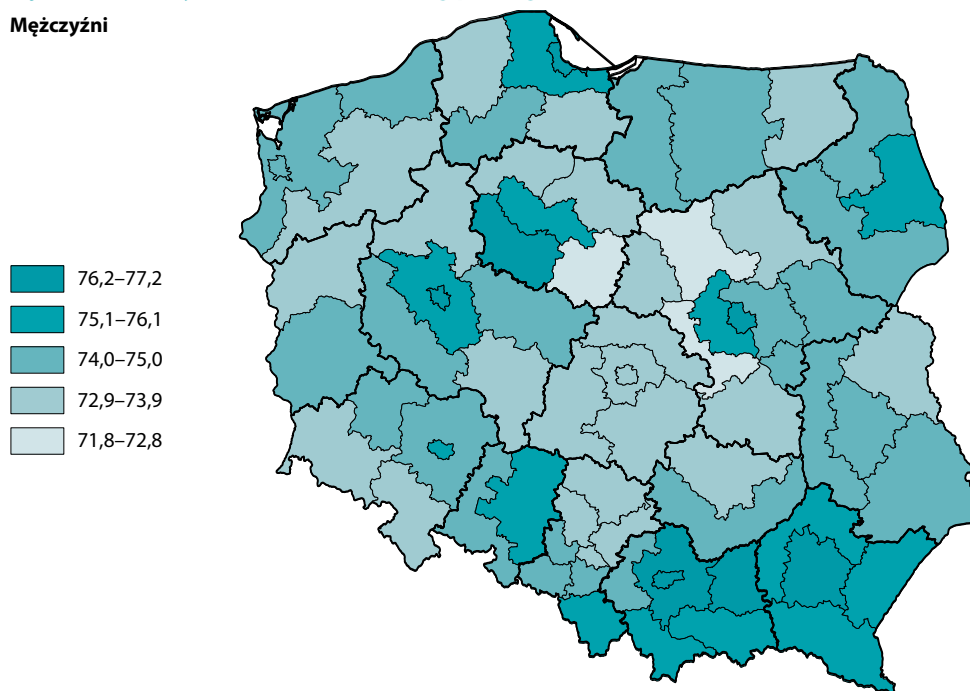
W 2023 r. rozpiętość między skrajnymi wartościami oczekiwanego trwania życia w polskich podregionach wynosiła 5,3 roku dla mężczyzn i 3,8 roku dla kobiet (Mapa 2). Trwanie życia było najdłuższe dla mężczyzn w Krakowie (77,1 roku), a najkrótsze w podregionie ciechanowskim (71,8 roku). Natomiast w przypadku kobiet najdłuższe trwanie życia zostało odnotowane w podregionie tarnobrzeskim (84,1 roku), a najkrótsze w katowickim (80,3 roku).

Wśród podregionów na specjalną uwagę zasługują te tworzone przez największe miasta w kraju, skupiające na swoim terenie 6,4 miliona mieszkańców (tj. 16,9% ogółu ludności kraju). Należą do nich miasta: Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław, a także podregiony katowicki i trójmiejski. Spośród nich w pięciu podregionach zarówno mężczyźni, jak i kobiety, żyli dłużej niż wynosi wartość dla całego kraju. W 2023 r. najdłuższe trwanie życia dla mężczyzn odnotowano w Krakowie (77,1 roku), dla kobiet w Trójmieście (83 lata). Najkrótsze dla mężczyzn w Łodzi (73,3 roku), dla kobiet w podregionie katowickim (80,3 roku).

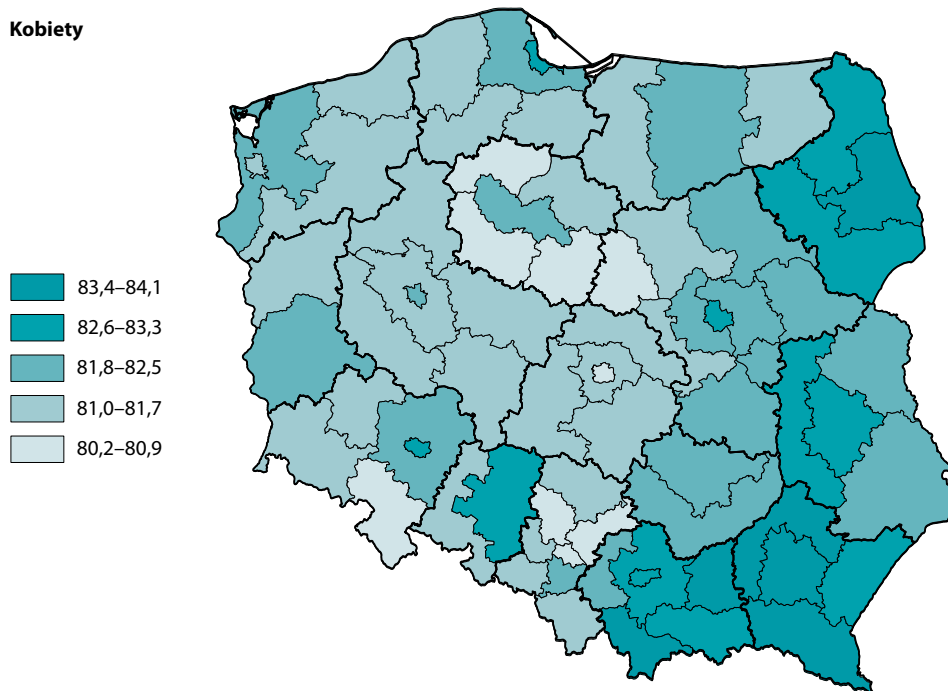
Największą różnicę między trwaniem życia mężczyzn i kobiet odnotowano w Łodzi (7,5 roku). Na tle innych wielkich miast bardzo niekorzystnie wypadają podregion katowicki oraz Łódź, w których trwanie życie jest krótsze o więcej niż rok w stosunku do średniej krajowej (Wykres 4).

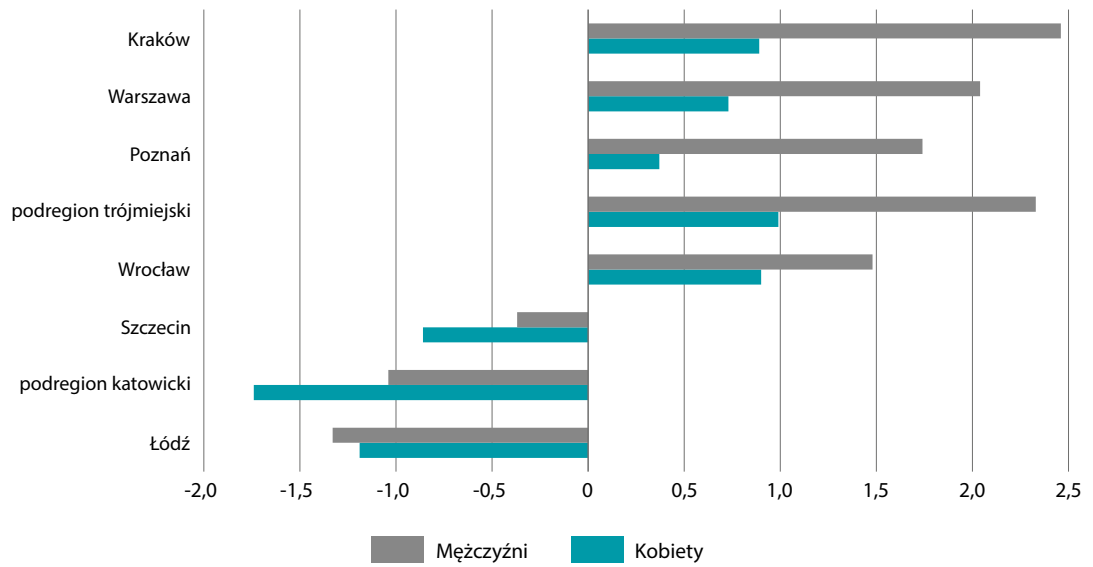
Mapa 2. Przeciętne trwanie życia noworodka według podregionów w 2023 r.

Mężczyźni

Kobiety

Wykres 4. Trwanie życia w wybranych podregionach w odniesieniu do poziomu krajowego w 2023 r.

Rozdział 4. Porównanie międzynarodowe

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki analizy porównawczej przeciętnego trwania życia noworodka w wybranych krajach europejskich w 2022 roku na podstawie danych opublikowanych przez Eurostat (03.04.2024).

Pod względem przeciętnego trwania życia mężczyzn Polska (73,4 roku) zajmowała dopiero 28 miejsce spośród 34 krajów europejskich uwzględnionych w analizie, wyprzedzając: kraje bałkańskie (Bułgarię, Serbię), kraje karpaccie (Węgry, Rumunię) oraz kraje bałtyckie (Łotwę i Litwę). W przypadku kobiet, Polska (81,1 roku) była o cztery pozycje wyżej w tym zestawieniu, gdyż oprócz wymienionych już krajów dodatkowo przeciętne trwanie życia było dłuższe niż w Albanii, Chorwacji, Słowacji i Turcji (Tablica 4).

W Europie występowało duże zróżnicowanie przeciętnego trwania życia (Mapa 3). Najdłuższe trwanie życia mężczyzn odnotowano w Lichtensteinie (83 lata), Szwajcarii (81,8 roku) oraz Szwecji (81,7 roku), najkrótsze zaś na Łotwie (69,4 roku) oraz w Bułgarii (70,6 roku). Wśród kobiet najdłuższe przeciętne trwanie życia odnotowano w Hiszpanii (85,9 roku) oraz Szwajcarii (85,5 roku), a najkrótsze w Bułgarii (77,9 roku) i Serbii (77,9 roku).

W krajach, w których oczekiwana długość trwania życia była stosunkowo krótka, różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet – poza nielicznymi wyjątkami – była bardzo duża. Kraje, w których rozpiętość ta była największa to: Łotwa (10,0 roku), Litwa (8,7 roku), Estonia (8,7 roku) oraz Rumunia (7,9 lat), a najmniejsza to: Lichtenstein (2,3 roku), Islandia (2,5 roku) oraz Holandia (2,9 roku).

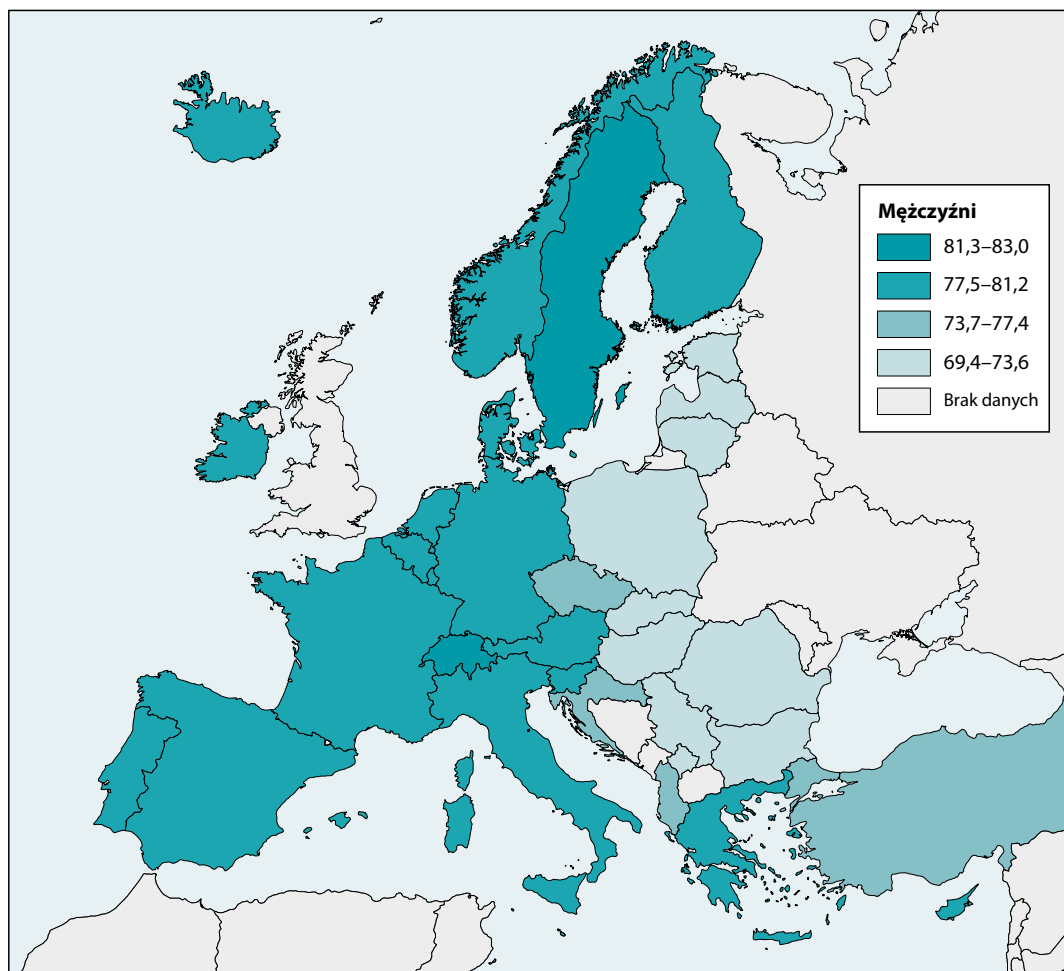
Tablica 4. Trwanie życia noworodka w wybranych krajach europejskich w 2022 r.

Kraj	Mężczyźni	Kobiety	Różnica
Albania	77,4	80,9	3,5
Austria	79,1	83,6	4,5
Belgia	79,7	83,9	4,2
Bułgaria	70,6	77,9	7,3
Chorwacja	74,6	80,8	6,2
Cypr	79,7	83,4	3,7
Czechy	76,1	81,9	5,8
Dania	79,5	83,2	3,7
Estonia	73,6	82,3	8,7
Finlandia	78,7	83,8	5,1
Francja	79,3	85,1	5,8
Grecja	78,3	83,4	5,1
Hiszpania	80,5	85,9	5,4
Holandia	80,2	83,1	2,9
Irlandia	80,9	84,2	3,3
Islandia	80,9	83,4	2,5
Lichtenstein	83,0	85,3	2,3
Litwa	71,4	80,1	8,7
Luksemburg	80,8	85,2	4,4
Łotwa	69,4	79,4	10,0
Malta	80,4	84,6	4,2
Niemcy	78,3	83,0	4,7

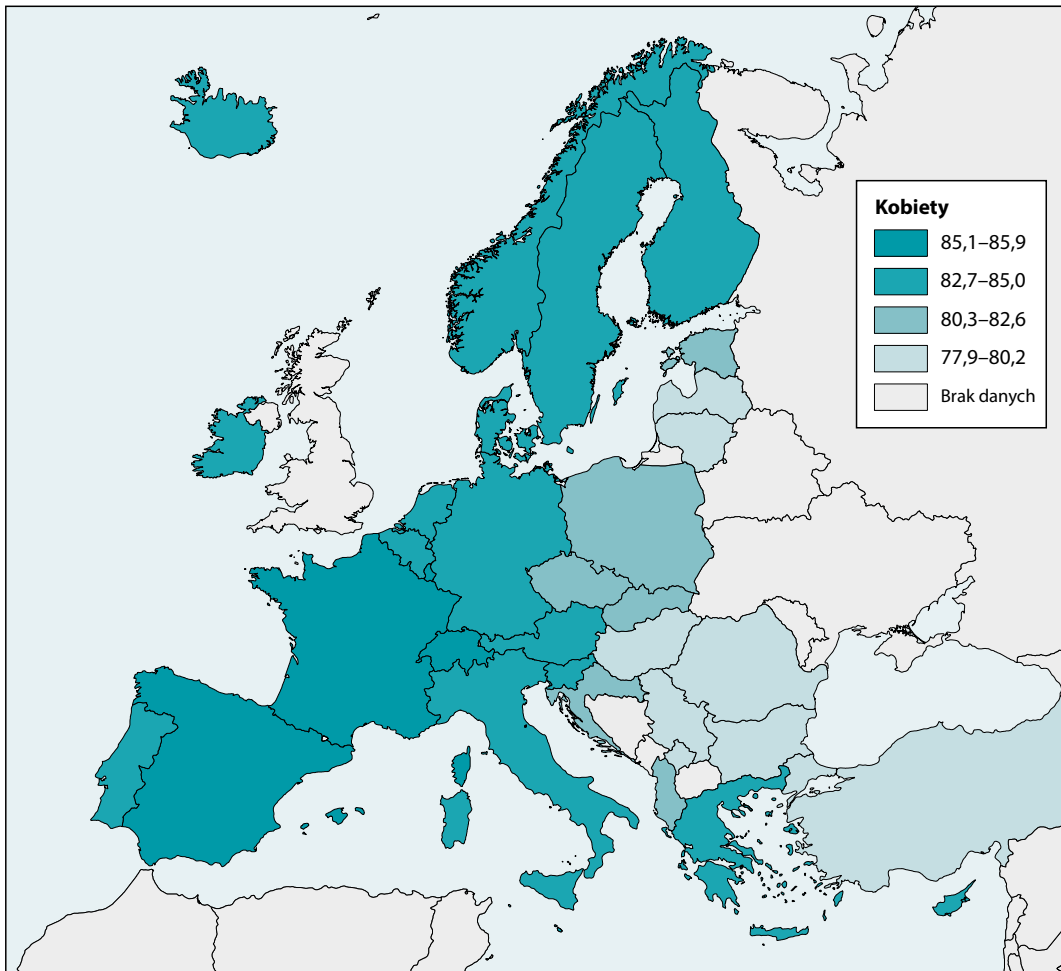
Tablica 4. Trwanie życia noworodka w wybranych krajach europejskich w 2022 r. (dok.)

Kraj	Mężczyźni	Kobiety	Różnica
Norwegia	80,9	84,2	3,3
Polska	73,4	81,1	7,7
Portugalia	78,9	84,5	5,6
Rumunia	71,3	79,2	7,9
Serbia	72,7	77,9	5,2
Słowacja	73,6	80,5	6,9
Słowenia	78,6	84,1	5,5
Szwajcaria	81,8	85,5	3,7
Szwecja	81,4	84,8	3,4
Turcja	74,3	78,4	4,1
Węgry	72,6	79,3	6,7
Włochy	80,7	84,8	4,1

Źródło: Eurostat (03.04.2024)

Mapa 3. Trwanie życia noworodka w krajach europejskich w 2022 r.

Mapa 3. Trwanie życia noworodka w krajach europejskich w 2022 r. (dok.)

Źródło: Eurostat (03.04.2024)

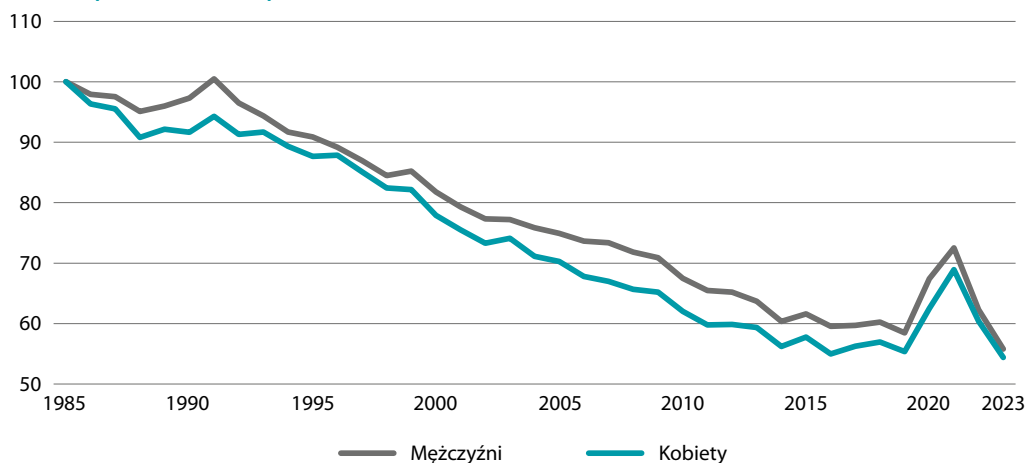

Rozdział 5. Umieralność w Polsce

W niniejszym rozdziale przedstawiono pogłębioną analizę dotyczącą kształtowania się średniego trwania życia w Polsce. W tym celu posłużono się badaniem umieralności ogółem oraz według przyczyn zgonów podzielonych na pięć grup, decydujących w największym stopniu o długości trwania życia. Dodatkowo na wykresach 5-11 przedstawiono zmianę wartości standaryzowanych współczynników w porównaniu do 1985 r.¹ Opracowanie danych o przyczynach zgonów jest procesem długotrwałym i złożonym, a tym samym wyniki dostępne są dopiero w końcu następnego roku (Stańczak i in., 2018). Z tego powodu analiza umieralności według przyczyn zgonów prezentowana jest z jednorocznym przesunięciem.

W celu wyeliminowania wpływu zmieniającej się struktury wieku ludności na poziom współczynników umieralności zastosowano metodę bezpośredniej standaryzacji, która pozwala odpowiedzieć na pytanie: jakie byłyby współczynniki zgonów, gdyby struktura ludności według wieku była taka sama w całym badanym okresie. Do obliczeń wykorzystano, jako standardową, strukturę ludności z 2010 r. oszacowaną na podstawie wyników NSP'2011.

Wykres 5. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów mężczyzn i kobiet w latach 1985-2023 (rok 1985 = 100)

Od 1990 do 2019 r. poziom natężenia zgonów – mimo okresowych wahań na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat - wskazywał tendencję malejącą. Jednak w efekcie rozprzestrzeniania się choroby COVID-19 nastąpił znaczący przyrost natężenia zgonów, a tym samym gwałtowny wzrost standaryzowanych współczynników zgonów (Wykres 5). W 2022 r. zaobserwowano odwrócenie tej tendencji – na każde 100 tys. ludności zmarło 937 osób, o 144 mniej niż rok wcześniej. W kolejnym roku odnotowano dalszy spadek tej wartości o kolejne 95 zgonów. W 2023 r. standaryzowany współczynnik zgonów wyniósł 842.

W całym analizowanym okresie wyraźnie widać wyższą umieralność mężczyzn we wszystkich grupach wieku (Tablica 5). W latach 1985-2023 natężenie zgonów mężczyzn do 60 roku życia było około 2,6 razy wyższe niż kobiet w tym samym wieku. W wieku powyżej 60 lat proporcja ta się zmniejsza.

1 Zastosowano wskaźniki dynamiki o podstawie stałej (indeksy jednopodstawowe) – „informujące o zmianach poziomu zjawiska w kolejnych okresach badanych (y_t) w stosunku do poziomu zjawiska z jednego stałego okresu (y_0) przyjętego za okres porównawczy” (Główny Urząd Statystyczny, 2024) (w prezentowanej analizie jest nim 1985 r.).

$$i = \frac{y_t}{y_0} \cdot 100$$

Tablica 5. Standaryzowane współczynniki zgonów mężczyzn i kobiet według wieku w wybranych latach (na 100 tys. ludności)

Rok	0-44 lata		45-59 lat		60 lat i więcej	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
1985	247,0	109,3	1426,0	567,3	6986,5	5673,2
1990	253,7	103,0	1481,8	544,7	6618,9	5168,1
1995	220,9	86,2	1400,0	501,8	6221,8	4993,5
2000	177,7	67,2	1216,5	474,7	5736,2	4434,1
2005	158,0	57,6	1168,4	441,5	5200,5	3993,6
2010	137,3	47,2	1049,1	399,2	4710,8	3524,6
2015	118,1	41,5	907,0	356,3	4396,0	3303,2
2020	124,9	43,9	922,8	353,5	4925,6	3609,0
2021	133,4	49,1	982,3	382,2	5312,5	3985,6
2022	124,8	47,2	850,1	321,9	4515,3	3491,5
2023	116,0	44,1	750,7	291,0	4042,3	3140,8

5.1. Umieralność według wybranych grup przyczyn zgonów oraz wieku w latach 1985-2022

W Polsce głównymi przyczynami zgonów są choroby układu krążenia, nowotwory oraz choroby układu oddechowego (Tablica 6 i 7). W 2022 r. były one odpowiedzialne za ponad 66% wszystkich zgonów.

Tablica 6. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn w wybranych latach (na 100 tys. ludności)

Rok	Ogółem	Choroby układu krążenia	Choroby nowotworowe	Zewnętrzne przyczyny urazów i zatruć	Choroby układu oddechowego	Choroby układu trawiennego
	na 100 tys. ludności					
1985	1508	819	250	88	82	47
1990	1426	785	258	92	58	43
1995	1347	711	262	86	47	43
2000	1204	597	270	75	62	46
2005	1097	516	265	70	56	48
2010	983	452	249	61	50	42
2015	909	405	248	49	55	35
2020	994	347	233	49	59	42
2021	1081	359	217	52	58	46
2022	937	323	226	49	62	46

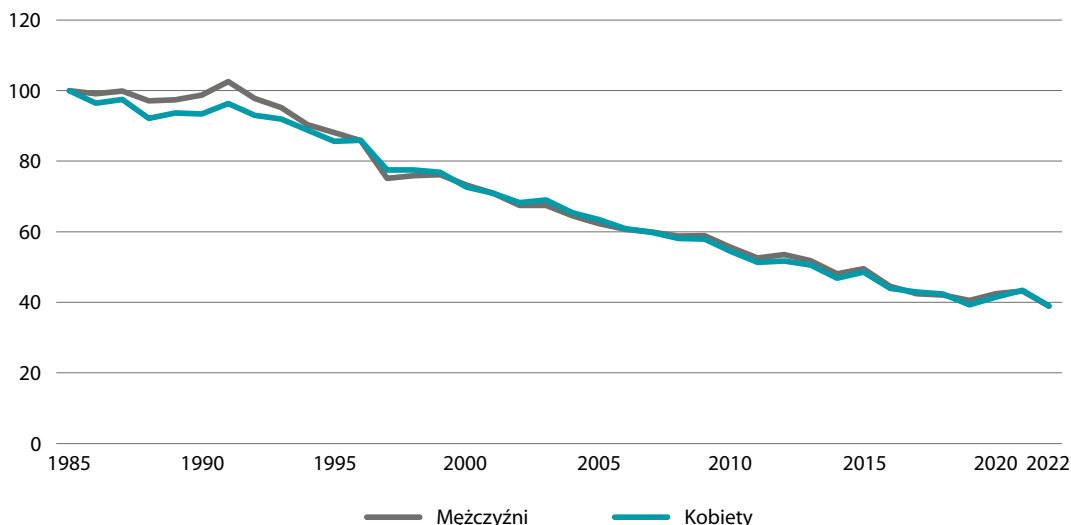
Tablica 7. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn z uwzględnieniem wieku i płci w wybranych latach (na 100 tys. ludności)

Rok	Choroby układu krążenia		Choroby nowotworowe		Zewnętrzne przyczyny		Choroby układu oddechowego		Choroby układu pokarmowego	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
0-44 lata										
1985	39,7	14,2	23,1	21,5	96,1	18,1	6,7	4,7	7,5	3,0
1990	43,6	14,0	22,1	21,4	105,0	18,1	5,2	3,6	7,1	2,8
1995	32,8	10,3	19,6	20,1	93,1	17,6	4,3	2,5	10,0	2,9
2000	24,0	7,6	17,2	17,2	77,0	14,8	3,9	2,1	10,5	2,8
2005	20,1	6,2	14,6	15,0	69,0	13,0	3,1	1,7	10,2	2,7
2010	19,3	5,7	12,0	11,9	60,0	9,7	3,7	1,8	9,6	2,9
2015	16,6	4,6	10,9	11,2	47,6	7,9	3,9	2,0	8,2	2,6
2020	10,5	3,3	10,0	9,9	50,6	9,6	4,5	2,0	12,4	3,7
2021	12,2	3,5	9,3	9,7	45,7	8,6	4,8	1,9	13,0	4,6
2022	11,1	3,6	10,6	10,4	44,3	9,2	5,9	2,7	12,9	4,7
45-59 lat										
1985	577,0	201,8	390,5	218,0	165,5	31,2	63,7	20,1	63,3	26,0
1990	607,2	193,8	406,5	214,3	186,4	31,5	47,0	13,7	56,0	22,7
1995	521,7	159,5	385,7	217,4	187,6	30,9	31,6	10,4	69,4	22,8
2000	425,5	128,4	346,8	222,4	156,9	29,1	31,7	14,8	80,5	25,3
2005	363,9	103,7	320,4	217,3	166,7	28,5	32,9	11,8	89,0	28,0
2010	325,4	85,8	280,1	201,4	154,7	25,2	36,0	12,9	80,5	27,5
2015	281,1	78,6	240,1	176,2	115,1	19,3	34,6	13,0	71,0	25,6
2020	209,5	55,6	201,3	155,8	109,2	16,2	36,9	14,0	85,8	30,7
2021	217,9	57,8	185,4	141,1	106,7	17,9	38,3	12,9	92,2	33,7
2022	197,9	51,1	182,6	141,5	100,2	16,5	39,9	12,1	91,9	21,4
60 lat i więcej										
1985	3961,3	3607,2	1239,0	671,6	208,9	150,5	553,9	237,4	207,2	160,0
1990	3844,9	3359,9	1299,5	682,1	213,5	140,9	396,6	160,6	190,1	146,8
1995	3482,1	3108,0	1368,4	705,2	190,4	134,4	311,9	139,9	176,6	134,3
2000	2913,8	2645,5	1459,5	754,3	184,9	117,4	391,3	216,6	187,6	144,1
2005	2480,0	2320,4	1446,3	755,4	178,2	94,8	369,2	187,8	192,0	146,3
2010	2202,9	1989,4	1363,6	731,6	165,6	73,0	320,1	160,1	164,2	122,0
2015	1976,9	1777,6	1363,5	771,4	139,2	64,3	328,4	195,2	134,9	95,1
2020	1752,4	1531,0	1258,8	766,7	133,6	62,9	350,5	204,3	156,6	105,8
2021	1771,6	1601,9	1165,2	727,1	158,4	81,5	328,3	209,1	170,7	119,5
2022	1595,8	1439,9	1215,4	763,5	150,7	73,9	344,3	227,6	172,6	118,1

Dominującą przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia – w 2022 r. stanowiły 36% wszystkich zgonów. Poczynając od 1992 r. standaryzowany współczynnik zgonów z powodu chorób układu krążenia znacząco się obniżył (Wykres 6).

W 2022 r. standaryzowany współczynnik zgonów wyniósł 323 osoby na 100 tys. ludności, o 36 mniej niż rok wcześniej (Tablica 6). Stanowi to 54% wartości z 2000 r., lecz mimo to intensywność zgonów w wyniku tych chorób nadal jest bardzo wysoka.

Wykres 6. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu krążenia mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)

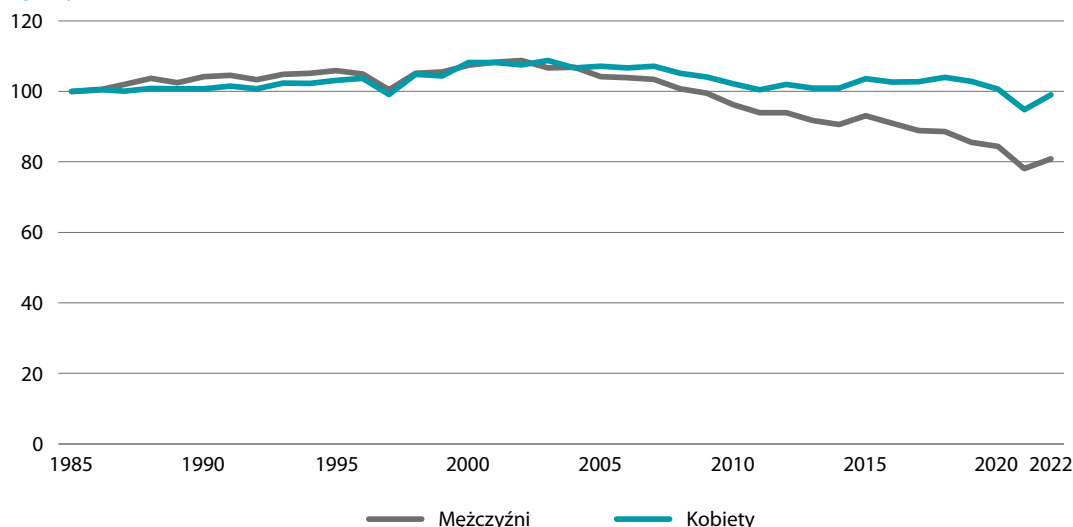
W 2022 r. współczynnik zgonów z powodu chorób układu krążenia wśród mężczyzn w wieku poniżej 45 lat był blisko trzy razy wyższy niż wśród kobiet w tym samym wieku (Tablica 7). Podobnie ta relacja kształtowała się w grupie osób w wieku 45-59 lat (proporcja ta wyniosła 3,9), przy czym wartość tego współczynnika była kilkanaście razy wyższa niż wśród osób młodszych. Po wyraźnym – w dekadzie lat osiemdziesiątych – wzroście natężenia zgonów z tej przyczyny u mężczyzn w wieku 45-59 lat, lata dziewięćdziesiąte zapoczątkowały jego spadek. Poziom natężenia zgonów kobiet z powodu chorób układu krążenia w tej samej grupie wieku przez szereg lat nie zmienił się w znaczący sposób i dopiero – począwszy od 1992 r. – zaczął się systematycznie obniżać. Choroby układu krążenia są, obok nowotworów, najczęstszą przyczyną zgonów osób powyżej 45 lat, w szczególności są wyraźnie dominującą przyczyną wśród kobiet powyżej 60 lat.

Charakterystyczny dla osób w starszym wieku jest fakt, iż natężenie zgonów z tego powodu wśród mężczyzn jest niewiele większe niż kobiet, podczas gdy w młodszych grupach wieku umieralność mężczyzn w sposób znaczący przewyższa poziom umieralności kobiet.

Kolejną częstą przyczyną występowania zgonów to choroby nowotworowe – w 2022 r. stanowiły blisko 24% wszystkich zgonów, a standaryzowany współczynnik zgonów z tej przyczyny wyniósł 226 osób na 100 tys. ludności. W 2022 r. w prawie wszystkich grupach wieku (oprócz mężczyzn w wieku 45-59 lat) zaobserwowano wzrost umieralności.

W latach 1980-2001 w Polsce obserwowano stały wzrost poziomu natężenia zgonów z powodu nowotworów (Wykres 7). Początek nowego stulecia przyniósł zmianę tej niekorzystnej tendencji – wartość standaryzowanego współczynnika zgonów dla całej populacji zaczęła się zmniejszać (Tablica 6). Sytuacja ta była skutkiem spadku natężenia zgonów z powodu nowotworów w wieku do 44 lat (Tablica 7). W ostatnim trzydziestoleciu współczynnik zgonów zarówno mężczyzn, jak i kobiet w tym wieku zmniejszył się dwukrotnie. W 2022 r. poziom natężenia zgonów osób w wieku 0-44 lata był kilkanaście razy niższy niż notowany wśród osób w wieku 45-59 lat.

Wykres 7. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób nowotworowych mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)

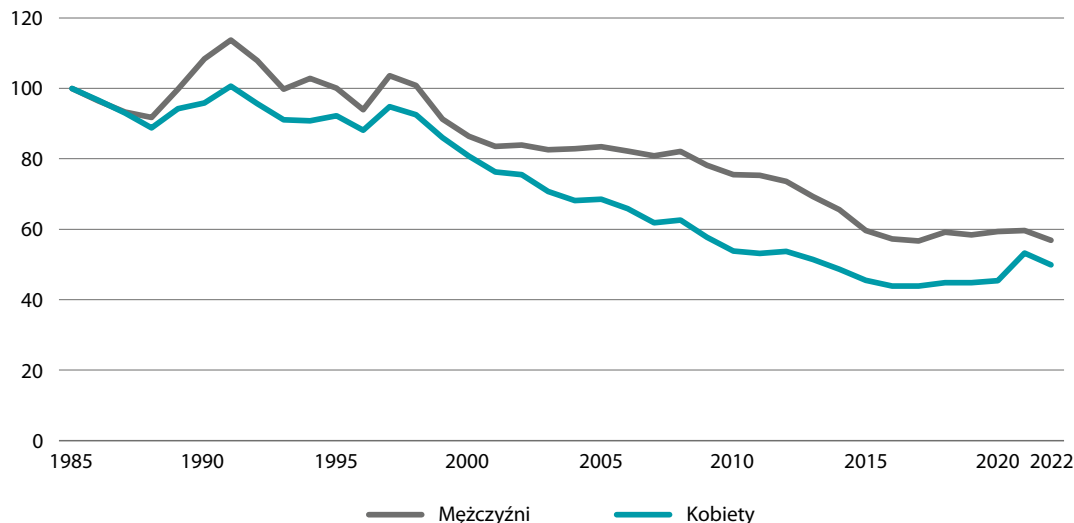

Dosyć szybko, od 1991 do 1997 r., spadek natężenia zgonów z powodu nowotworów mężczyzn w wieku 45-59 lat uległ zahamowaniu w kolejnych latach. Począwszy od 2002 r. obserwowany jest ponowny spadek współczynnika zgonów. Dla kobiet w tej samej grupie wieku poziom natężenia zgonów spowodowanych nowotworami utrzymywał się na niezmiennym poziomie przez blisko ćwierć wieku. W starszych grupach wieku – 60 lat i więcej – umieralność mężczyzn spowodowana chorobami nowotworowymi zwiększała się do 2004 r., po czym – przez okres 10 lat – obserwowano spadek natężenia zgonów. W 2022 r., dla mężczyzn powyżej 60 roku życia standaryzowany współczynnik zgonów z powodu nowotworów wyniósł 1215 na 100 tys. mężczyzn. Wśród kobiet, które ukończyły 60 lat, poziom natężenia zgonów z powodu nowotworów wzrósł o 36 zgonów na 100 tys. w porównaniu do roku poprzedniego. Należy zaznaczyć, że dla mężczyzn w wieku 60 lat i więcej, poziom natężenia zgonów z powodu chorób nowotworowych był ponad sześciokrotnie wyższy niż u mężczyzn w wieku 45-59 oraz ponad ośmiokrotnie wyższy niż u kobiet w wieku 45-59 lat, natomiast te same proporcje dla kobiet w wieku 60 lat i więcej wyniosły odpowiednio 4 oraz 5,4.

Zgony spowodowane przyczynami zewnętrznymi (głównie wypadkami i urazami) stanowiły w 2022 r. 4,5% wszystkich zgonów. Korzystna tendencja obniżania się poziomu umieralności z tego powodu (Wykres 8) nieznacznie wyhamowała jeszcze w 2018 r. Standaryzowany współczynnik zgonów wyniósł w 2022 r. 49 na 100 tys. ludności i stanowił 50% maksymalnej wartości tego współczynnika obserwowanej w 1991 r. – 88 zgonów na 100 tys. ludności.

Czynniki zewnętrzne są najczęstszą przyczyną zgonów mężczyzn w wieku poniżej 45 lat (Tablica 7). W 2022 r. stanowiły one blisko 33% wszystkich zgonów mężczyzn w tym wieku. Poziom natężenia zgonów mężczyzn w tej grupie jest prawie pięciokrotnie wyższy niż kobiet. Mężczyźni w wieku 45-59 lat również znacznie częściej (blisko sześciokrotnie) niż kobiety umierają z powodu wypadków i urazów, natomiast w wieku powyżej 60 lat prawie dwukrotnie częściej. Wraz z wiekiem spada udział procentowy zgonów z powodu przyczyn zewnętrznych. Wśród osób powyżej 60 lat wyniósł on 3,3% u mężczyzn i 2,1% u kobiet.

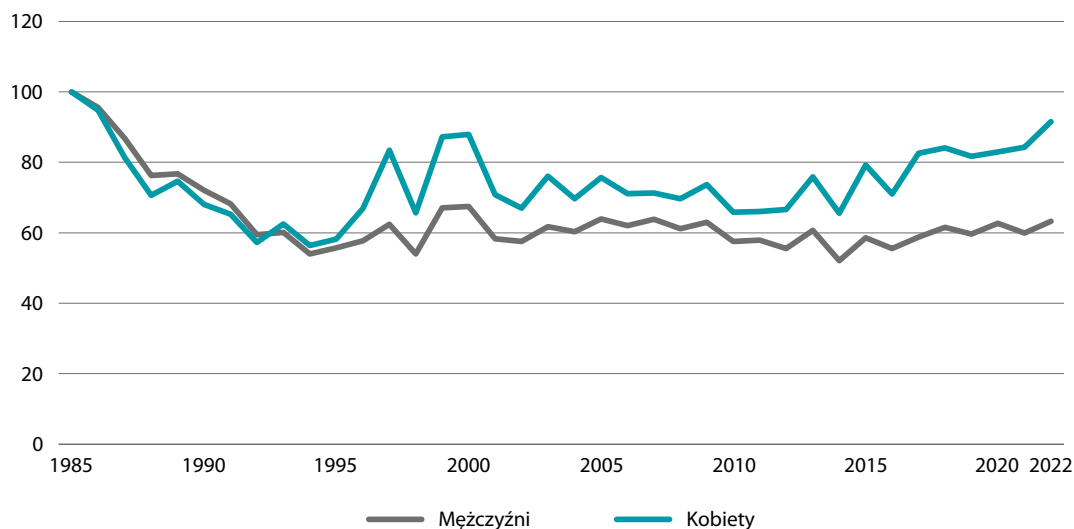
Wykres 8. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów spowodowanych przyczynami zewnętrznymi dla mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)

W Polsce w 2022 r. choroby układu oddechowego stanowiły 6,7% wszystkich zgonów, a standaryzowany współczynnik zgonów z tej przyczyny wyniósł 62 osoby na 100 tys. ludności. Po trwającym przez szereg lat spadku umieralności z powodu tych chorób, od początku XXI wieku natężenie zgonów utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W przypadku kobiet od 2013 r. obserwowana jest jednak tendencja wzrostowa (Wykres 9).

Dla mężczyzn w wieku 60 lat i więcej częstość występowania zgonów w następstwie chorób układu oddechowego była ponad ośmiokrotnie wyższa niż dla tych w wieku 44-59 lat, natomiast analogiczna proporcja dla kobiet wyniosła blisko 19 (Tablica 7).

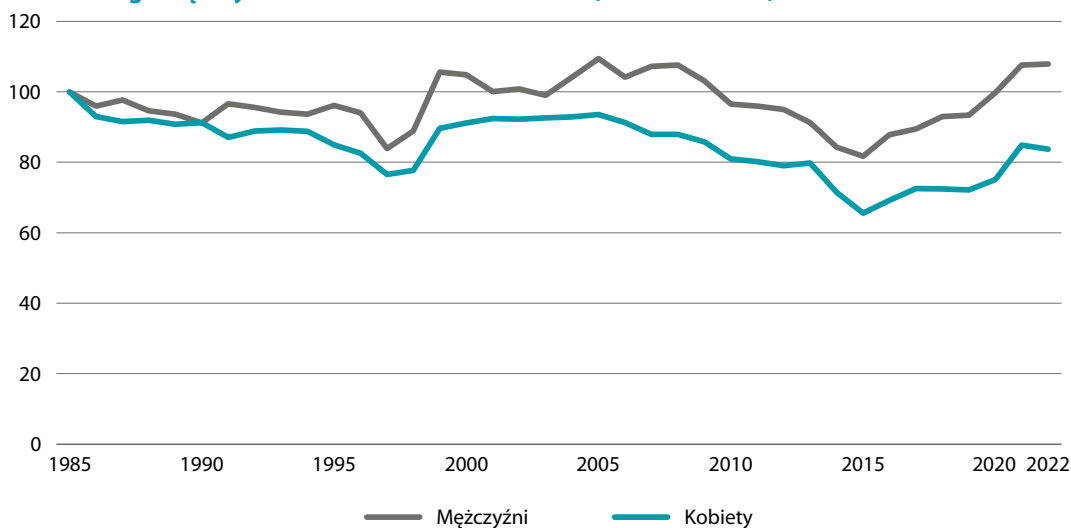
Wykres 9. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu oddechowego mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)

Podobny przebieg zmian notowano w natężeniu zgonów z powodu chorób układu pokarmowego, z tym, że na nieco niższym poziomie (Tablica 6, Wykres 10). W pierwszej połowie lat 80. standaryzowany współczynnik zgonów z tej przyczyny wynosił 38-39 na 100 tys. ludności, w okresie kolejnych dziesięciu lat obniżył się do 35-36, po czym nastąpił ponowny jego wzrost do 38-39 zgonów na 100 tys. ludności w latach

2004-2008. Na zmiany ogólnego poziomu natężenia zgonów w następstwie chorób układu pokarmowego miał wpływ przede wszystkim wzrost umieralności mężczyzn w wieku powyżej 45 lat oraz kobiet w wieku 60 lat i więcej. W 2022 r. wartość tego wskaźnika wyniosła 46.

Wykres 10. Zmiana wartości standaryzowanych współczynników zgonów z powodu chorób układu pokarmowego mężczyzn i kobiet w latach 1985-2022 (rok 1985 = 100)

W 2020 r. wyodrębniona została dodatkowa przyczyna zgonu, związana z pandemią COVID-19. W 2021 r. choroba ta odpowiadała za około 18% wszystkich zgonów, a w 2022 r. już tylko za 6,7%. Standaryzowany współczynnik zgonów wyniósł w 2022 r. 62 zgony na 100 tys. ludności i był ponad trzy razy mniejszy niż w roku wcześniejszym.

Natężenie zgonów z tej przyczyny znacznie zwiększa się wraz z wiekiem (Tablica 8). Dla mężczyzn w najstarszej grupie wieku częstość wystąpienia zgonu była blisko dziesięciokrotnie większa niż dla tych w wieku 44-59 lat, natomiast analogiczna proporcja dla kobiet wyniosła powyżej 14. Dodatkowo standaryzowany współczynnik zgonów dla mężczyzn był około 1,5 razy większy niż dla kobiet w każdej z analizowanych grup wieku.

Tablica 8. Standaryzowane współczynniki zgonów na skutek choroby COVID-19 z uwzględnieniem wieku i płci w latach 2020-2022 r. (na 100 tys. ludności)

Rok	0-44 lata		45-59 lat		60 lat i więcej	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
2020	3,8	1,9	60,2	25,9	531,6	290,6
2021	11,2	5,8	135,5	64,0	1069,6	707,3
2022	3,1	1,8	32,0	17,0	333,4	248,4

5.2. Umieralność według województw w 2023 r.

W celu przeprowadzenia analizy natężenia zgonów w 2023 r. w ujęciu regionalnym wyznaczone zostały standaryzowane współczynniki zgonów. Do ich obliczeń przyjęto ogólnopolską strukturę ludności według wieku z 2023 r.

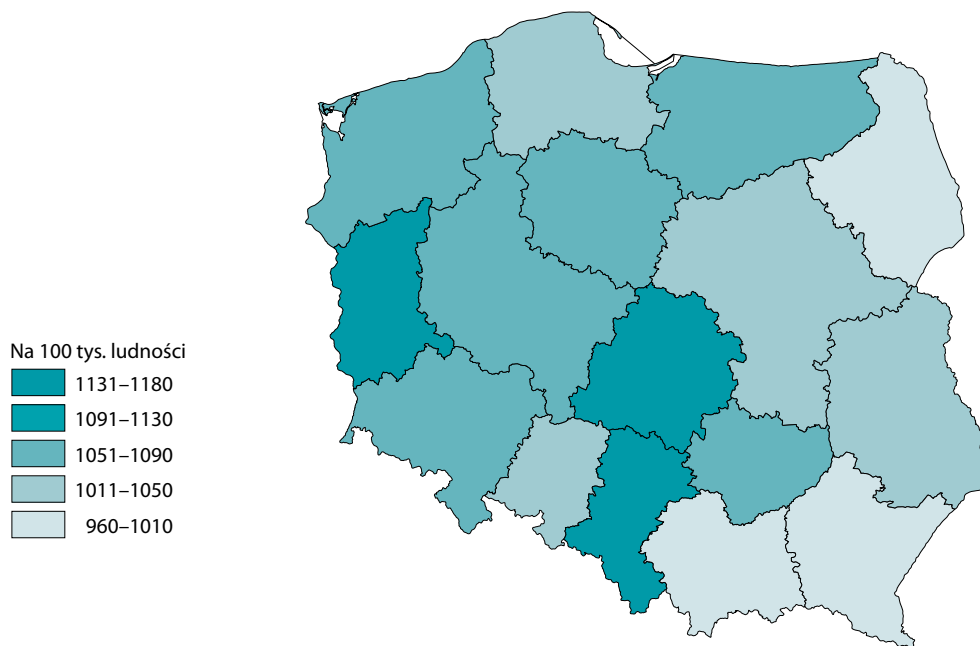
W 2023 r. największą umieralność zanotowano w województwie łódzkim (Tablica 9, Mapa 4), gdzie standaryzowany współczynnik zgonów wyniósł 1174 zgony na 100 tys. osób. Stosunkowo niskie natężenie

zgonów – w porównaniu z innymi rejonami kraju – notowane było w województwach małopolskim oraz podkarpackim (poniżej 1000 osób). W 2023 r. w prawie wszystkich województwach natężenie zgonów było wyższe na wsi niż w miastach. Wyjątkiem jest województwo śląskie, gdzie w miastach zarejestrowano o 7 zgonów więcej na 100 tys. ludności w porównaniu do obszarów wiejskich. Największą różnicę zarejestrowano w województwach podlaskim, pomorskim oraz warmińsko-mazurskim (o ponad 170 więcej zgonów na 100 tys. ludności), a najmniejszą w śląskim.

Tablica 9. Standaryzowane współczynniki zgonów według województw w 2023 r. (na 100 tys. ludności)

Województwa	Ogółem	Miasta	Wieś
0	Ogółem	1085	1139
2	Dolnośląskie	1098	1074
4	Kujawsko-pomorskie	1128	1102
6	Lubelskie	1077	1004
8	Lubuskie	1139	1092
10	Łódzkie	1174	1157
12	Małopolskie	996	973
14	Mazowieckie	1066	1019
16	Opolskie	1060	1028
18	Podkarpackie	965	910
20	Podlaskie	1002	930
22	Pomorskie	1053	1006
24	Śląskie	1135	1138
26	Świętokrzyskie	1101	1039
28	Warmińsko-mazurskie	1122	1061
30	Wielkopolskie	1105	1064
32	Zachodniopomorskie	1127	1100

Mapa 4. Standaryzowane współczynniki zgonów według województw w 2023 r.

5.3. Umieralność według wybranych grup przyczyn zgonów i województw w 2022 r.

Analiza natężenia zgonów według wybranych przyczyn zgonów w ujęciu regionalnym została opracowana na podstawie danych za 2022 r. W związku z powyższym do obliczenia standaryzowanych współczynników zgonów przyjęto ogólnopolską strukturę ludności według wieku z 2022 r.

W 2022 r. najwyższy poziom umieralności z powodu chorób układu krążenia notowano w województwach lubuskim oraz dolnośląskim (Tablica 10, Wykres 11), gdzie standaryzowany współczynnik wyniósł odpowiednio 520 oraz 546 zgonów na 100 tys. osób. Wskaźnik ten był o 67% większy niż w województwie mazowieckim, w którym odnotowano najniższy poziom umieralności (326 zgonów).

Podobnie jak w dwóch ostatnich latach, największym natężeniem zgonów z powodu nowotworów charakteryzowało się województwo kujawsko-pomorskie, gdzie standaryzowany współczynnik wyniósł 305 zgonów na każde 100 tys. ludności. Natomiast najniższy poziom umieralności odnotowano w województwie podkarpackim (232 osoby).

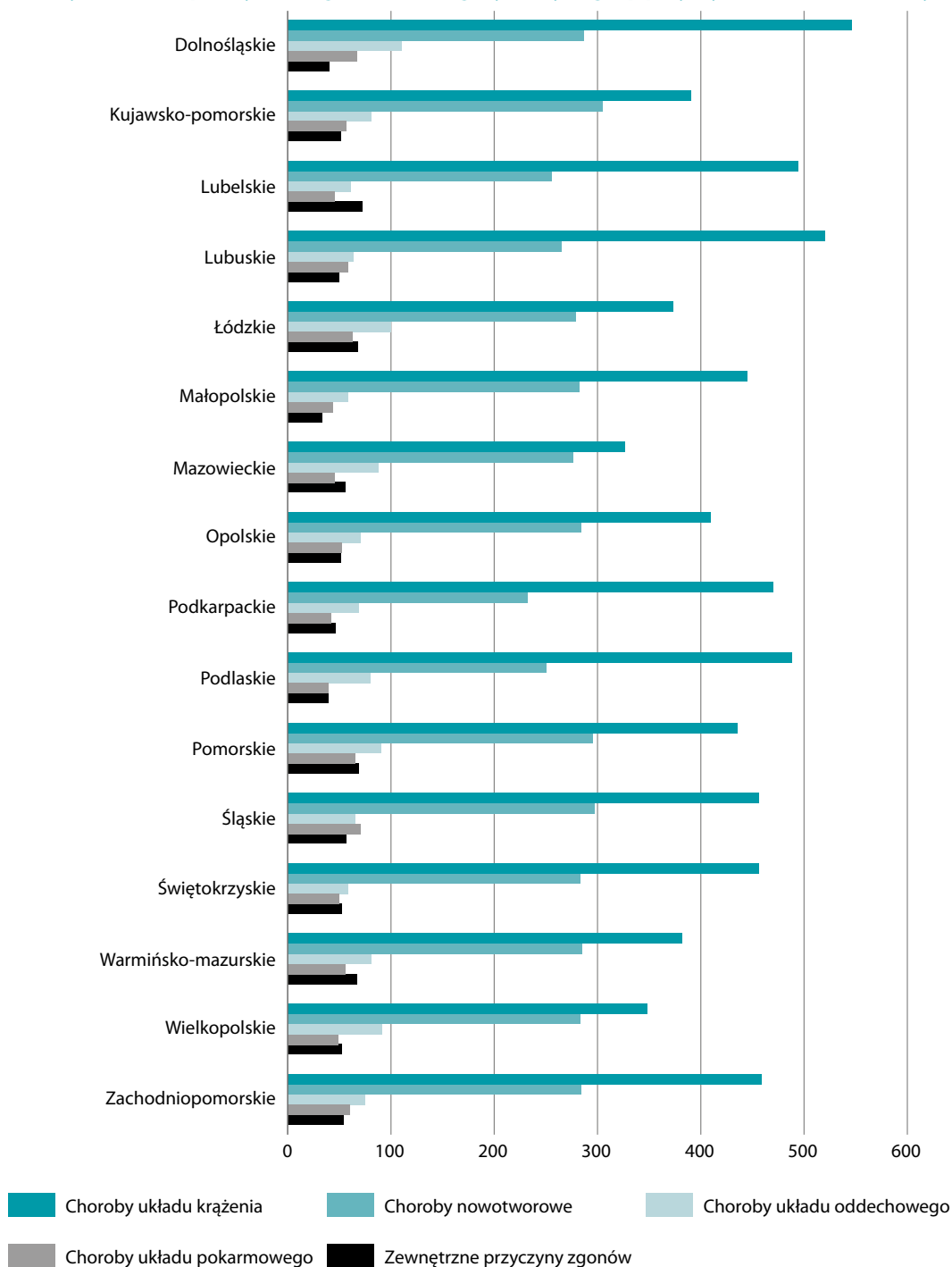
Pod względem natężenia zgonów spowodowanych zewnętrznymi przyczynami dominuje województwo lubelskie. W 2022 r. wartość standaryzowanego współczynnika wyniosła 72. Najmniejsza wartość odnotowania została w małopolskim – 33 osoby na 100 tys. ludności.

Najniższy poziom umieralności z powodu chorób układu oddechowego wystąpił w województwach małopolskim i świętokrzyskim – po 58 zgonów na 100 tys. osób. Najwyższą umieralność odnotowano natomiast w województwach dolnośląskim oraz łódzkim (co najmniej 100 zgonów). Największe natężenie zgonów z powodu chorób układu pokarmowego zaobserwowano w województwach pomorskim, dolnośląskim oraz śląskim – powyżej 65 zgonów na 100 tys. osób. Najniższe – w województwach podlaskim (39) (Wykres 11).

Tablica 10. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn i województw w 2022 r. (na 100 tys. ludności)

Województwa		Ogółem	Choroby układu krążenia	Choroby nowotworowe	Zewnętrzne przyczyny urazów i zatruc	Choroby układu oddechowego	Choroby układu pokarmowego
00	Ogółem	1186	426	280	54	79	54
02	Dolnośląskie	1223	546	287	40	110	67
04	Kujawsko-pomorskie	1222	390	305	51	81	57
06	Lubelskie	1164	494	255	72	61	45
08	Lubuskie	1233	520	265	50	64	58
10	Łódzkie	1279	373	279	68	100	63
12	Małopolskie	1090	445	282	33	58	44
14	Mazowieckie	1146	326	276	56	88	45
16	Opolskie	1168	409	284	51	70	52
18	Podkarpackie	1074	470	232	46	69	42
20	Podlaskie	1112	488	250	39	80	39
22	Pomorskie	1169	435	295	69	90	65
24	Śląskie	1243	456	297	57	65	70
26	Świętokrzyskie	1199	456	283	52	58	50
28	Warmińsko-mazurskie	1239	382	285	67	81	56
30	Wielkopolskie	1195	348	283	52	91	49
32	Zachodniopomorskie	1229	459	284	54	75	60

Wykres 11. Standaryzowane współczynniki zgonów według wybranych grup przyczyn w 2022 r. (na 100 tys.)

Rozdział 6. Zakończenie

Przeciętne trwanie życia jest kluczową miarą oceny zdrowia populacji. Prognozy publikowane przez Eurostat i ONZ oparte o analizy zmian zachodzących na świecie przewidują, że przeciętne trwanie życia będzie wzrastało w większości krajów świata, w tym w Polsce. Podobne rezultaty prezentowane są w prognozach przygotowywanych przez GUS.

Wynika to z faktu, iż w większości krajów w ostatnich latach obserwowano istotny wzrost długości przeciętnego trwania życia. Jedną z kluczowych przyczyn tego zjawiska było osiągnięcie istotnych postępów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia. Szczególnie ważnym czynnikiem był również spadek wskaźnika umieralności niemowląt, który ma miejsce w przeważającej liczbie państw świata (również w Polsce).

Obserwowane na przestrzeni ostatnich trzech dekad w Polsce wydłużanie się przeciętnego trwania życia zostało gwałtownie zahamowane przez skutki wywołane pandemią SARS-CoV-2. Przedstawione wyniki analizy trwania życia wskazują na odwrócenie tendencji spadkowej i powrót do trendu obserwowanego przed pandemią. Trwanie życia w 2023 r., zarówno dla kobiet jak i dla mężczyzn, było najwyższym odnotowanym w historii Polski.

Obecnie obserwowane są również inne zjawiska, które mogą potencjalnie przyczynić się do zahamowania przyrostu trwania życia w Polsce. Niepokojący jest wyraźny wzrost liczby osób otyłych. Według danych Eurostat dla Polski w 2019 r. procent osób z BMI powyżej normy² wyniósł 56,8 (Eurostat. European Health Interview Survey, 2019). Zgodnie z wynikami zbiorczej analizy reprezentatywnych badań o światowych trendach niedowagi i otyłości w latach 1990-2022, częstość występowania otyłości w Polsce wśród kobiet w wieku powyżej 20 lat w 2022 r. wyniosła 24,6% (przyrost o 7,4 punktu procentowego od 1990 r.). Dla mężczyzn było to odpowiednio 32,2%, tj. o 20,8 punktu procentowego więcej w porównaniu do 1990 r. (Non-Communicable Disease Risk Factor Collaboration, 2024).

Istotnym czynnikiem może być również zanieczyszczenie powietrza oraz związany z nim wzrost zachorowalności m.in. na choroby układu oddechowego, niektóre nowotwory, jak również choroby układu krążenia (Jędrak i in., 2017). Ponadto we wcześniejszych badaniach wykazano, iż długotrwała ekspozycja na pył o średnicy nie większej niż 2,5 μm (pył $\text{PM}_{2,5}$) wpływa na skrócenie oczekiwanej długości życia (Pope i in., 2009).

Badania prowadzone przez różne kraje udowadniają, że poza płcią i miejscem zamieszkania, czynnikami różnicującymi długość trwania życia są m.in.: wykształcenie czy status społeczno-ekonomiczny. Nie ulega zatem wątpliwości, że konieczne jest prowadzenie dalszych systematycznych analiz trwania życia oraz umieralności, które umożliwią obserwowanie ich zmian w najbliższej przyszłości. Wskazane jest zatem uwzględnianie dodatkowych zmiennych i wskaźników, które dadzą pełniejszy obraz zróżnicowania tych zjawisk.

² BMI powyżej normy: 25,00-29,99 to nadwaga; 30,00 lub więcej to otyłość.

Rozdział 7. Wykaz publikacji GUS dotyczących trwania życia

1. GUS [1938]; Polskie tablice wymieralności 1931/32, (*Polish complete mortality 1931/1932*), „Statystyka Polski”, seria C, 91/1938, Warszawa
2. GUS [1956]; Polskie tablice wymieralności 1952/1953, (*Polish complete mortality 1952/1953*), (oprac. R. Zasępa), „Przegląd Statystyczny”, 4/1956, Warszawa
3. GUS [1960]; Polskie tablice wymieralności 1955/1956, (*Polish complete mortality 1955/1956*), (oprac. J. Z. Holzer), „Statystyka Polski”, 32/1960, Warszawa
4. GUS [1964]; Polskie tablice wymieralności 1960/61, (*Polish complete mortality 1960/1961*), (oprac. J. Z. Holzer), „Statystyka Polski”, 91/1964, Warszawa
5. GUS [1968]; Polskie tablice wymieralności 1965/1966, (*Polish complete mortality 1965/1966*), (oprac. J. Aleksyńska), „Studia i Prace Statystyczne”, 13/1968, Warszawa
6. GUS [1973]; Polskie tablice trwania życia 1970-72, (*Polish complete life expectancy tables 1970-1972*), (oprac. J. Aleksyńska i Z. Gałązka), „Rocznik Demograficzny 1973”, Warszawa
7. GUS [1978]; Polskie tablice trwania życia 1975/1976, (*Polish complete life expectancy tables 1975/1976*), (oprac. J. Mijakowska), Statystyka Polski, 101/1978, Warszawa
8. GUS [1983]; Polskie tablice trwania życia 1980/1981, (*Polish complete life expectancy tables 1980/1981*), (oprac. L. Nowak), „Studia i Prace”, 4/1983, Warszawa
9. GUS [1987]; Polskie tablice trwania życia 1985/1986, (*Polish complete life expectancy tables 1985/1986*), (oprac. L. Nowak), „Studia i Prace”, 14/1987, Warszawa
10. GUS [1993]; Polskie tablice trwania życia 1990-1991, (*Polish complete life expectancy tables 1990/1991*), (oprac. J. Mijakowska), „Studia i Analizy Statystyczne”, Warszawa
11. GUS [1997]; Polskie tablice trwania życia 1995-1996, (*Polish complete life expectancy tables 1995/1996*), (oprac. L. Bolesławski), „Studia i Analizy Statystyczne”, Warszawa

Tablice trwania życia i umieralność według przyczyn

1. GUS [1975]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w latach 1970-1974, (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1970-1974*), (oprac. L. Bolesławski), Tablice wynikowe, Warszawa
2. GUS [1976]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1975 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1975*), (oprac. L. Bolesławski), Tablice wynikowe, Warszawa
3. GUS [1976]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w województwach w latach 1973-1975, (*Life expectancy tables and mortality by causes and voivodships in 1973-1975*), (oprac. L. Bolesławski), Tablice wynikowe, Warszawa
4. GUS [1977]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1976 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1976*), (oprac. J. Mijakowska), Tablice wynikowe, Warszawa
5. GUS [1981]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w latach 1977-1980, (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1977-1980*), (oprac. J. Mijakowska), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
6. GUS [1981]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w latach 1976-1981, cz.I, (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1976-1981*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
7. GUS [1982]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w województwach w latach 1976-1980, cz.II, (*Life expectancy tables and mortality by causes and voivodships in 1976-1980*), (oprac. J. Mijakowska), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
8. GUS [1983]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1982 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1982*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
9. GUS [1984]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1983 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1983*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
10. GUS [1985]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1984 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1984*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa

11. GUS [1986]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1985 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1985*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
12. GUS [1986]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w województwach w latach 1981-1985, (*Life expectancy tables and mortality by causes and voivodships in 1981-1985*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
13. GUS [1987]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1986 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1986*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
14. GUS [1988]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1987 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1987*), (oprac. L. Nowak), „Opracowania Statystyczne”, Warszawa
15. GUS [1990]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1989 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1989*), (oprac. L. Nowak), „Materiały i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
16. GUS [1991]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1988 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1988*), (oprac. L. Nowak), „Materiały i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
17. GUS [1991]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1990 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1990*), (oprac. L. Nowak), „Materiały i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
18. GUS [1991]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w województwach w latach 1986-1990, (*Life expectancy tables and mortality by causes and voivodships in 1986-1990*), (oprac. J. Mijakowska), „Materiały i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
19. GUS [1992]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1991 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1991*), (oprac. L. Nowak), „Materiały i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
20. GUS [1993]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1992 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1992*), (oprac. A. Glazer, L. Bolesławski), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
21. GUS [1994]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1993 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1993*), (oprac. A. Glazer, L. Bolesławski), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
22. GUS [1995]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1994 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1994*), (oprac. A. Glazer, L. Bolesławski), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, Warszawa
23. Bolesławski L. [1996]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1995 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1995*), „Studia i Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
24. Bolesławski L. [1997]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w województwach w latach 1991-1995, (*Life expectancy tables and mortality by causes and voivodships in 1991-1995*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
25. Bolesławski L. [1997]; Trwanie życia i umieralność według przyczyn w 1996 r., (*Life expectancy tables and mortality by causes in 1996*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa

Tablice trwania życia

1. Bolesławski L. [1998]; Trwanie życia w 1997 r., (*Life expectancy tables of Poland 1997*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
2. Bolesławski L. [1999]; Trwanie życia w 1998 r., (*Life expectancy tables of Poland 1998*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
3. Bolesławski L. [2000]; Trwanie życia w 1999 r., (*Life expectancy tables of Poland 1999*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
4. Bolesławski L. [2001]; Trwanie życia w 2000 r., (*Life expectancy tables of Poland 2000*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
5. Rutkowska L. [2002]; Trwanie życia w 2001 r., (*Life expectancy tables of Poland 2001*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
6. Rutkowska L. [2003]; Trwanie życia w 2002 r., (*Life expectancy tables of Poland 2002*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
7. Rutkowska L. [2004]; Trwanie życia w 2003 r., (*Life expectancy tables of Poland 2003*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa

8. Rutkowska L. [2005]; Trwanie życia w 2004 r., (*Life expectancy tables of Poland 2004*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
9. Rutkowska L. [2006]; Trwanie życia w 2005 r., (*Life expectancy tables of Poland 2005*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
10. Rutkowska L. [2007]; Trwanie życia w 2006 r., (*Life expectancy tables of Poland 2006*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
11. Rutkowska L. [2008]; Trwanie życia w 2007 r., (*Life expectancy tables of Poland 2007*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
12. Rutkowska L. [2009]; Trwanie życia w 2008 r., (*Life expectancy tables of Poland 2008*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
13. Rutkowska L. [2010]; Trwanie życia w 2009 r., (*Life expectancy tables of Poland 2009*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
14. Rutkowska L. [2011]; Trwanie życia w 2010 r., (*Life expectancy tables of Poland 2010*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
15. Rutkowska L. [2012]; Trwanie życia w 2011 r., (*Life expectancy tables of Poland 2011*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
16. Rutkowska L. [2013]; Trwanie życia w 2012 r., (*Life expectancy tables of Poland 2012*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
17. Rutkowska L. [2014]; Trwanie życia w 2013 r., (*Life expectancy tables of Poland 2013*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
18. Rutkowska L. [2015]; Trwanie życia w 2014 r., (*Life expectancy tables of Poland 2014*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
19. Rutkowska L. [2016]; Trwanie życia w 2015 r., (*Life expectancy tables of Poland 2015*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
20. Rutkowska L. [2017]; Trwanie życia w 2016 r., (*Life expectancy tables of Poland 2016*), „Informacje i Opracowania Statystyczne”, GUS, Warszawa
21. Rutkowska L., Waligórska M., Sapała K. [2018]; Trwanie życia w 2017 r., (*Life expectancy tables of Poland 2017*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
22. Potyra M., Góral-Radziszewska K. [2019]; Trwanie życia w 2018 r., (*Life expectancy tables of Poland 2018*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
23. Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Kuczyńska K. [2020]; Trwanie życia w 2019 r., (*Life expectancy tables of Poland 2019*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
24. Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Kuczyńska K. [2021]; Trwanie życia w 2020 r., (*Life expectancy tables of Poland 2020*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
25. Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K. [2022]; Trwanie życia w 2021 r., (*Life expectancy tables of Poland 2021*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa
26. Potyra M., Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Gawińska-Drużba E. [2023]; Trwanie życia w 2022 r., (*Life expectancy tables of Poland 2022*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa

Trwanie życia w zdrowiu

1. Góral-Radziszewska K., Waśkiewicz K., Potyra M., Kuczyńska K. [2020] Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w latach 2009-2019, (*Healthy Life Years in Poland in 2009-2019*), „Analizy Statystyczne”, GUS, Warszawa.
2. Trwanie życia w zdrowiu w 2020 r. [2021] Informacja sygnałna, GUS, Warszawa.
3. Trwanie życia w zdrowiu w 2021 r. [2022] Informacja sygnałna, GUS, Warszawa.
4. Trwanie życia w zdrowiu w 2022 r. [2023] Informacja sygnałna, GUS, Warszawa.

Rozdział 8. Metodologia obliczania tablic trwania życia

Tablice trwania życia, nazywane również tablicami wymieralności, obrazują zarówno przeciętne dalsze trwanie życia, jak również potencjalny schemat wymierania populacji. Przeciętne dalsze trwanie życia osoby w wieku x lat jest przewidywaniem długości trwania życia w przyszłości. Informuje ile przeciętnie lat ma do przeżycia osoba w wieku x ukończonych lat, gdyby aktualnie obserwowane warunki umieralności utrzymywały się przez dostatecznie długi czas.

Najczęściej wykorzystywanym i cytowanym parametrem jest przeciętne trwanie życia noworodka lub krócej: przeciętne trwanie życia (oznaczane jako e_0). Służy ono do badania zmian umieralności w czasie, jak również jest jedną z miar stanu zdrowia ludności. Służy również do porównań w obrębie kraju (np. międzywojewódzkich) oraz międzynarodowych.

Do budowy pełnych tablic trwania życia wykorzystuje się następujące dane:

- liczbę osób zmarłych w danym roku według ukończonego wieku,
- ludność według roczników wieku zgodnie ze stanem na 30 czerwca danego roku.

Podstawowymi elementami do budowy tablicy są współczynniki zgonów według wieku (m_x – *age specific death rates*), które są obliczane do wieku 99 lat (włącznie).

$$m_x = \frac{D_x}{E_x} \quad (1)$$

gdzie:

D_x – liczba zgonów w wieku x lat,

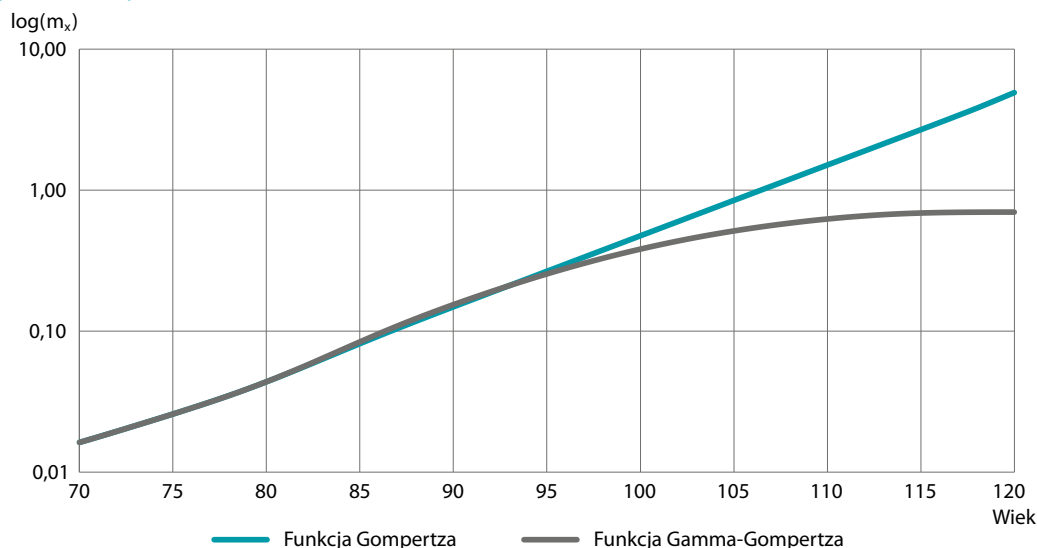
E_x – liczba ludności według stanu na 30 VI w wieku x lat.

Ze względu na znaczne wahania wartości współczynników zgonów w najmłodszych i najstarszych rocznikach wieku konieczne jest zastosowanie modelowania. Pozwala to wyeliminować przypadkowe odchylenia współczynników od wieloletniej normy, związane z niewielką liczbą zgonów w tych rocznikach. W przypadku najstarszych roczników silne wahania powoduje również mała ich liczebność, spowodowana faktem iż stosunkowo nieliczni dożywają tak zaawansowanego wieku.

Do wygładzenia współczynników zgonów dla roczników wieku 85-99 oraz ich ekstrapolacji powyżej 100 lat wykorzystano model Gamma-Gompertza. Model szacowany był na podstawie współczynników dla wieku od 70 do 99 lat. Wynika to z faktu, iż powyżej 70 roku życia, tempo wzrostu umieralności dynamicznie rośnie.

Funkcja Gamma-Gompertza jest zmodyfikowaną wersją klasycznego modelu Gompertza, w przeciwieństwie do którego nie zakłada stałego, wykładniczego wzrostu współczynników zgonów. Przewiduje spowolnienie, a finalnie wyhamowanie wzrostu współczynników zgonów (Wykres 12). Zdaniem wielu demografów ma to miejsce w najstarszych rocznikach wieku (Gampe, 2010, Vaupel, 2010, Rau i in., 2017, Barbi i in., 2018).

Wykres 12. Przykład funkcji Gomperta i Gamma-Gomperta dla roczników wieku od 70 do 120 lat

Zastosowana funkcja dla współczynników zgonów wyraża się wzorem (Lenart, 2012):

$$\hat{m}(x) = \frac{be^{b(x-M)}}{1+\Gamma e^{(-bM)}(e^{bx}-1)} \quad (2)$$

gdzie:

b – parametr określający tempo przyrostu umieralności,

Γ – parametr określający stopień wyhamowania umieralności w najstarszych rocznikach wieku,

M – wiek w którym liczba zgonów jest największa (modalna).

Parametry modelu (b , Γ , M) są estymowane metodą największej wiarygodności³ przy założeniu, że liczba zgonów w poszczególnych rocznikach jest rezultatem procesu losowego o rozkładzie Poissona. Do optymalizacji parametrów wykorzystany został algorytm L-BFGS-B (Byrd i in., 1994). Dodatkowo założono, że maksymalna wartość jaką mogą osiągnąć współczynniki zgonów wynosi 0,7 (Gampe, 2010).

Wartości współczynników zgonów powyżej 85 roku życia zastąpiono modelowymi, natomiast dla młodszych roczników pozostały one na tym etapie zgodne z empirycznymi.

Następnie, do wyrównywania współczynników zgonów zastosowano centrowane średnie ruchome pięciopokresowe. Dla wieku 2 lat użyto średniej trójokresowej, dla wieku 0 i 1 lat pozostawiono niezmienną wartość empiryczną. Przed wyrównaniem współczynniki zostały zlogarytmowane. Opisana formuła uśredniania wykonana została trzykrotnie.

Dla przykładu na wykresie 13 przedstawiono efekt zaproponowanego modelowania współczynników zgonów dla kobiet w 2023 r. Zastosowanie średniej ruchomej pozwoliło na wygładzenie współczynników m_x zwłaszcza dla najmłodszych roczników wieku, gdzie występują silne ich wahania. Z kolei efekt zasto-

³ Logarytm funkcji największej wiarygodności przyjmuje następujący wzór:

$$l(\theta|D) \propto \sum_x D_x \log \theta - E_x \theta \quad \text{dla } x \in [70,99]$$

gdzie:

$\propto$ – symbol matematyczny oznaczający: „jest proporcjonalne do”,

D_x – liczba zgonów według wieku,

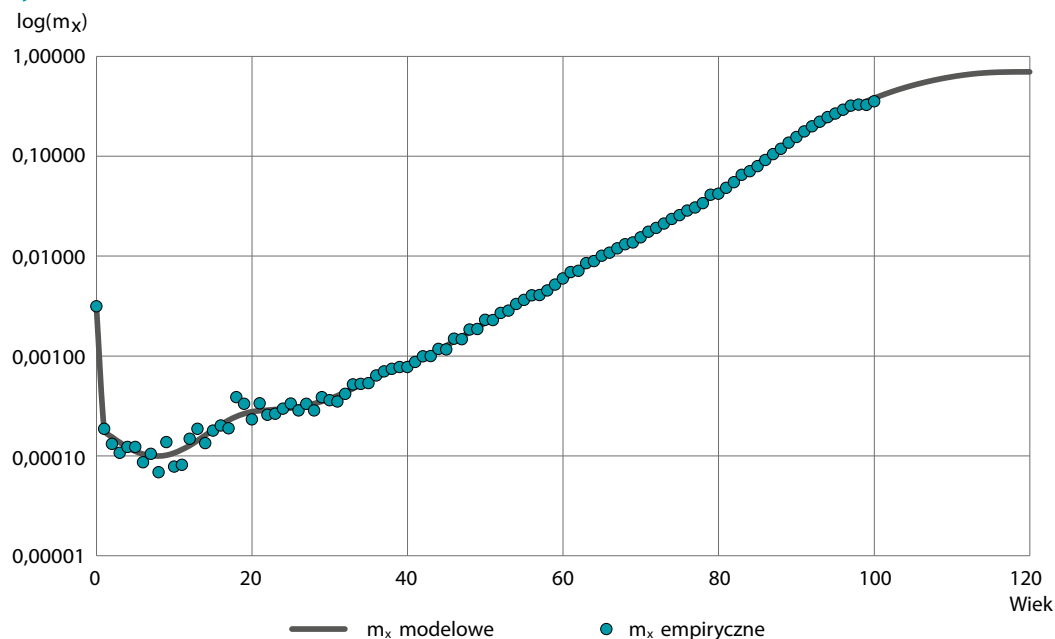
E_x – liczba ludności według wieku,

θ – ogół parametrów w modelu.

sowania funkcji Gamma-Gompertza ma szczególne znaczenie dla wyrównania wartości współczynników dla najstarszych roczników wieku tj. 95 lat i więcej.

Wykres 13. Empiryczne i modelowane współczynniki zgonów dla kobiet w Polsce w 2023 r. (skala logarytmiczna)

W kolejnym kroku obliczono prawdopodobieństwa zgonów dla poszczególnych roczników wieku (q_x), posługując się następującym wzorem (Hinde, 1998):

$$q_x = \frac{\hat{m}_x}{1 + (1 - a_x)\hat{m}_x} \quad (3)$$

gdzie:

a_x – część roku jaką osoby zmarłe w wieku x lat przeciętnie przeżyły od ostatnich urodzin. Zakłada się, że zgony dla większości roczników wieku rozkładają się równomiernie w ciągu roku, wtedy wartość tego parametru wynosi 0,5. Wyjątkowo dla rocznika 0 wynosi on 0,1, gdyż niemowlęta umierają znacznie częściej bliżej narodzin niż ukończenia pierwszego roku życia.

Pozostałe parametry obliczane są zgodnie z zasadami budowy tablicy trwania życia, według wzorów:

l_x – liczba osób dożywających wieku x ukończonych lat

$$\begin{aligned} l_x &= l_{x-1}(1 - q_{x-1}) \\ l_0 &= 100\,000 \end{aligned} \quad (4)$$

d_x – liczba osób zmarłych w ciągu roku w wieku x ukończonych lat

$$d_x = l_x q_x \quad (5)$$

L_x – ludność stacjonarna – uśredniona liczba osób żyjących w wieku x lat

$$L_x = \begin{cases} l_1 + 0,1d_0 & \text{dla } x = 0 \\ \frac{l_x + l_{x+1}}{2} & \text{dla } x > 0 \end{cases} \quad (6)$$

T_x – ludność stacjonarna skumulowana – łączna liczba lat jaką mają do przeżycia – do końca trwania tej generacji – wszystkie osoby w wieku x ukończonych lat

$$T_x = \sum_{i=x}^{120} L_i \quad (7)$$

e_x – przeciętne dalsze trwanie życia osoby w wieku x ukończonych lat

$$e_x = \frac{T_x}{l_x} \quad (8)$$

Powyższe wzory (4–8) zostały przedstawione wraz z przykładowymi wynikami w tabelicy 11.

Tablica 11. Tablica trwania życia dla mężczyzn w 2023 r.

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
0	0,00412	100000	413 $l_0 \times q_0$	99628 $l_1 + 0,1 \times d_0$	7464967 suma L_0 do L_{120}	74,65 T_0/l_0
1	0,00024	99587 $l_0 \times (1 - q_0)$	24 $l_1 \times q_1$	99575 $(l_1 + l_2)/2$	7365339 suma L_1 do L_{120}	73,96 T_1/l_1
2	0,00019	99563 $l_1 \times (1 - q_1)$	19 $l_2 \times q_2$	99554 $(l_2 + l_3)/2$	7265764 suma L_2 do L_{120}	72,98 T_2/l_2
3	0,00015	99544 $l_2 \times (1 - q_2)$	15 $l_3 \times q_3$	99537 $(l_3 + l_4)/2$	7166210 suma L_3 do L_{120}	71,99 T_3/l_3
...	...	...	...	...	...	...

Tablica trwania życia dla obu płci łącznie

Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429, 1672) trwanie życia na potrzeby ustalania przez ZUS wysokości emerytur obliczane jest dla kobiet i mężczyzn łącznie, co jest równoznaczne z obliczeniem trwania życia dla osób w wieku x lat bez uwzględniania ich płci. Ma to za zadanie zapewnić taką samą emeryturę wszystkim osobom w jednakowym wieku i o jednakowej podstawie obliczania emerytury.⁴

Łączna tablica trwania życia jest obliczona dla zsumowanych liczb osób dożywających (l_x) obu płci przy założeniu proporcji: 0,485 dla żeńskiej oraz 0,515 dla męskiej, co wynika z proporcji między płciami przy urodzeniu.

Dane dotyczące średniego trwania życia dla obu płci łącznie, w przeliczeniu na miesiące życia, są publikowane corocznie w formie załącznika do komunikatu Prezesa GUS, jak również jako Tablica E dołączona do niniejszej publikacji wraz z wyjaśnieniami ułatwiającymi prawidłową interpretację.

Trwanie życia na niższych poziomach terytorialnych

Do obliczania trwania życia na poziomie regionalnym posłużono się metodologią wykorzystującą TOPALS (de Beer, 2011) (*tools for projecting age-specific rates using linear splines*). Umożliwia ona obliczenie trwania

⁴ Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej na interpelację nr 3938 w sprawie dyskryminacji ze względu na płeć w nowym systemie emerytalnym

życia dla małych obszarów, gdzie występują znaczne roczne wahania współczynników zgonów oraz zerowe liczby zgonów w przypadku niektórych roczników wieku, przeważnie tych młodszych (Wykres 13). Celem zapewnienia porównywalności wyników, model TOPALS jest wykorzystywany na wszystkich szczeblach administracyjnych.

Punktem wyjścia w TOPALS jest wzorcowy rozkład, za który posłużyły współczynniki zgonów obliczone na poziomie krajowym, tzw. $m_{x\_standard}$. Modelowane są różnice pomiędzy empirycznymi współczynnikami zgonów na danym poziomie administracyjnym a wzorcem. Do ich modelowania wykorzystuje się regresję opartą o funkcje sklejane (*splines*):

$$\hat{m}_x = m_{x\_standard} + B \times v, \quad (9)$$

gdzie:

B – macierz współczynników funkcji sklejanych (*b-spline basis*),

v – wektor parametrów regresji.

W modelu GUS wykorzystywane są funkcje sklejane kwadratowe, które zapewniają większą dokładność dopasowania niż liniowe. Węzły (punkty, pomiędzy którymi estymowana jest regresja) zostały ustalone na rocznikach wieku: 0, 1, 10, 20, 30, 45, 70, 85, 99. Taki wybór ma na celu uwzględnienie momentów, w których następują istotne zmiany umieralności. Ze względu na silne wahania w najmłodszych i najstarszych rocznikach, konieczne jest również wprowadzenie do modelu tzw. penalizacji, którą implementuje się przy wykorzystaniu wyliczonej według odpowiedniego wzoru „kary” (*penalty*) (Eilers i Marx, 1996). Ma ona na celu zmniejszenie różnic pomiędzy parametrami regresji w poszczególnych przedziałach, prowadzących do nieodpowiedniego kształtu krzywej. Kara obliczana jest według następującego wzoru [10]:

$$Kara = \lambda \sum_{i=1}^{n-1} (v_{i+1} - v_i)^2 \quad (10)$$

gdzie:

λ – parametr odpowiadający za stopień penalizacji (w modelu GUS $\lambda=5$),

n – ogólna liczba węzłów (w modelu GUS $n=9$),

i – kolejność węzła $i \in \{1, 2, \dots, 9\}$,

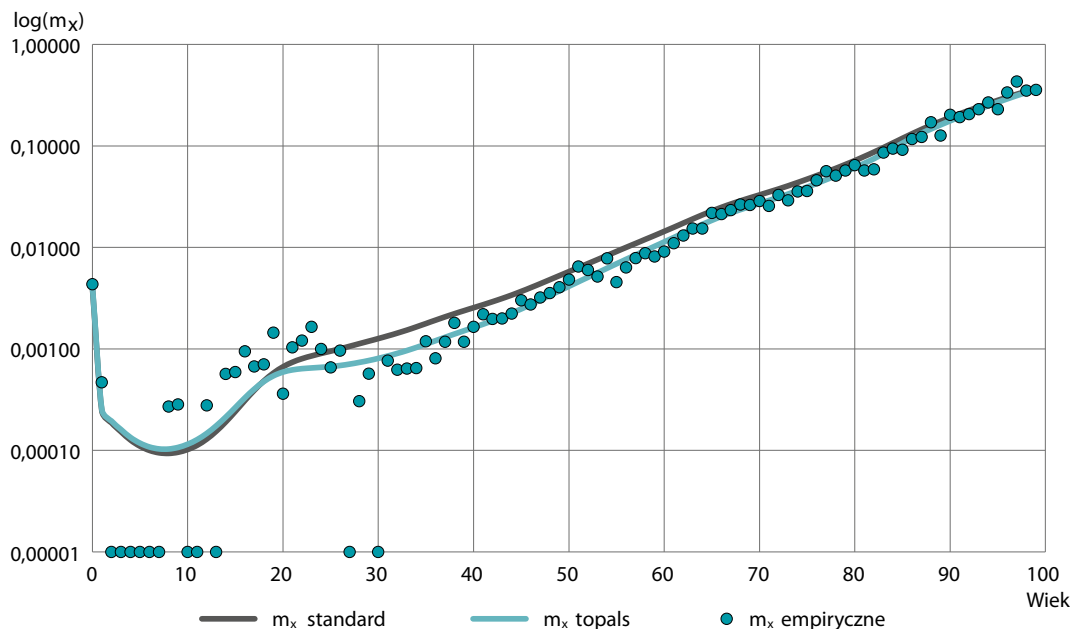
v_i – parametr regresji w przedziale $[i-1, i]$.

Kara jest odejmowana od wartości funkcji największej wiarygodności, przy pomocy której estymowane są parametry modelu.

Na wykresie 14 przedstawiono wynik modelowania współczynników zgonu z wykorzystaniem techniki TOPALS dla mężczyzn z Krakowa w 2023 r. Miasto to charakteryzuje się wyraźnie niższymi współczynnikami umieralności dla mężczyzn niż Polska, co szczególnie widoczne jest dla roczników wieku 30-70.

Zastosowana technika pozwoliła na oszacowanie gładkiego rozkładu wartości m_x , który dodatkowo jest zbliżony kształtem do rozkładu na poziomie kraju. Szczególnie istotne jest to dla najmłodszych roczników wieku, gdzie dane empiryczne są bardzo nieregularne.

Wykres 14. Porównanie empirycznych współczynników zgonu (m_x empiryczne) ze standardem na poziomie kraju (m_x standard) oraz współczynnikami modelowanymi techniką TOPALS (m_x topals) dla mężczyzn z Krakowa w 2023 r. (skala logarytmiczna)

m_x równe 0, czyli brak zgonów przedstawiono jako 0,00001

Następnie współczynniki zgonów powyżej 85 roku życia zostają zastąpione przez modelowane przy użyciu funkcji Gamma-Gompertza (w sposób analogiczny jak na poziomie krajowym), co umożliwia ich ekstrapolację powyżej 100 lat. Dla roczników powyżej 75 roku życia współczynniki (po zlogarytmowaniu) zostały wyrównane pięciookresową, centrowaną średnią ruchomą. Zapewnia to płynne przejście pomiędzy współczynnikami z modelu TOPALS a estymowanymi za pomocą funkcji Gamma-Gompertza.

Policzone zgodnie z przedstawioną procedurą współczynniki umieralności posłużyły do obliczenia regionalnych tablic trwania życia, przy wykorzystaniu takich samych formuł jak na poziomie krajowym.

Bibliografia

1. Barbi E., Lagona F., Marsili M., Vaupel J.W., Wachter K.W. [2018] The plateau of human mortality: Demography of longevity pioneers. *Science* 360 (6396): 1459-1461, DOI:10.1126/science.aat3119
2. Byrd, R. H., Lu, P., Nocedal, J., & Zhu, C. [1995]. A Limited Memory Algorithm for Bound Constrained Optimization. *SIAM Journal on Scientific Computing* Vol. 16, Iss. 5. DOI:10.1137/0916069
3. De Beer J. [2011] A new relational model for smoothing and projecting age specific rates: TOPALS. *Demographic Research* 24 (18), pp. 409-454. DOI:10.4054/DemRes.2011.24.18
4. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429, 1672. (art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).
5. Eilers P.H., Marx B. D. [1996] Flexible smoothing with B-splines and penalties. *Statistical Science* 11, pp. 89-102. DOI:10.1214/SS/1038425655
6. Eurostat. (12.06.2023). *Data Browser. Life expectancy by age and sex*. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/DEMO_MLEXPEC__custom_7433146/default/table?lang=en
7. Eurostat. (29.03.2024). Retrieved from *Life expectancy by age and sex*: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_mlexpec/default/table?lang=en&category=demo.demo_mor
8. Eurostat. *European Health Interview Survey*. [2019]. Retrieved 28.03.2024 r., from https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_ehis_bm1c__custom_10631529/default/table?lang=en
9. Gampe J. [2010] Human mortality beyond age 110. pp. 219-229. w: Maier H., Gampe J., Jeune B., Robine J.M., Vaupel J.W. (red.), *Supercentenarians*, Demographic Research Monographs Vol.7, Springer, Heidelberg
10. *Główny Urząd Statystyczny*. (2024). Retrieved from <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/2889,pojecie.html>
11. Góral-Radziszewska, K., Waśkiewicz, K., Potyra, M., & Kuczyńska, K. [2020]. *Trwanie życia w zdrowiu w Polsce w latach 2009-2019*. Warszawa: Analizy Statystyczne, GUS. Retrieved 30.05.2023 r., from <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-zdrowiu-w-polsce-w-latach-2009-2019,4,1.html>
12. Hinde, A. [1998] *Demographic methods*. London.
13. Jędrak J., Konduracka E., Badyda A., & Dąbrowiecki P. [2016] *Wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie, Krakowski Alarm Smogowy, Kraków*
14. Lenart A. [2012] The Gompertz Distribution and maximum likelihood estimation of its parameters – a revision. MPIDR Working Paper WP-2012-008, 19 pp. DOI:10.4054/MPIDR-WP-2012-008
15. Non-Communicable Disease Risk Factor Collaboration. (2024, March 16). Worldwide trends in underweight and obesity from 1990 to 2022: a pooled analysis of 3663 population-representative studies with 222 million children, adolescents, and adults. *The Lancet*, pp. 1027-1050. doi:[https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(23\)02750-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(23)02750-2)
16. *Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej na interpelację nr 3938 w sprawie dyskryminacji ze względu na płeć w nowym systemie emerytalnym*. (dostęp: 28.03.2024). Retrieved from Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ3.nsf/main/2D1CCE0B>
17. Pope C.A., Ezzati M., Dockery D.W. [2009] Fine-particulate air pollution and life expectancy in the United States. *New England Journal of Medicine* 360.4: 376-386. DOI: 10.1056/NEJMsa0805646
18. Raur., Ebeling M., Peters F., Bohk-Ewald C., & Missov T.I. [2017] Where is the Level of the Mortality Plateau? In 2017 Living to 100 Monograph Society of Actuaries. Retrieved from <https://www.soa.org/globalassets/assets/files/resources/essays-monographs/2017-living-to-100/2017-living-100-monograph-rau-ebeling-peters-bohnik-ewald-missov-paper.pdf>

19. Stańczak, J., Cierniak-Piotrowska, M., Franecka, A., Stelmach, K., Znajewska, A., Stpicyński, T. [2018]. *Zeszyt metodologiczny - Ruch naturalny. Bilanse ludności*. Retrieved 28.03.2024 r., from <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>
20. Vaupel J.W. [2010] Biodemography of human ageing. *Nature* 464 (7288): pp. 536-542. DOI:10.1038/nature08984

Tablice podstawowe

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R.

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni ogółem						
0	0,00412	100 000	413	99 628	7 464 967	74,65
1	0,00024	99 587	24	99 575	7 365 339	73,96
2	0,00019	99 563	19	99 554	7 265 764	72,98
3	0,00015	99 544	15	99 537	7 166 210	71,99
4	0,00013	99 529	13	99 523	7 066 674	71,00
5	0,00011	99 516	10	99 511	6 967 151	70,01
6	0,00010	99 506	10	99 501	6 867 640	69,02
7	0,00009	99 496	10	99 491	6 768 139	68,02
8	0,00009	99 486	9	99 482	6 668 648	67,03
9	0,00010	99 477	10	99 472	6 569 167	66,04
10	0,00010	99 467	10	99 462	6 469 695	65,04
11	0,00011	99 457	11	99 452	6 370 233	64,05
12	0,00013	99 446	13	99 440	6 270 781	63,06
13	0,00015	99 433	15	99 426	6 171 342	62,07
14	0,00019	99 418	19	99 409	6 071 916	61,07
15	0,00024	99 399	24	99 387	5 972 508	60,09
16	0,00031	99 375	31	99 360	5 873 121	59,10
17	0,00039	99 344	39	99 325	5 773 761	58,12
18	0,00048	99 305	48	99 281	5 674 437	57,14
19	0,00058	99 257	57	99 229	5 575 156	56,17
20	0,00066	99 200	66	99 167	5 475 927	55,20
21	0,00074	99 134	73	99 098	5 376 760	54,24
22	0,00080	99 061	79	99 022	5 277 663	53,28
23	0,00085	98 982	84	98 940	5 178 641	52,32
24	0,00090	98 898	89	98 854	5 079 701	51,36
25	0,00095	98 809	94	98 762	4 980 848	50,41
26	0,00100	98 715	99	98 666	4 882 086	49,46
27	0,00106	98 616	104	98 564	4 783 420	48,51
28	0,00112	98 512	111	98 457	4 684 856	47,56
29	0,00119	98 401	117	98 343	4 586 400	46,61
30	0,00126	98 284	124	98 222	4 488 057	45,66
31	0,00134	98 160	132	98 094	4 389 835	44,72
32	0,00143	98 028	139	97 959	4 291 741	43,78
33	0,00153	97 889	150	97 814	4 193 783	42,84
34	0,00164	97 739	161	97 659	4 095 969	41,91
35	0,00177	97 578	173	97 492	3 998 310	40,98
36	0,00191	97 405	186	97 312	3 900 819	40,05

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni ogółem (cd.)						
37	0,00206	97 219	201	97 119	3 803 507	39,12
38	0,00222	97 018	215	96 911	3 706 388	38,20
39	0,00238	96 803	230	96 688	3 609 478	37,29
40	0,00254	96 573	245	96 451	3 512 790	36,37
41	0,00272	96 328	262	96 197	3 416 339	35,47
42	0,00291	96 066	280	95 926	3 320 142	34,56
43	0,00313	95 786	300	95 636	3 224 216	33,66
44	0,00338	95 486	323	95 325	3 128 580	32,76
45	0,00367	95 163	350	94 988	3 033 256	31,87
46	0,00400	94 813	379	94 624	2 938 268	30,99
47	0,00437	94 434	413	94 228	2 843 644	30,11
48	0,00479	94 021	450	93 796	2 749 417	29,24
49	0,00525	93 571	491	93 326	2 655 621	28,38
50	0,00575	93 080	535	92 813	2 562 295	27,53
51	0,00629	92 545	582	92 254	2 469 483	26,68
52	0,00689	91 963	634	91 646	2 377 229	25,85
53	0,00755	91 329	689	90 985	2 285 583	25,03
54	0,00828	90 640	751	90 265	2 194 598	24,21
55	0,00907	89 889	815	89 482	2 104 334	23,41
56	0,00993	89 074	885	88 632	2 014 852	22,62
57	0,01087	88 189	959	87 710	1 926 221	21,84
58	0,01190	87 230	1 038	86 711	1 838 511	21,08
59	0,01302	86 192	1 122	85 631	1 751 800	20,32
60	0,01426	85 070	1 213	84 464	1 666 169	19,59
61	0,01564	83 857	1 312	83 201	1 581 706	18,86
62	0,01717	82 545	1 417	81 837	1 498 505	18,15
63	0,01886	81 128	1 530	80 363	1 416 668	17,46
64	0,02066	79 598	1 644	78 776	1 336 305	16,79
65	0,02254	77 954	1 757	77 076	1 257 529	16,13
66	0,02446	76 197	1 864	75 265	1 180 454	15,49
67	0,02640	74 333	1 962	73 352	1 105 189	14,87
68	0,02832	72 371	2 050	71 346	1 031 837	14,26
69	0,03029	70 321	2 130	69 256	960 491	13,66
70	0,03234	68 191	2 205	67 089	891 235	13,07
71	0,03454	65 986	2 279	64 847	824 146	12,49
72	0,03693	63 707	2 353	62 531	759 300	11,92
73	0,03961	61 354	2 430	60 139	696 769	11,36

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni ogółem (dok.)						
74	0,04260	58 924	2 510	57 669	636 630	10,80
75	0,04593	56 414	2 591	55 119	578 961	10,26
76	0,04962	53 823	2 671	52 488	523 843	9,73
77	0,05375	51 152	2 749	49 778	471 355	9,21
78	0,05831	48 403	2 822	46 992	421 578	8,71
79	0,06339	45 581	2 890	44 136	374 586	8,22
80	0,06914	42 691	2 952	41 215	330 450	7,74
81	0,07571	39 739	3 008	38 235	289 235	7,28
82	0,08318	36 731	3 056	35 203	251 000	6,83
83	0,09176	33 675	3 090	32 130	215 797	6,41
84	0,10141	30 585	3 101	29 035	183 667	6,01
85	0,11203	27 484	3 079	25 945	154 632	5,63
86	0,12345	24 405	3 013	22 899	128 688	5,27
87	0,13550	21 392	2 899	19 943	105 789	4,95
88	0,14792	18 493	2 735	17 126	85 847	4,64
89	0,16071	15 758	2 533	14 492	68 721	4,36
90	0,17387	13 225	2 299	12 076	54 230	4,10
91	0,18744	10 926	2 048	9 902	42 154	3,86
92	0,20148	8 878	1 789	7 984	32 252	3,63
93	0,21602	7 089	1 532	6 323	24 269	3,42
94	0,23100	5 557	1 283	4 916	17 946	3,23
95	0,24637	4 274	1 053	3 748	13 030	3,05
96	0,26204	3 221	844	2 799	9 283	2,88
97	0,27794	2 377	661	2 047	6 484	2,73
98	0,29398	1 716	505	1 464	4 437	2,59
99	0,31007	1 211	375	1 024	2 974	2,46
100	0,32612	836	273	700	1 950	2,33

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety ogółem						
0	0,00314	100 000	315	99 717	8 199 313	81,99
1	0,00019	99 685	18	99 676	8 099 597	81,25
2	0,00016	99 667	16	99 659	7 999 921	80,27
3	0,00014	99 651	13	99 645	7 900 262	79,28
4	0,00012	99 638	12	99 632	7 800 617	78,29
5	0,00011	99 626	12	99 620	7 700 985	77,30
6	0,00010	99 614	10	99 609	7 601 365	76,31
7	0,00010	99 604	10	99 599	7 501 756	75,32
8	0,00010	99 594	10	99 589	7 402 157	74,32
9	0,00010	99 584	10	99 579	7 302 568	73,33
10	0,00011	99 574	11	99 569	7 202 989	72,34
11	0,00012	99 563	11	99 558	7 103 421	71,35
12	0,00013	99 552	13	99 546	7 003 863	70,35
13	0,00014	99 539	14	99 532	6 904 318	69,36
14	0,00016	99 525	16	99 517	6 804 786	68,37
15	0,00018	99 509	18	99 500	6 705 269	67,38
16	0,00020	99 491	21	99 481	6 605 769	66,40
17	0,00023	99 470	22	99 459	6 506 288	65,41
18	0,00025	99 448	25	99 436	6 406 829	64,42
19	0,00026	99 423	26	99 410	6 307 394	63,44
20	0,00028	99 397	28	99 383	6 207 984	62,46
21	0,00028	99 369	28	99 355	6 108 601	61,47
22	0,00029	99 341	29	99 327	6 009 246	60,49
23	0,00029	99 312	29	99 298	5 909 919	59,51
24	0,00030	99 283	29	99 269	5 810 622	58,53
25	0,00030	99 254	30	99 239	5 711 353	57,54
26	0,00031	99 224	31	99 209	5 612 114	56,56
27	0,00032	99 193	31	99 178	5 512 906	55,58
28	0,00033	99 162	34	99 145	5 413 728	54,59
29	0,00035	99 128	34	99 111	5 314 583	53,61
30	0,00037	99 094	38	99 075	5 215 472	52,63
31	0,00040	99 056	39	99 037	5 116 397	51,65
32	0,00043	99 017	43	98 996	5 017 361	50,67
33	0,00047	98 974	47	98 951	4 918 365	49,69
34	0,00052	98 927	51	98 902	4 819 415	48,72
35	0,00057	98 876	56	98 848	4 720 513	47,74
36	0,00061	98 820	61	98 790	4 621 665	46,77

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety ogółem (cd.)						
37	0,00067	98 759	66	98 726	4 522 876	45,80
38	0,00072	98 693	71	98 658	4 424 150	44,83
39	0,00077	98 622	76	98 584	4 325 492	43,86
40	0,00083	98 546	81	98 506	4 226 908	42,89
41	0,00089	98 465	88	98 421	4 128 403	41,93
42	0,00097	98 377	95	98 330	4 029 982	40,96
43	0,00105	98 282	103	98 231	3 931 652	40,00
44	0,00115	98 179	114	98 122	3 833 422	39,05
45	0,00127	98 065	124	98 003	3 735 300	38,09
46	0,00141	97 941	138	97 872	3 637 297	37,14
47	0,00156	97 803	153	97 727	3 539 425	36,19
48	0,00174	97 650	169	97 566	3 441 698	35,25
49	0,00193	97 481	189	97 387	3 344 133	34,31
50	0,00215	97 292	208	97 188	3 246 746	33,37
51	0,00238	97 084	231	96 969	3 149 558	32,44
52	0,00264	96 853	256	96 725	3 052 590	31,52
53	0,00291	96 597	281	96 457	2 955 865	30,60
54	0,00321	96 316	309	96 162	2 859 408	29,69
55	0,00354	96 007	340	95 837	2 763 247	28,78
56	0,00390	95 667	373	95 481	2 667 410	27,88
57	0,00430	95 294	409	95 090	2 571 929	26,99
58	0,00476	94 885	452	94 659	2 476 840	26,10
59	0,00528	94 433	498	94 184	2 382 181	25,23
60	0,00588	93 935	552	93 659	2 287 997	24,36
61	0,00655	93 383	612	93 077	2 194 338	23,50
62	0,00728	92 771	675	92 434	2 101 261	22,65
63	0,00808	92 096	744	91 724	2 008 827	21,81
64	0,00892	91 352	815	90 945	1 917 103	20,99
65	0,00981	90 537	888	90 093	1 826 159	20,17
66	0,01076	89 649	964	89 167	1 736 066	19,37
67	0,01178	88 685	1 045	88 163	1 646 899	18,57
68	0,01291	87 640	1 131	87 075	1 558 736	17,79
69	0,01417	86 509	1 226	85 896	1 471 662	17,01
70	0,01557	85 283	1 328	84 619	1 385 766	16,25
71	0,01715	83 955	1 439	83 236	1 301 147	15,50
72	0,01891	82 516	1 561	81 736	1 217 911	14,76
73	0,02087	80 955	1 689	80 111	1 136 176	14,03

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety ogółem (dok.)						
74	0,02303	79 266	1 825	78 354	1 056 065	13,32
75	0,02541	77 441	1 968	76 457	977 712	12,63
76	0,02807	75 473	2 118	74 414	901 255	11,94
77	0,03109	73 355	2 281	72 215	826 841	11,27
78	0,03451	71 074	2 452	69 848	754 626	10,62
79	0,03846	68 622	2 639	67 303	684 778	9,98
80	0,04309	65 983	2 844	64 561	617 476	9,36
81	0,04853	63 139	3 064	61 607	552 915	8,76
82	0,05486	60 075	3 295	58 428	491 308	8,18
83	0,06231	56 780	3 538	55 011	432 880	7,62
84	0,07089	53 242	3 775	51 355	377 869	7,10
85	0,08058	49 467	3 986	47 474	326 515	6,60
86	0,09130	45 481	4 153	43 405	279 041	6,14
87	0,10303	41 328	4 258	39 199	235 636	5,70
88	0,11554	37 070	4 283	34 929	196 437	5,30
89	0,12884	32 787	4 224	30 675	161 509	4,93
90	0,14294	28 563	4 083	26 522	130 834	4,58
91	0,15788	24 480	3 865	22 548	104 312	4,26
92	0,17364	20 615	3 580	18 825	81 765	3,97
93	0,19025	17 035	3 241	15 415	62 940	3,69
94	0,20761	13 794	2 864	12 362	47 525	3,45
95	0,22563	10 930	2 466	9 697	35 163	3,22
96	0,24417	8 464	2 067	7 431	25 466	3,01
97	0,26308	6 397	1 683	5 556	18 036	2,82
98	0,28220	4 714	1 330	4 049	12 480	2,65
99	0,30138	3 384	1 020	2 874	8 431	2,49
100	0,32044	2 364	758	1 985	5 557	2,35

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q _x	l _x	d _x	L _x	T _x	e _x
Mężczyźni w miastach						
0	0,00402	100 000	402	99 638	7 495 212	74,95
1	0,00021	99 598	21	99 588	7 395 574	74,25
2	0,00018	99 577	18	99 568	7 295 987	73,27
3	0,00015	99 559	15	99 552	7 196 419	72,28
4	0,00013	99 544	13	99 538	7 096 867	71,29
5	0,00011	99 531	11	99 526	6 997 330	70,30
6	0,00010	99 520	10	99 515	6 897 804	69,31
7	0,00009	99 510	9	99 506	6 798 289	68,32
8	0,00009	99 501	9	99 497	6 698 784	67,32
9	0,00009	99 492	10	99 487	6 599 287	66,33
10	0,00010	99 482	9	99 478	6 499 800	65,34
11	0,00010	99 473	10	99 468	6 400 323	64,34
12	0,00012	99 463	12	99 457	6 300 855	63,35
13	0,00014	99 451	14	99 444	6 201 398	62,36
14	0,00018	99 437	18	99 428	6 101 954	61,37
15	0,00023	99 419	22	99 408	6 002 526	60,38
16	0,00030	99 397	31	99 382	5 903 118	59,39
17	0,00040	99 366	39	99 347	5 803 736	58,41
18	0,00050	99 327	49	99 303	5 704 390	57,43
19	0,00060	99 278	60	99 248	5 605 087	56,46
20	0,00069	99 218	68	99 184	5 505 839	55,49
21	0,00076	99 150	75	99 113	5 406 655	54,53
22	0,00081	99 075	81	99 035	5 307 543	53,57
23	0,00086	98 994	85	98 952	5 208 508	52,61
24	0,00089	98 909	88	98 865	5 109 557	51,66
25	0,00093	98 821	92	98 775	5 010 692	50,70
26	0,00097	98 729	96	98 681	4 911 917	49,75
27	0,00101	98 633	100	98 583	4 813 236	48,80
28	0,00106	98 533	105	98 481	4 714 653	47,85
29	0,00112	98 428	110	98 373	4 616 172	46,90
30	0,00118	98 318	115	98 261	4 517 799	45,95
31	0,00124	98 203	122	98 142	4 419 539	45,00
32	0,00132	98 081	130	98 016	4 321 397	44,06
33	0,00141	97 951	138	97 882	4 223 381	43,12
34	0,00153	97 813	150	97 738	4 125 499	42,18
35	0,00166	97 663	162	97 582	4 027 761	41,24
36	0,00180	97 501	175	97 414	3 930 179	40,31

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni w miastach (cd.)						
37	0,00196	97 326	191	97 231	3 832 765	39,38
38	0,00212	97 135	205	97 033	3 735 535	38,46
39	0,00228	96 930	221	96 820	3 638 502	37,54
40	0,00245	96 709	237	96 591	3 541 683	36,62
41	0,00263	96 472	254	96 345	3 445 092	35,71
42	0,00283	96 218	273	96 082	3 348 747	34,80
43	0,00306	95 945	294	95 798	3 252 666	33,90
44	0,00332	95 651	317	95 493	3 156 868	33,00
45	0,00362	95 334	345	95 162	3 061 375	32,11
46	0,00395	94 989	376	94 801	2 966 214	31,23
47	0,00434	94 613	410	94 408	2 871 413	30,35
48	0,00476	94 203	449	93 979	2 777 005	29,48
49	0,00522	93 754	489	93 510	2 683 026	28,62
50	0,00572	93 265	534	92 998	2 589 517	27,77
51	0,00627	92 731	581	92 441	2 496 519	26,92
52	0,00686	92 150	632	91 834	2 404 078	26,09
53	0,00750	91 518	687	91 175	2 312 244	25,27
54	0,00822	90 831	747	90 458	2 221 070	24,45
55	0,00900	90 084	810	89 679	2 130 612	23,65
56	0,00983	89 274	878	88 835	2 040 933	22,86
57	0,01075	88 396	950	87 921	1 952 098	22,08
58	0,01175	87 446	1 028	86 932	1 864 177	21,32
59	0,01283	86 418	1 109	85 864	1 777 245	20,57
60	0,01404	85 309	1 198	84 710	1 691 382	19,83
61	0,01540	84 111	1 295	83 464	1 606 672	19,10
62	0,01690	82 816	1 400	82 116	1 523 208	18,39
63	0,01855	81 416	1 511	80 661	1 441 092	17,70
64	0,02031	79 905	1 622	79 094	1 360 432	17,03
65	0,02212	78 283	1 732	77 417	1 281 338	16,37
66	0,02396	76 551	1 835	75 634	1 203 921	15,73
67	0,02580	74 716	1 928	73 752	1 128 287	15,10
68	0,02762	72 788	2 010	71 783	1 054 535	14,49
69	0,02947	70 778	2 086	69 735	982 752	13,88
70	0,03142	68 692	2 158	67 613	913 017	13,29
71	0,03353	66 534	2 231	65 419	845 404	12,71
72	0,03585	64 303	2 305	63 151	779 986	12,13
73	0,03847	61 998	2 385	60 806	716 835	11,56

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni w miastach (dok.)						
74	0,04139	59 613	2 468	58 379	656 030	11,00
75	0,04465	57 145	2 551	55 870	597 651	10,46
76	0,04823	54 594	2 633	53 278	541 781	9,92
77	0,05220	51 961	2 713	50 605	488 504	9,40
78	0,05655	49 248	2 785	47 856	437 899	8,89
79	0,06141	46 463	2 853	45 037	390 044	8,39
80	0,06689	43 610	2 917	42 152	345 007	7,91
81	0,07319	40 693	2 979	39 204	302 856	7,44
82	0,08039	37 714	3 032	36 198	263 652	6,99
83	0,08871	34 682	3 076	33 144	227 454	6,56
84	0,09806	31 606	3 100	30 056	194 310	6,15
85	0,10838	28 506	3 089	26 962	164 254	5,76
86	0,11949	25 417	3 037	23 899	137 293	5,40
87	0,13121	22 380	2 937	20 912	113 394	5,07
88	0,14331	19 443	2 786	18 050	92 483	4,76
89	0,15579	16 657	2 595	15 360	74 433	4,47
90	0,16868	14 062	2 372	12 876	59 073	4,20
91	0,18200	11 690	2 128	10 626	46 197	3,95
92	0,19581	9 562	1 872	8 626	35 571	3,72
93	0,21015	7 690	1 616	6 882	26 945	3,50
94	0,22497	6 074	1 367	5 391	20 063	3,30
95	0,24020	4 707	1 131	4 142	14 673	3,12
96	0,25578	3 576	915	3 119	10 531	2,94
97	0,27163	2 661	723	2 300	7 413	2,79
98	0,28767	1 938	557	1 660	5 113	2,64
99	0,30381	1 381	420	1 171	3 454	2,50
100	0,31996	961	308	807	2 283	2,38

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety w miastach						
0	0,00300	100 000	301	99 729	8 193 901	81,94
1	0,00017	99 699	16	99 691	8 094 172	81,19
2	0,00015	99 683	16	99 675	7 994 481	80,20
3	0,00014	99 667	14	99 660	7 894 806	79,21
4	0,00013	99 653	12	99 647	7 795 146	78,22
5	0,00012	99 641	12	99 635	7 695 499	77,23
6	0,00011	99 629	11	99 624	7 595 864	76,24
7	0,00010	99 618	11	99 613	7 496 240	75,25
8	0,00010	99 607	10	99 602	7 396 628	74,26
9	0,00010	99 597	10	99 592	7 297 026	73,27
10	0,00011	99 587	11	99 582	7 197 434	72,27
11	0,00012	99 576	11	99 571	7 097 852	71,28
12	0,00013	99 565	13	99 559	6 998 282	70,29
13	0,00014	99 552	14	99 545	6 898 723	69,30
14	0,00016	99 538	16	99 530	6 799 178	68,31
15	0,00019	99 522	19	99 513	6 699 648	67,32
16	0,00022	99 503	22	99 492	6 600 136	66,33
17	0,00025	99 481	25	99 469	6 500 644	65,35
18	0,00028	99 456	28	99 442	6 401 175	64,36
19	0,00031	99 428	31	99 413	6 301 733	63,38
20	0,00033	99 397	33	99 381	6 202 321	62,40
21	0,00034	99 364	34	99 347	6 102 940	61,42
22	0,00034	99 330	33	99 314	6 003 593	60,44
23	0,00034	99 297	34	99 280	5 904 280	59,46
24	0,00033	99 263	33	99 247	5 805 000	58,48
25	0,00033	99 230	32	99 214	5 705 753	57,50
26	0,00032	99 198	32	99 182	5 606 539	56,52
27	0,00033	99 166	33	99 150	5 507 357	55,54
28	0,00033	99 133	32	99 117	5 408 208	54,56
29	0,00035	99 101	35	99 084	5 309 091	53,57
30	0,00037	99 066	36	99 048	5 210 007	52,59
31	0,00040	99 030	40	99 010	5 110 959	51,61
32	0,00044	98 990	44	98 968	5 011 949	50,63
33	0,00049	98 946	48	98 922	4 912 981	49,65
34	0,00054	98 898	54	98 871	4 814 059	48,68
35	0,00060	98 844	59	98 815	4 715 188	47,70
36	0,00065	98 785	64	98 753	4 616 374	46,73

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety w miastach (cd.)						
37	0,00071	98 721	70	98 686	4 517 621	45,76
38	0,00077	98 651	76	98 613	4 418 935	44,79
39	0,00083	98 575	81	98 535	4 320 322	43,83
40	0,00089	98 494	88	98 450	4 221 787	42,86
41	0,00096	98 406	94	98 359	4 123 337	41,90
42	0,00104	98 312	103	98 261	4 024 978	40,94
43	0,00113	98 209	110	98 154	3 926 718	39,98
44	0,00123	98 099	121	98 039	3 828 564	39,03
45	0,00136	97 978	133	97 912	3 730 525	38,08
46	0,00150	97 845	147	97 772	3 632 614	37,13
47	0,00167	97 698	163	97 617	3 534 842	36,18
48	0,00186	97 535	181	97 445	3 437 226	35,24
49	0,00207	97 354	201	97 254	3 339 781	34,31
50	0,00229	97 153	223	97 042	3 242 528	33,38
51	0,00254	96 930	246	96 807	3 145 486	32,45
52	0,00279	96 684	270	96 549	3 048 679	31,53
53	0,00307	96 414	296	96 266	2 952 130	30,62
54	0,00337	96 118	324	95 956	2 855 864	29,71
55	0,00370	95 794	354	95 617	2 759 908	28,81
56	0,00406	95 440	388	95 246	2 664 291	27,92
57	0,00447	95 052	424	94 840	2 569 045	27,03
58	0,00494	94 628	468	94 394	2 474 205	26,15
59	0,00547	94 160	515	93 903	2 379 811	25,27
60	0,00607	93 645	569	93 361	2 285 909	24,41
61	0,00675	93 076	628	92 762	2 192 548	23,56
62	0,00748	92 448	691	92 103	2 099 786	22,71
63	0,00826	91 757	759	91 378	2 007 684	21,88
64	0,00909	90 998	827	90 585	1 916 306	21,06
65	0,00998	90 171	900	89 721	1 825 722	20,25
66	0,01092	89 271	975	88 784	1 736 001	19,45
67	0,01195	88 296	1 055	87 769	1 647 217	18,66
68	0,01307	87 241	1 141	86 671	1 559 449	17,88
69	0,01433	86 100	1 233	85 484	1 472 778	17,11
70	0,01572	84 867	1 335	84 200	1 387 295	16,35
71	0,01727	83 532	1 443	82 811	1 303 095	15,60
72	0,01900	82 089	1 560	81 309	1 220 285	14,87
73	0,02092	80 529	1 685	79 687	1 138 976	14,14

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety w miastach (dok.)						
74	0,02305	78 844	1 817	77 936	1 059 289	13,44
75	0,02541	77 027	1 957	76 049	981 354	12,74
76	0,02807	75 070	2 107	74 017	905 305	12,06
77	0,03107	72 963	2 267	71 830	831 289	11,39
78	0,03445	70 696	2 436	69 478	759 459	10,74
79	0,03832	68 260	2 616	66 952	689 981	10,11
80	0,04279	65 644	2 809	64 240	623 029	9,49
81	0,04797	62 835	3 014	61 328	558 790	8,89
82	0,05398	59 821	3 229	58 207	497 462	8,32
83	0,06107	56 592	3 456	54 864	439 255	7,76
84	0,06925	53 136	3 680	51 296	384 391	7,23
85	0,07852	49 456	3 883	47 515	333 095	6,74
86	0,08886	45 573	4 050	43 548	285 581	6,27
87	0,10019	41 523	4 160	39 443	242 033	5,83
88	0,11226	37 363	4 194	35 266	202 590	5,42
89	0,12511	33 169	4 150	31 094	167 324	5,04
90	0,13874	29 019	4 026	27 006	136 230	4,69
91	0,15316	24 993	3 828	23 079	109 224	4,37
92	0,16839	21 165	3 564	19 383	86 145	4,07
93	0,18448	17 601	3 247	15 978	66 762	3,79
94	0,20135	14 354	2 890	12 909	50 784	3,54
95	0,21890	11 464	2 510	10 209	37 875	3,30
96	0,23702	8 954	2 122	7 893	27 666	3,09
97	0,25559	6 832	1 747	5 959	19 773	2,89
98	0,27445	5 085	1 395	4 388	13 815	2,72
99	0,29345	3 690	1 083	3 149	9 427	2,55
100	0,31243	2 607	815	2 200	6 279	2,41

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni na wsi						
0	0,00427	100 000	428	99 615	7 418 059	74,18
1	0,00029	99 572	28	99 558	7 318 444	73,50
2	0,00019	99 544	20	99 534	7 218 886	72,52
3	0,00015	99 524	15	99 517	7 119 352	71,53
4	0,00012	99 509	11	99 504	7 019 836	70,54
5	0,00010	99 498	11	99 493	6 920 332	69,55
6	0,00009	99 487	9	99 483	6 820 840	68,56
7	0,00009	99 478	9	99 474	6 721 357	67,57
8	0,00009	99 469	9	99 465	6 621 884	66,57
9	0,00010	99 460	10	99 455	6 522 419	65,58
10	0,00011	99 450	11	99 445	6 422 964	64,58
11	0,00012	99 439	11	99 434	6 323 520	63,59
12	0,00014	99 428	14	99 421	6 224 086	62,60
13	0,00017	99 414	17	99 406	6 124 665	61,61
14	0,00020	99 397	20	99 387	6 025 260	60,62
15	0,00025	99 377	24	99 365	5 925 873	59,63
16	0,00031	99 353	31	99 338	5 826 508	58,64
17	0,00038	99 322	38	99 303	5 727 170	57,66
18	0,00046	99 284	45	99 262	5 627 867	56,68
19	0,00055	99 239	55	99 212	5 528 606	55,71
20	0,00063	99 184	63	99 153	5 429 394	54,74
21	0,00071	99 121	70	99 086	5 330 242	53,78
22	0,00078	99 051	77	99 013	5 231 156	52,81
23	0,00084	98 974	84	98 932	5 132 143	51,85
24	0,00090	98 890	89	98 846	5 033 211	50,90
25	0,00097	98 801	96	98 753	4 934 366	49,94
26	0,00104	98 705	103	98 654	4 835 613	48,99
27	0,00112	98 602	110	98 547	4 736 959	48,04
28	0,00120	98 492	118	98 433	4 638 412	47,09
29	0,00129	98 374	127	98 311	4 539 979	46,15
30	0,00138	98 247	136	98 179	4 441 669	45,21
31	0,00148	98 111	145	98 039	4 343 490	44,27
32	0,00158	97 966	155	97 889	4 245 451	43,34
33	0,00170	97 811	166	97 728	4 147 563	42,40
34	0,00182	97 645	177	97 557	4 049 835	41,48
35	0,00195	97 468	190	97 373	3 952 278	40,55
36	0,00208	97 278	202	97 177	3 854 905	39,63

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni na wsi (cd.)						
37	0,00222	97 076	215	96 969	3 757 728	38,71
38	0,00236	96 861	229	96 747	3 660 760	37,79
39	0,00251	96 632	243	96 511	3 564 013	36,88
40	0,00267	96 389	257	96 261	3 467 503	35,97
41	0,00284	96 132	273	95 996	3 371 242	35,07
42	0,00303	95 859	290	95 714	3 275 247	34,17
43	0,00324	95 569	309	95 415	3 179 533	33,27
44	0,00347	95 260	331	95 095	3 084 118	32,38
45	0,00375	94 929	356	94 751	2 989 024	31,49
46	0,00407	94 573	385	94 381	2 894 273	30,60
47	0,00443	94 188	417	93 980	2 799 892	29,73
48	0,00483	93 771	453	93 545	2 705 913	28,86
49	0,00528	93 318	492	93 072	2 612 368	27,99
50	0,00577	92 826	536	92 558	2 519 296	27,14
51	0,00632	92 290	583	91 999	2 426 738	26,29
52	0,00692	91 707	635	91 390	2 334 740	25,46
53	0,00760	91 072	692	90 726	2 243 350	24,63
54	0,00834	90 380	754	90 003	2 152 624	23,82
55	0,00915	89 626	820	89 216	2 062 621	23,01
56	0,01005	88 806	892	88 360	1 973 405	22,22
57	0,01103	87 914	969	87 430	1 885 045	21,44
58	0,01209	86 945	1 051	86 420	1 797 616	20,68
59	0,01325	85 894	1 138	85 325	1 711 196	19,92
60	0,01454	84 756	1 233	84 140	1 625 871	19,18
61	0,01596	83 523	1 333	82 857	1 541 732	18,46
62	0,01754	82 190	1 441	81 470	1 458 875	17,75
63	0,01928	80 749	1 557	79 971	1 377 406	17,06
64	0,02116	79 192	1 675	78 355	1 297 435	16,38
65	0,02315	77 517	1 795	76 620	1 219 081	15,73
66	0,02522	75 722	1 910	74 767	1 142 461	15,09
67	0,02733	73 812	2 017	72 804	1 067 694	14,47
68	0,02946	71 795	2 115	70 738	994 891	13,86
69	0,03164	69 680	2 205	68 578	924 153	13,26
70	0,03389	67 475	2 287	66 332	855 576	12,68
71	0,03626	65 188	2 364	64 006	789 244	12,11
72	0,03883	62 824	2 439	61 605	725 238	11,54
73	0,04165	60 385	2 515	59 128	663 634	10,99

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Mężczyźni na wsi (dok.)						
74	0,04478	57 870	2 592	56 574	604 506	10,45
75	0,04829	55 278	2 669	53 944	547 932	9,91
76	0,05223	52 609	2 748	51 235	493 989	9,39
77	0,05667	49 861	2 825	48 449	442 754	8,88
78	0,06162	47 036	2 898	45 587	394 305	8,38
79	0,06715	44 138	2 964	42 656	348 718	7,90
80	0,07338	41 174	3 022	39 663	306 062	7,43
81	0,08045	38 152	3 069	36 618	266 399	6,98
82	0,08842	35 083	3 102	33 532	229 782	6,55
83	0,09750	31 981	3 118	30 422	196 250	6,14
84	0,10772	28 863	3 109	27 309	165 828	5,75
85	0,11897	25 754	3 064	24 222	138 519	5,38
86	0,13104	22 690	2 973	21 204	114 297	5,04
87	0,14378	19 717	2 835	18 300	93 094	4,72
88	0,15688	16 882	2 649	15 558	74 794	4,43
89	0,17029	14 233	2 424	13 021	59 237	4,16
90	0,18402	11 809	2 173	10 723	46 216	3,91
91	0,19811	9 636	1 909	8 682	35 493	3,68
92	0,21260	7 727	1 643	6 906	26 812	3,47
93	0,22754	6 084	1 384	5 392	19 906	3,27
94	0,24286	4 700	1 142	4 129	14 514	3,09
95	0,25848	3 558	920	3 098	10 385	2,92
96	0,27433	2 638	724	2 276	7 287	2,76
97	0,29032	1 914	556	1 636	5 011	2,62
98	0,30635	1 358	416	1 150	3 375	2,49
99	0,32234	942	304	790	2 225	2,36
100	0,33819	638	216	530	1 435	2,25

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek x	Prawdopodobieństwo zgonu q_x	Liczba dożywających l_x	Liczba zmarłych d_x	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia e_x
				w wieku x L_x	skumulowana T_x	
Kobiety na wsi						
0	0,00334	100 000	334	99 699	8 207 216	82,07
1	0,00021	99 666	21	99 656	8 107 517	81,35
2	0,00015	99 645	15	99 638	8 007 862	80,36
3	0,00012	99 630	13	99 624	7 908 224	79,38
4	0,00010	99 617	10	99 612	7 808 601	78,39
5	0,00010	99 607	10	99 602	7 708 989	77,39
6	0,00009	99 597	9	99 593	7 609 387	76,40
7	0,00009	99 588	9	99 584	7 509 794	75,41
8	0,00009	99 579	9	99 575	7 410 211	74,42
9	0,00010	99 570	10	99 565	7 310 636	73,42
10	0,00010	99 560	11	99 555	7 211 071	72,43
11	0,00011	99 549	11	99 544	7 111 517	71,44
12	0,00012	99 538	12	99 532	7 011 973	70,45
13	0,00014	99 526	14	99 519	6 912 441	69,45
14	0,00015	99 512	16	99 504	6 812 922	68,46
15	0,00017	99 496	16	99 488	6 713 418	67,47
16	0,00018	99 480	19	99 471	6 613 930	66,49
17	0,00019	99 461	19	99 452	6 514 460	65,50
18	0,00020	99 442	20	99 432	6 415 008	64,51
19	0,00021	99 422	21	99 412	6 315 576	63,52
20	0,00021	99 401	20	99 391	6 216 165	62,54
21	0,00021	99 381	22	99 370	6 116 774	61,55
22	0,00022	99 359	21	99 349	6 017 404	60,56
23	0,00023	99 338	23	99 327	5 918 055	59,57
24	0,00024	99 315	24	99 303	5 818 729	58,59
25	0,00026	99 291	26	99 278	5 719 426	57,60
26	0,00028	99 265	28	99 251	5 620 148	56,62
27	0,00031	99 237	30	99 222	5 520 897	55,63
28	0,00033	99 207	33	99 191	5 421 675	54,65
29	0,00035	99 174	35	99 157	5 322 484	53,67
30	0,00037	99 139	37	99 121	5 223 328	52,69
31	0,00039	99 102	38	99 083	5 124 207	51,71
32	0,00042	99 064	42	99 043	5 025 124	50,73
33	0,00044	99 022	43	99 001	4 926 081	49,75
34	0,00047	98 979	47	98 956	4 827 081	48,77
35	0,00051	98 932	50	98 907	4 728 125	47,79
36	0,00055	98 882	55	98 855	4 629 218	46,82

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety na wsi (cd.)						
37	0,00059	98 827	59	98 798	4 530 364	45,84
38	0,00064	98 768	62	98 737	4 431 566	44,87
39	0,00068	98 706	68	98 672	4 332 829	43,90
40	0,00073	98 638	71	98 603	4 234 157	42,93
41	0,00078	98 567	77	98 529	4 135 555	41,96
42	0,00085	98 490	83	98 449	4 037 026	40,99
43	0,00093	98 407	92	98 361	3 938 578	40,02
44	0,00103	98 315	100	98 265	3 840 217	39,06
45	0,00113	98 215	112	98 159	3 741 952	38,10
46	0,00126	98 103	123	98 042	3 643 793	37,14
47	0,00140	97 980	137	97 912	3 545 751	36,19
48	0,00155	97 843	152	97 767	3 447 840	35,24
49	0,00172	97 691	168	97 607	3 350 073	34,29
50	0,00192	97 523	187	97 430	3 252 466	33,35
51	0,00214	97 336	209	97 232	3 155 036	32,41
52	0,00239	97 127	232	97 011	3 057 805	31,48
53	0,00267	96 895	259	96 766	2 960 794	30,56
54	0,00298	96 636	288	96 492	2 864 028	29,64
55	0,00330	96 348	318	96 189	2 767 536	28,72
56	0,00366	96 030	351	95 855	2 671 347	27,82
57	0,00404	95 679	387	95 486	2 575 493	26,92
58	0,00448	95 292	427	95 079	2 480 007	26,03
59	0,00499	94 865	474	94 628	2 384 929	25,14
60	0,00557	94 391	526	94 128	2 290 301	24,26
61	0,00623	93 865	585	93 573	2 196 173	23,40
62	0,00696	93 280	649	92 956	2 102 600	22,54
63	0,00776	92 631	719	92 272	2 009 645	21,70
64	0,00860	91 912	791	91 517	1 917 373	20,86
65	0,00950	91 121	865	90 689	1 825 857	20,04
66	0,01045	90 256	943	89 785	1 735 168	19,22
67	0,01146	89 313	1 023	88 802	1 645 384	18,42
68	0,01257	88 290	1 110	87 735	1 556 582	17,63
69	0,01383	87 180	1 206	86 577	1 468 847	16,85
70	0,01526	85 974	1 312	85 318	1 382 270	16,08
71	0,01688	84 662	1 428	83 948	1 296 952	15,32
72	0,01870	83 234	1 557	82 456	1 213 004	14,57
73	0,02074	81 677	1 695	80 830	1 130 549	13,84

Tablica A. TABLICA TRWANIA ŻYCIA W 2023 R. (dok.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
Kobiety na wsi (dok.)						
74	0,02298	79 982	1 837	79 064	1 049 719	13,12
75	0,02539	78 145	1 985	77 153	970 656	12,42
76	0,02806	76 160	2 137	75 092	893 503	11,73
77	0,03110	74 023	2 302	72 872	818 412	11,06
78	0,03459	71 721	2 481	70 481	745 540	10,39
79	0,03868	69 240	2 678	67 901	675 059	9,75
80	0,04362	66 562	2 904	65 110	607 158	9,12
81	0,04955	63 658	3 154	62 081	542 048	8,52
82	0,05648	60 504	3 417	58 796	479 967	7,93
83	0,06462	57 087	3 689	55 243	421 172	7,38
84	0,07398	53 398	3 951	51 423	365 929	6,85
85	0,08446	49 447	4 176	47 359	314 507	6,36
86	0,09592	45 271	4 343	43 100	267 148	5,90
87	0,10844	40 928	4 438	38 709	224 048	5,47
88	0,12179	36 490	4 444	34 268	185 339	5,08
89	0,13596	32 046	4 357	29 868	151 071	4,71
90	0,15099	27 689	4 181	25 599	121 204	4,38
91	0,16693	23 508	3 924	21 546	95 605	4,07
92	0,18368	19 584	3 598	17 785	74 059	3,78
93	0,20125	15 986	3 217	14 378	56 274	3,52
94	0,21953	12 769	2 803	11 368	41 897	3,28
95	0,23838	9 966	2 376	8 778	30 529	3,06
96	0,25764	7 590	1 956	6 612	21 751	2,87
97	0,27713	5 634	1 561	4 854	15 139	2,69
98	0,29668	4 073	1 209	3 469	10 286	2,53
99	0,31610	2 864	905	2 412	6 817	2,38
100	0,33522	1 959	657	1 631	4 406	2,25

Tablica B. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R.

	Mężczyźni					Kobiety				
	według wieku									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
Ogółem	74,65	60,09	45,66	31,87	19,59	81,99	67,38	52,63	38,09	24,36
02 Dolnośląskie	74,31	59,80	45,38	31,56	19,40	81,82	67,18	52,47	37,94	24,29
04 Kujawsko-pomorskie	74,10	59,58	45,20	31,47	19,25	81,29	66,81	52,07	37,52	23,91
06 Lubelskie	74,33	59,68	45,30	31,66	19,50	82,65	68,01	53,27	38,74	24,89
08 Lubuskie	74,07	59,39	45,01	31,23	18,97	81,53	66,80	52,06	37,58	24,02
10 Łódzkie	73,17	58,61	44,22	30,74	18,85	81,24	66,62	51,93	37,47	23,84
12 Małopolskie	76,19	61,55	47,01	32,98	20,37	83,11	68,42	53,60	38,98	25,09
14 Mazowieckie	74,83	60,25	45,89	32,11	19,85	82,16	67,51	52,78	38,23	24,47
16 Opolskie	75,27	60,62	46,10	32,16	19,56	82,26	67,58	52,77	38,15	24,33
18 Podkarpackie	76,10	61,55	47,03	33,10	20,59	83,56	69,01	54,19	39,54	25,53
20 Podlaskie	74,83	60,40	46,08	32,48	20,22	83,37	68,80	54,08	39,51	25,62
22 Pomorskie	75,18	60,76	46,40	32,45	19,97	82,02	67,41	52,62	38,06	24,39
24 Śląskie	74,29	59,71	45,25	31,43	19,24	81,12	66,55	51,82	37,32	23,71
26 Świętokrzyskie	73,93	59,31	44,88	31,24	19,31	82,39	67,77	53,02	38,51	24,74
28 Warmińsko-mazurskie	73,99	59,39	45,07	31,41	19,17	81,67	67,18	52,48	37,95	24,28
30 Wielkopolskie	74,75	60,22	45,84	31,95	19,49	81,67	67,04	52,28	37,74	24,05
32 Zachodniopomorskie	74,09	59,43	45,10	31,37	19,25	81,43	66,93	52,21	37,67	24,07
Miasta	74,95	60,38	45,95	32,11	19,83	81,94	67,32	52,59	38,08	24,41
02 Dolnośląskie	74,38	59,87	45,46	31,63	19,56	81,93	67,29	52,55	38,02	24,40
04 Kujawsko-pomorskie	74,14	59,63	45,25	31,49	19,35	81,33	66,91	52,17	37,63	24,02
06 Lubelskie	75,10	60,50	46,10	32,44	20,17	82,80	68,15	53,44	38,93	25,11
08 Lubuskie	74,42	59,69	45,34	31,61	19,39	81,72	67,01	52,29	37,84	24,28
10 Łódzkie	73,32	58,75	44,40	30,92	18,98	81,05	66,40	51,72	37,31	23,77
12 Małopolskie	76,47	61,89	47,39	33,34	20,70	82,89	68,15	53,36	38,79	25,03
14 Mazowieckie	75,62	61,02	46,63	32,76	20,34	82,19	67,55	52,83	38,29	24,57
16 Opolskie	75,55	60,78	46,18	32,22	19,73	82,39	67,69	52,89	38,30	24,56
18 Podkarpackie	77,01	62,37	47,85	33,89	21,15	83,55	69,07	54,29	39,69	25,75
20 Podlaskie	75,83	61,36	46,95	33,20	20,80	83,51	69,00	54,31	39,77	25,92
22 Pomorskie	75,78	61,32	46,89	32,87	20,33	82,39	67,72	52,93	38,42	24,78
24 Śląskie	74,11	59,53	45,07	31,26	19,16	81,01	66,41	51,69	37,21	23,67
26 Świętokrzyskie	74,74	60,14	45,67	31,95	19,84	82,24	67,61	52,91	38,48	24,82
28 Warmińsko-mazurskie	74,78	60,17	45,80	32,10	19,78	81,80	67,35	52,67	38,20	24,54
30 Wielkopolskie	75,12	60,63	46,20	32,25	19,77	81,80	67,17	52,43	37,91	24,24
32 Zachodniopomorskie	74,27	59,60	45,24	31,49	19,43	81,50	67,06	52,39	37,88	24,27

Tablica B. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2023 R. (dok.)

	Mężczyźni					Kobiety				
	według wieku									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
Wieś	74,18	59,63	45,21	31,49	19,18	82,07	67,47	52,69	38,10	24,26
02 Dolnośląskie	74,00	59,48	45,06	31,25	18,90	81,48	66,87	52,18	37,66	23,96
04 Kujawsko-pomorskie	73,98	59,44	45,08	31,36	19,04	81,16	66,60	51,85	37,31	23,68
06 Lubelskie	73,69	59,01	44,64	31,01	18,92	82,52	67,90	53,14	38,56	24,68
08 Lubuskie	73,32	58,76	44,30	30,47	18,12	81,03	66,32	51,54	37,00	23,43
10 Łódzkie	72,91	58,36	43,96	30,45	18,61	81,63	67,06	52,34	37,80	24,02
12 Małopolskie	75,88	61,19	46,62	32,61	20,02	83,32	68,67	53,83	39,16	25,15
14 Mazowieckie	73,50	58,95	44,64	31,03	19,01	82,07	67,40	52,66	38,09	24,25
16 Opolskie	74,92	60,40	45,96	32,04	19,35	82,07	67,42	52,61	37,97	24,05
18 Podkarpackie	75,47	60,97	46,45	32,54	20,16	83,56	68,95	54,11	39,43	25,37
20 Podlaskie	73,47	59,09	44,90	31,50	19,44	83,23	68,56	53,79	39,16	25,21
22 Pomorskie	74,07	59,71	45,41	31,60	19,18	81,06	66,53	51,74	37,13	23,36
24 Śląskie	74,87	60,25	45,79	31,94	19,49	81,52	67,03	52,27	37,71	23,89
26 Świętokrzyskie	73,26	58,64	44,25	30,66	18,84	82,53	67,93	53,14	38,56	24,68
28 Warmińsko-mazurskie	72,85	58,30	44,02	30,39	18,23	81,37	66,82	52,07	37,49	23,77
30 Wielkopolskie	74,28	59,71	45,36	31,54	19,11	81,44	66,80	52,02	37,45	23,73
32 Zachodniopomorskie	73,57	58,97	44,65	30,96	18,69	81,08	66,44	51,64	37,07	23,46

Tablica C. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2023 R.

	Mężczyźni					Kobiety				
	według wieku									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
1 Jeleniogórski	73,13	58,92	44,58	30,90	18,88	81,58	66,93	52,19	37,68	24,03
2 Legnicko-Głogowski	74,24	59,87	45,60	31,88	19,64	81,58	67,07	52,39	37,92	24,30
3 Wałbrzyski	72,91	58,32	43,93	30,33	18,49	80,57	66,03	51,33	36,90	23,54
4 Wrocławski	75,00	60,44	45,99	32,06	19,63	82,37	67,78	53,05	38,47	24,60
5 Miasto Wrocław	76,13	61,46	46,90	32,88	20,56	82,89	68,15	53,37	38,79	25,06
6 Bydgosko-Toruński	75,25	60,68	46,25	32,36	19,88	82,09	67,60	52,88	38,29	24,56
7 Grudziądzki	73,61	59,27	44,87	31,07	18,90	81,21	66,71	51,91	37,34	23,69
8 Włocławski	72,66	58,01	43,72	30,34	18,67	80,49	66,00	51,35	37,00	23,64
9 Bialski	73,80	59,14	44,64	31,02	18,92	82,20	67,62	52,87	38,36	24,55
10 Chełmsko-Zamojski	74,09	59,39	45,08	31,46	19,30	82,39	67,87	53,14	38,59	24,74
11 Lubelski	74,91	60,23	45,80	32,10	19,85	82,87	68,17	53,41	38,84	24,99
12 Puławski	74,09	59,62	45,34	31,69	19,58	82,89	68,21	53,49	38,95	25,08
13 Gorzowski	73,55	58,84	44,54	30,88	18,65	81,14	66,41	51,65	37,19	23,69
14 Zielonogórski	74,37	59,75	45,30	31,45	19,18	81,75	67,06	52,33	37,82	24,22
15 Łódzki	73,30	58,59	44,20	30,70	18,76	81,11	66,70	52,06	37,63	24,05
16 Miasto Łódź	73,32	58,91	44,58	30,96	18,93	80,80	66,10	51,37	36,94	23,43
17 Piotrkowski	72,87	58,39	44,01	30,67	18,86	81,34	66,84	52,15	37,69	24,07
18 Sieradzki	73,23	58,55	44,23	30,73	18,87	81,74	67,04	52,30	37,80	24,05
19 Skierniewicki	73,04	58,48	44,09	30,52	18,64	81,63	66,99	52,25	37,71	23,94
20 Krakowski	76,25	61,58	46,98	32,95	20,39	83,27	68,58	53,78	39,16	25,17
21 Miasto Kraków	77,11	62,58	48,06	33,88	21,03	82,88	68,17	53,38	38,79	25,04
22 Nowosądecki	75,87	61,20	46,67	32,68	20,05	82,95	68,23	53,40	38,77	24,90
23 Oświęcimski	74,87	60,26	45,77	31,94	19,58	82,44	67,72	52,91	38,31	24,54
24 Tarnowski	76,56	61,79	47,26	33,22	20,50	83,90	69,15	54,32	39,66	25,64
25 Ciechanowski	71,80	57,36	43,19	29,96	18,43	81,02	66,38	51,61	37,11	23,56
26 Ostrołęcki	73,52	58,86	44,52	30,95	19,03	82,51	67,86	53,06	38,46	24,53
27 Radomski	73,46	59,01	44,69	31,14	19,30	81,87	67,27	52,49	37,95	24,21
28 Miasto Warszawa	76,69	62,14	47,75	33,69	21,02	82,72	68,00	53,26	38,69	24,93
29 Warszawski Wschodni	74,67	60,00	45,55	31,68	19,31	82,34	67,74	52,97	38,35	24,48
30 Warszawski Zachodni	75,81	61,20	46,75	32,85	20,24	82,01	67,33	52,58	38,00	24,19
31 Nyski	74,03	59,35	44,81	31,00	18,75	81,52	66,91	52,14	37,59	23,95
32 Opolski	76,07	61,43	46,94	32,92	20,12	82,70	67,99	53,16	38,51	24,58
33 Krośnieński	76,13	61,62	47,13	33,23	20,67	83,36	68,90	54,10	39,49	25,54
34 Przemyski	75,61	61,15	46,62	32,67	20,22	83,26	68,57	53,74	39,06	24,99
35 Rzeszowski	76,59	62,01	47,43	33,38	20,70	83,46	68,92	54,17	39,53	25,54
36 Tarnobrzeski	75,88	61,23	46,78	33,00	20,64	84,09	69,42	54,57	39,90	25,87
37 Białostocki	75,71	61,22	46,90	33,12	20,69	83,70	69,16	54,48	39,87	25,84
38 Łomżyński	74,05	59,68	45,37	31,96	19,90	83,10	68,55	53,78	39,23	25,43

Tablica C. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2023 R. (dok.)

	Mężczyźni					Kobiety				
	według wieku									
	0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
39 Suwalski	74,38	59,95	45,64	32,07	19,82	83,13	68,46	53,70	39,17	25,38
40 Gdański	75,32	60,91	46,55	32,60	19,96	81,87	67,23	52,44	37,87	24,11
41 Słupski	73,88	59,35	45,11	31,45	19,31	81,59	67,18	52,49	38,06	24,48
42 Starogardzki	73,51	59,20	44,86	31,02	18,77	81,00	66,36	51,58	37,05	23,55
43 Trójmiejski	76,98	62,53	48,06	34,00	21,21	82,98	68,27	53,46	38,86	25,09
44 Bielski	75,34	60,74	46,21	32,17	19,69	81,32	67,00	52,29	37,78	24,09
45 Bytomski	73,44	58,92	44,55	30,82	18,83	80,40	65,84	51,14	36,66	23,13
46 Częstochowski	73,63	58,99	44,61	30,98	19,00	81,53	66,88	52,12	37,59	23,89
47 Gliwicki	75,03	60,23	45,67	31,86	19,66	81,69	67,27	52,56	38,04	24,40
48 Katowicki	73,61	59,06	44,58	30,79	18,69	80,25	65,63	50,95	36,50	23,06
49 Rybnicki	75,04	60,54	46,06	32,16	19,72	81,51	66,94	52,17	37,60	23,87
50 Sosnowiecki	73,53	58,91	44,49	30,85	18,89	80,71	66,05	51,34	36,97	23,56
51 Tyski	75,02	60,58	46,15	32,20	19,82	82,24	67,44	52,60	37,95	24,11
52 Kielecki	73,84	59,32	44,93	31,33	19,39	82,40	67,76	53,01	38,53	24,86
53 Sandomiersko-Jędrzejowski	74,05	59,31	44,83	31,12	19,17	82,40	67,81	53,06	38,48	24,56
54 Elbląski	74,51	59,86	45,40	31,56	19,23	81,30	66,75	52,06	37,61	24,05
55 Ełcki	72,89	58,49	44,31	30,86	18,83	81,69	67,21	52,49	37,97	24,30
56 Olsztyński	74,07	59,47	45,18	31,53	19,29	81,99	67,53	52,79	38,23	24,46
57 Kaliski	73,80	59,38	45,08	31,45	19,23	81,60	66,97	52,23	37,69	23,98
58 Koniński	74,03	59,55	45,18	31,40	19,23	81,57	66,94	52,15	37,65	23,98
59 Leszczyński	74,93	60,26	45,83	31,87	19,27	81,45	66,75	51,95	37,39	23,71
60 Piłski	73,60	59,20	44,95	31,22	18,88	80,96	66,46	51,81	37,34	23,80
61 Poznański	75,69	61,09	46,68	32,68	19,96	81,71	67,05	52,28	37,69	23,92
62 Miasto Poznań	76,39	61,82	47,19	33,06	20,36	82,36	67,77	52,99	38,43	24,73
63 Koszaliński	74,33	59,63	45,21	31,48	19,29	81,46	67,02	52,31	37,80	24,24
64 Szczecinecko-Pyrzycki	73,62	58,93	44,54	30,84	18,69	81,15	66,54	51,84	37,36	23,83
65 Miasto Szczecin	74,28	59,83	45,45	31,60	19,57	81,13	66,66	51,94	37,44	23,90
66 Szczeciński	74,07	59,42	45,15	31,51	19,37	81,91	67,37	52,62	38,06	24,31
67 Inowrocławski	74,06	59,49	45,07	31,32	19,04	80,66	66,21	51,46	36,95	23,39
68 Świecki	73,46	59,07	44,80	31,14	18,95	80,82	66,17	51,40	36,86	23,16
69 Nowotarski	76,12	61,46	46,98	33,03	20,54	83,45	68,91	54,11	39,44	25,35
70 Płocki	73,50	58,84	44,43	30,80	18,86	80,84	66,33	51,73	37,34	23,79
71 Siedlecki	74,17	59,48	45,12	31,61	19,52	81,95	67,49	52,85	38,39	24,65
72 Chojnicki	74,14	59,64	45,16	31,26	19,02	81,10	66,57	51,84	37,29	23,57
73 Żyrardowski	72,57	58,33	44,22	30,98	19,13	81,30	66,67	51,94	37,41	23,72

Tablica D. TABLICA TRWANIA ŻYCIA DLA OBU PŁCI ŁĄCZNIE W 2023 R.

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
0	0,00365	100 000	365	99 672	7 821 123	78,21
1	0,00022	99 635	22	99 624	7 721 452	77,50
2	0,00017	99 613	17	99 605	7 621 828	76,51
3	0,00014	99 596	14	99 589	7 522 223	75,53
4	0,00013	99 582	13	99 576	7 422 634	74,54
5	0,00011	99 569	11	99 564	7 323 059	73,55
6	0,00010	99 558	10	99 553	7 223 495	72,56
7	0,00010	99 548	10	99 543	7 123 942	71,56
8	0,00009	99 538	9	99 534	7 024 399	70,57
9	0,00010	99 529	10	99 524	6 924 866	69,58
10	0,00011	99 519	11	99 514	6 825 342	68,58
11	0,00011	99 508	11	99 503	6 725 828	67,59
12	0,00013	99 497	13	99 491	6 626 326	66,60
13	0,00014	99 484	14	99 477	6 526 835	65,61
14	0,00018	99 470	18	99 461	6 427 358	64,62
15	0,00021	99 452	21	99 442	6 327 897	63,63
16	0,00026	99 431	26	99 418	6 228 456	62,64
17	0,00031	99 405	31	99 390	6 129 038	61,66
18	0,00036	99 374	36	99 356	6 029 648	60,68
19	0,00042	99 338	42	99 317	5 930 292	59,70
20	0,00048	99 296	48	99 272	5 830 975	58,72
21	0,00051	99 248	51	99 223	5 731 703	57,75
22	0,00055	99 197	55	99 170	5 632 481	56,78
23	0,00057	99 142	57	99 114	5 533 311	55,81
24	0,00061	99 085	60	99 055	5 434 198	54,84
25	0,00064	99 025	63	98 994	5 335 143	53,88
26	0,00067	98 962	66	98 929	5 236 149	52,91
27	0,00070	98 896	69	98 862	5 137 220	51,95
28	0,00074	98 827	73	98 791	5 038 359	50,98
29	0,00078	98 754	77	98 716	4 939 568	50,02
30	0,00083	98 677	82	98 636	4 840 853	49,06
31	0,00088	98 595	87	98 552	4 742 217	48,10
32	0,00094	98 508	93	98 462	4 643 665	47,14
33	0,00102	98 415	100	98 365	4 545 204	46,18
34	0,00109	98 315	107	98 262	4 446 839	45,23
35	0,00119	98 208	117	98 150	4 348 577	44,28
36	0,00127	98 091	125	98 029	4 250 428	43,33
37	0,00139	97 966	136	97 898	4 152 399	42,39

Tablica D. TABLICA TRWANIA ŻYCIA DLA OBU PŁCI ŁĄCZNIE W 2023 R. (cd.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
38	0,00148	97 830	145	97 758	4 054 501	41,44
39	0,00159	97 685	155	97 608	3 956 744	40,51
40	0,00170	97 530	166	97 447	3 859 136	39,57
41	0,00182	97 364	177	97 276	3 761 689	38,64
42	0,00195	97 187	190	97 092	3 664 414	37,70
43	0,00211	96 997	205	96 895	3 567 322	36,78
44	0,00229	96 792	222	96 681	3 470 427	35,85
45	0,00249	96 570	240	96 450	3 373 746	34,94
46	0,00272	96 330	262	96 199	3 277 296	34,02
47	0,00299	96 068	287	95 925	3 181 097	33,11
48	0,00328	95 781	314	95 624	3 085 173	32,21
49	0,00360	95 467	344	95 295	2 989 549	31,31
50	0,00396	95 123	377	94 935	2 894 254	30,43
51	0,00434	94 746	411	94 541	2 799 319	29,55
52	0,00478	94 335	451	94 110	2 704 779	28,67
53	0,00523	93 884	491	93 639	2 610 669	27,81
54	0,00575	93 393	537	93 125	2 517 031	26,95
55	0,00629	92 856	584	92 564	2 423 906	26,10
56	0,00690	92 272	637	91 954	2 331 342	25,27
57	0,00755	91 635	692	91 289	2 239 389	24,44
58	0,00829	90 943	754	90 566	2 148 100	23,62
59	0,00908	90 189	819	89 780	2 057 534	22,81
60	0,00999	89 370	893	88 924	1 967 754	22,02
61	0,01099	88 477	972	87 991	1 878 831	21,24
62	0,01209	87 505	1 058	86 976	1 790 840	20,47
63	0,01328	86 447	1 148	85 873	1 703 864	19,71
64	0,01456	85 299	1 242	84 678	1 617 991	18,97
65	0,01589	84 057	1 336	83 389	1 533 313	18,24
66	0,01725	82 721	1 427	82 008	1 449 924	17,53
67	0,01867	81 294	1 518	80 535	1 367 916	16,83
68	0,02011	79 776	1 604	78 974	1 287 381	16,14
69	0,02163	78 172	1 691	77 327	1 208 407	15,46
70	0,02327	76 481	1 780	75 591	1 131 081	14,79
71	0,02506	74 701	1 872	73 765	1 055 490	14,13
72	0,02704	72 829	1 969	71 845	981 725	13,48
73	0,02921	70 860	2 070	69 825	909 880	12,84
74	0,03166	68 790	2 178	67 701	840 055	12,21
75	0,03436	66 612	2 289	65 468	772 354	11,59

Tablica D. TABLICA TRWANIA ŻYCIA DLA OBU PŁCI ŁĄCZNIE W 2023 R. (dok.)

Wiek	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba dożywających	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna		Przeciętne dalsze trwanie życia
				w wieku x	skumulowana	
x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
76	0,03736	64 323	2 403	63 122	706 887	10,99
77	0,04073	61 920	2 522	60 659	643 765	10,40
78	0,04448	59 398	2 642	58 077	583 106	9,82
79	0,04877	56 756	2 768	55 372	525 029	9,25
80	0,05372	53 988	2 900	52 538	469 657	8,70
81	0,05941	51 088	3 035	49 571	417 119	8,16
82	0,06601	48 053	3 172	46 467	367 549	7,65
83	0,07368	44 881	3 307	43 228	321 082	7,15
84	0,08246	41 574	3 428	39 860	277 854	6,68
85	0,09225	38 146	3 519	36 387	237 994	6,24
86	0,10298	34 627	3 566	32 844	201 608	5,82
87	0,11455	31 061	3 558	29 282	168 764	5,43
88	0,12675	27 503	3 486	25 760	139 482	5,07
89	0,13961	24 017	3 353	22 341	113 722	4,74
90	0,15312	20 664	3 164	19 082	91 381	4,42
91	0,16743	17 500	2 930	16 035	72 299	4,13
92	0,18236	14 570	2 657	13 242	56 264	3,86
93	0,19819	11 913	2 361	10 733	43 023	3,61
94	0,21461	9 552	2 050	8 527	32 290	3,38
95	0,23167	7 502	1 738	6 633	23 763	3,17
96	0,24931	5 764	1 437	5 046	17 130	2,97
97	0,26739	4 327	1 157	3 749	12 085	2,79
98	0,28549	3 170	905	2 718	8 336	2,63
99	0,30375	2 265	688	1 921	5 619	2,48
100	0,32213	1 577	508	1 323	3 698	2,34

**Tablica E. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA MĘŻCZYZN I KOBIEŃ ŁĄCZNIE⁵ W 2023 R.
(Liczba miesięcy dalszego trwania życia według wieku)**

Ukończone lata życia	Miesiące ukończone powyżej pełnego roku życia											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
30	588,7	587,8	586,8	585,8	584,9	583,9	583,0	582,0	581,0	580,1	579,1	578,2
31	577,2	576,2	575,3	574,3	573,4	572,4	571,4	570,5	569,5	568,6	567,6	566,6
32	565,7	564,7	563,8	562,8	561,8	560,9	559,9	559,0	558,0	557,0	556,1	555,1
33	554,2	553,2	552,3	551,3	550,4	549,4	548,5	547,5	546,6	545,6	544,7	543,7
34	542,8	541,8	540,9	539,9	539,0	538,0	537,1	536,1	535,2	534,2	533,3	532,3
35	531,4	530,4	529,5	528,5	527,6	526,6	525,7	524,7	523,8	522,8	521,9	520,9
36	520,0	519,0	518,1	517,1	516,2	515,3	514,3	513,4	512,4	511,5	510,6	509,6
37	508,7	507,7	506,8	505,8	504,9	503,9	503,0	502,0	501,1	500,1	499,2	498,2
38	497,3	496,4	495,4	494,5	493,6	492,6	491,7	490,8	489,8	488,9	488,0	487,1
39	486,1	485,2	484,2	483,3	482,4	481,4	480,5	479,5	478,6	477,7	476,7	475,8
40	474,8	473,9	473,0	472,1	471,1	470,2	469,3	468,3	467,4	466,5	465,5	464,6
41	463,7	462,7	461,8	460,9	459,9	459,0	458,0	457,1	456,2	455,2	454,3	453,3
42	452,4	451,5	450,6	449,6	448,7	447,8	446,9	446,0	445,0	444,1	443,2	442,3
43	441,4	440,4	439,5	438,6	437,6	436,7	435,8	434,9	433,9	433,0	432,1	431,1
44	430,2	429,3	428,4	427,5	426,6	425,7	424,7	423,8	422,9	422,0	421,1	420,2
45	419,3	418,4	417,4	416,5	415,6	414,7	413,8	412,8	411,9	411,0	410,1	409,2
46	408,2	407,3	406,4	405,5	404,6	403,7	402,8	401,9	401,0	400,1	399,1	398,2
47	397,3	396,4	395,5	394,6	393,7	392,8	391,9	391,0	390,1	389,2	388,3	387,4
48	386,5	385,6	384,7	383,8	382,9	382,0	381,1	380,2	379,3	378,4	377,5	376,6
49	375,7	374,8	374,0	373,1	372,2	371,3	370,4	369,6	368,7	367,8	366,9	366,0
50	365,2	364,3	363,4	362,5	361,6	360,8	359,9	359,0	358,1	357,2	356,4	355,5
51	354,6	353,7	352,8	352,0	351,1	350,2	349,3	348,4	347,6	346,7	345,8	344,9
52	344,0	343,2	342,3	341,5	340,6	339,7	338,9	338,0	337,2	336,3	335,4	334,6
53	333,7	332,9	332,0	331,1	330,3	329,4	328,6	327,7	326,8	326,0	325,1	324,3
54	323,4	322,6	321,7	320,9	320,0	319,2	318,3	317,5	316,6	315,8	314,9	314,1
55	313,2	312,4	311,5	310,7	309,9	309,1	308,2	307,4	306,6	305,7	304,9	304,1
56	303,2	302,4	301,6	300,8	299,9	299,1	298,3	297,4	296,6	295,8	294,9	294,1
57	293,3	292,5	291,6	290,8	290,0	289,2	288,4	287,5	286,7	285,9	285,1	284,3
58	283,4	282,6	281,8	281,0	280,2	279,4	278,6	277,8	277,0	276,2	275,3	274,5
59	273,7	272,9	272,1	271,4	270,6	269,8	269,0	268,2	267,4	266,6	265,8	265,0
60	264,2	263,5	262,7	261,9	261,1	260,3	259,6	258,8	258,0	257,2	256,4	255,7
61	254,9	254,1	253,3	252,6	251,8	251,0	250,3	249,5	248,7	248,0	247,2	246,4
62	245,6	244,9	244,1	243,4	242,6	241,8	241,1	240,3	239,6	238,8	238,0	237,3
63	236,5	235,8	235,0	234,3	233,6	232,8	232,1	231,3	230,6	229,9	229,1	228,4
64	227,6	226,9	226,2	225,5	224,7	224,0	223,3	222,5	221,8	221,1	220,3	219,6
65	218,9	218,2	217,5	216,8	216,0	215,3	214,6	213,9	213,2	212,5	211,8	211,1

⁵ Uwaga: tablica obliczona zgodnie z wymaganiami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672)

Tablica E. ŚREDNIE DALSZE TRWANIE ŻYCIA MĘŻCZYZN I KOBIET ŁĄCZNIE W 2023 R. (dok.)
(Liczba miesięcy dalszego trwania życia według wieku)

Ukończone lata życia	Miesiące ukończone powyżej pełnego roku życia											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
66	210,4	209,7	209,0	208,3	207,6	206,9	206,2	205,5	204,8	204,1	203,4	202,7
67	202,0	201,3	200,6	199,9	199,2	198,5	197,8	197,1	196,4	195,8	195,1	194,4
68	193,7	193,0	192,3	191,6	191,0	190,3	189,6	188,9	188,2	187,6	186,9	186,2
69	185,5	184,9	184,2	183,5	182,8	182,2	181,5	180,8	180,2	179,5	178,8	178,2
70	177,5	176,8	176,2	175,5	174,8	174,2	173,5	172,9	172,2	171,5	170,9	170,2
71	169,6	168,9	168,3	167,6	167,0	166,3	165,7	165,0	164,4	163,7	163,1	162,4
72	161,8	161,1	160,5	159,8	159,2	158,6	157,9	157,3	156,6	156,0	155,4	154,7
73	154,1	153,5	152,8	152,2	151,6	150,9	150,3	149,7	149,0	148,4	147,8	147,2
74	146,5	145,9	145,3	144,7	144,0	143,4	142,8	142,2	141,6	140,9	140,3	139,7
75	139,1	138,5	137,9	137,3	136,7	136,1	135,5	134,9	134,3	133,7	133,1	132,5
76	131,9	131,3	130,7	130,1	129,5	128,9	128,3	127,8	127,2	126,6	126,0	125,4
77	124,8	124,2	123,6	123,1	122,5	121,9	121,3	120,7	120,2	119,6	119,0	118,4
78	117,8	117,3	116,7	116,1	115,6	115,0	114,4	113,9	113,3	112,7	112,1	111,6
79	111,0	110,5	109,9	109,4	108,8	108,3	107,7	107,2	106,6	106,1	105,5	105,0
80	104,4	103,9	103,3	102,8	102,2	101,7	101,2	100,6	100,1	99,5	99,0	98,5
81	97,9	97,4	96,9	96,4	95,9	95,4	94,9	94,4	93,8	93,3	92,8	92,3
82	91,8	91,3	90,8	90,3	89,8	89,3	88,8	88,3	87,8	87,3	86,8	86,3
83	85,8	85,3	84,9	84,4	83,9	83,5	83,0	82,5	82,0	81,6	81,1	80,6
84	80,2	79,7	79,3	78,8	78,4	78,0	77,5	77,1	76,6	76,2	75,8	75,3
85	74,9	74,5	74,0	73,6	73,2	72,8	72,4	71,9	71,5	71,1	70,7	70,3
86	69,8	69,5	69,1	68,7	68,3	67,9	67,5	67,1	66,7	66,3	65,9	65,6
87	65,2	64,8	64,4	64,1	63,7	63,4	63,0	62,6	62,3	61,9	61,6	61,2
88	60,8	60,5	60,2	59,9	59,5	59,2	58,9	58,5	58,2	57,9	57,5	57,2
89	56,9	56,6	56,2	55,9	55,6	55,3	55,0	54,6	54,3	54,0	53,7	53,4
90	53,0	52,8	52,5	52,2	51,9	51,6	51,3	51,0	50,7	50,4	50,1	49,9

Zawarte w powyższej tabeli parametry przeciętnego/średniego dalszego trwania życia (mężczyzn i kobiet łącznie) są ogłaszane Komunikatem Prezesa GUS w końcu marca każdego roku i obowiązującą przez kolejne 12 miesięcy. Są one wykorzystywane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia wysokości emerytury. W celu prawidłowej interpretacji wartości przedstawionych w tabeli, zamieszczamy dodatkowe wyjaśnienia jak należy odczytywać zawarte w niej informacje.

Dla prawidłowej interpretacji informacji zawartych w tabeli bardzo ważne jest zrozumienie, że **wiek**, w jakim dana osoba zamierza przejść na emeryturę, **określa się w latach** (boczek tabeli: „30”, „31”, ..., „90”) **i miesiącach** (główka tabeli: „0”, „1”, ..., „11”) **ukończonych**. Wartości podane w tabeli przedstawiają średnie dalsze trwanie życia w miesiącach osoby przechodzącej na emeryturę w określonym wieku.

Przykładowo:

Załóżmy, że osoba X, która urodziła się 1 czerwca 1959 roku, planuje przejść na emeryturę z dniem 10 czerwca 2024 roku. W tym dniu będzie ona miała zatem ukończonych dokładnie 65 lat i 0 miesięcy (czyli nie ukończy jeszcze 65 lat i 1 miesiąca), dlatego też wielkość przeciętnego dalszego trwania życia należy

odczytać z komórki znajdującej się na skrzyżowaniu wiersza tabeli, w którego boczku znajduje się liczba „65”, i kolumny o nagłówku „0”. Jest to wartość 218,9 oznaczająca oczekiwaną liczbę miesięcy dalszego życia dla osoby X, przy założeniu utrzymywania się umieralności na poziomie z danego roku. Zgodnie z tym założeniem, dla osoby w wieku dokładnie 65 lat, oczekiwane dalsze trwanie życia wynosi 218,9 miesięcy, czyli 18,2 roku, co oznacza, że osoba w tym wieku dożyłaby przeciętnie 83,2 roku.

Z kolei osoba Y urodziła się 2 stycznia 1954 roku i planuje przejść na emeryturę 15 lipca 2024 roku, kiedy to będzie miała ukończone 70 lat i 6 miesięcy (czyli nie ukończy jeszcze 70 lat i 7 miesięcy). Przeciętne dalsze trwanie życia dla jej wieku należy odczytać z komórki znajdującej się na skrzyżowaniu wiersza tabeli, w którego boczku znajduje się liczba „70”, i kolumny o nagłówku „6”. Wartość 173,5 oznacza oczekiwaną liczbę miesięcy dalszego życia osoby Y, przy założeniu utrzymywania się warunków umieralności na niezmiennym poziomie. Zatem dla osoby w wieku dokładnie 70 lat i 6 miesięcy (70,5 roku) oczekiwane dalsze trwanie życia wynosi 173,5 miesiąca, czyli 14,5 roku. Oznacza to, że osoba w tym wieku dożyłaby przeciętnie 84,5 roku (przy założeniu utrzymywania się umieralności na poziomie z 2023 roku).

Na podstawie opisanych przykładów nie sposób nie zauważyć, że osoba w wieku 65 lat średnio dożyłaby 83 lat, podczas gdy osoba w wieku 70 lat – 84 lat. Dla wielu może być niezrozumiałe, dlaczego dla osoby młodszej przeciętne trwanie życia jest krótsze, niż dla osoby starszej. Jest to zgodne z powszechnie stosowaną metodologią do obliczania średniego dalszego trwania życia i wynika z faktu, że przeżycie każdego kolejnego roku zwiększa szansę dożycia do coraz starszego wieku.